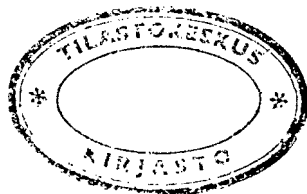

YLEINEN TERVEYDEN- JA SAIRAANHOITO
ALLMÄN HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
PUBLIC HEALTH AND MEDICAL CARE

1960

YLEINEN TERVEYDEN- JA SAIRAANHOITO
ALLMÄN HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
PUBLIC HEALTH AND MEDICAL CARE

1960

HELSINKI 1962

Alkusanat

»Yleinen terveyden- ja sairaanhoito» sarjan kuudes nide, joka käsittelee tilaa ja tapahtumia v. 1960 aikana on lääkintöhallituksen toimesta laadittu samalla tavoin kuin edellisinä vuosina. Ainoastaan muutamia tauluja on uusittu ja eräitä graafisia esityksiä on vaihdettu.

Förord

Det sjätte bandet i serien »Allmän hälso- och sjukvård», som behandlar läget och händelser på dessa områden under år 1960, har på medicinalstyrelsens försorg sammanställts på samma sätt som under tidigare år. Endast i fråga om några tabeller och vissa grafiska framställningar har en del ändringar företagits.

Foreword

The sixth volume of the »Public Health and Medical Care» contains a retrospect into the activities and development of the Finnish Health Services during the year 1960. It was compiled by the State Medical Board on the same lines as in the preceding years. Only a few tables have been reconstructed and some of the graphic representations exchanged.

Niilo Pesonen

A. S. Härö

Tauluissa käytetyt symbolit — I tabellerna använda symboler — Explanation of symbols

Toisto — Repetition — <i>Repetition</i>	»
Ei mitään ilmoitettavana — Intet finnes att redovisa — <i>Magnitude nil</i>	—
Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä — Storheten mindre än hälften av den använda enheten — <i>Magnitude less than half of unit employed</i>	{0 0.0
Tietoa ei ole saatu — Uppgift ej tillgänglig — <i>Data not available</i>
Loogisesti mahdoton esitettäväksi — Logiskt omöjlig uppgift — <i>Category not applicable</i>
Miehet — Män — <i>Men</i>	M
Naiset — Kvinnor — <i>Women</i>	N-Kv-F
Molemmat sukupuolet — Båda könen — <i>Both sexes</i>	Ms
Lääniä tunnuksia — Länens symboler — <i>Provinces</i>	
Uudenmaan — Nylands	U
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	T—P
Ahvenanmaa — Åland	A
Hämeen — Tavastehus	H
Kymen — Kymmene	Ky
Mikkelin — S:t Michels	M
Kuopion — Kuopio	Ku
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	P—K
Vaasan — Vasa	V
Keski-Suomen — Mellersta Finland	K—S
Oulun — Uleåborgs	O
Lapin — Lapplands	L

Sisällys

Teksti	Sivu
1. Yleistä	9
1.1 Yleinen terveyden- ja sairaanhoito	9
1.2 Lait ja asetukset lääkintöalalla vuonna 1960	10
1.3 Väestömuutokset ja kuolemansyyt	10
2. Terveyden- ja avosairaanhoito	12
2.1 Äitiyshuolto	12
2.2 Lastenneuvolatoiminta	14
2.3 Kouluterveydenhoito	15
2.4 Tartuntataudit ja niiden ehkäiseminen	15
2.5 Tuberkuloosi ja sen vastustamistyö	19
2.6 Mielisairaanhoito	21
2.7 Hammashuolto	23
3. Sairaalahoido	24
3.1 Yleissairaaloissa hoidetut potilaat	28
4. Apteekit, apteekkitavaratehtaat ja -kaupat	30
5. Oikeuslääketieteelliset toimenpiteet	31
5.1 Lailliset raskauden keskeyttämiset ja sterilisoinnit	31
6. Terveydenhuoltohenkilökunta	34
7. Terveyden- ja sairaanhoidon kustannukset	36
7.1 Valtion osuus lääkintölaitoksen menoista	36
Englanninkielinen yhteenveto	39

Kuviot

1. Tärkeimmät väestömuutokset vuosina 1945—60	11
2a—b. Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—60	12
3. Äitiys- ja lastenneuvolat vuosina 1939—60	13
4. Imeväiskuolleisuus, kuolleena syntyneet ja äitiyskuolleisuus vuosina 1936—60	13
5a—b. Tärkeimpien tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset vuosina 1945—60	16
6. Uudet ja rekisterissä olevat hengityselinten tuberkuloositapaukset vuosina 1939—60	20
7. Parantoloista poistetut hengityselinten tuberkuloosipotilaat prosentteina hoitoajan mukaan vuonna 1960	20
8. Kustannukset ravinnosta, palkkauksesta ja hoitotarvikkeista hoitopäivää kohti parantoloissa vuosina 1948—60	21
9. Kustannukset ravinnosta, palkkauksesta ja hoitotarvikkeista hoitopäivää kohti mielisairaaloissa vuosina 1950—60	23
10. Sairaansijat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60	26
11. Hoitopäivät hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60	26
12. Otetut potilaat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60	27
13. Keskimääräinen hoitoaika hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60	27
14. Lääkärit, hammaslääkärit ja apteekkihenkilökunta vuosina 1945—60	34
15. Sairaan- ja terveydenhoitohenkilökunta vuosina 1945—60	35
16. Sairaanhoitolaitosten hoitohenkilökunta vuoden 1960 lopussa	35
17. Lääkintölaitoksen toimintamenot pääryhmittäin prosentteina kokonaismenoista vuosina 1945—60	38

Innehåll

Text	Sida
1. Allmänt	9
1.1 Den allmänna sjuk- och hälsovården	9
1.2 Lagar och förordningar på medicinalväsendets område år 1960	10
1.3 Befolkningsrörelsen och dödsorsaker	10
2. Hälsovården och den öppna sjukvården	12
2.1 Moderskapsvården	12
2.2 Rådgivningsbyråverksamheten för barnavård	14
2.3 Skolhälsovården	15
2.4 Smittsamma sjukdomar och deras förebyggande ..	15
2.5 Tuberkulos och arbetet för dess bekämpande	19
2.6 Sinnessjukvården	21
2.7 Tandvården	23
3. Sjukhusvården	24
3.1 Patientmaterialet vid de allmänna sjukhusen	28
4. Apotek, apoteksvarufabriker och -affärer	30
5. Rättsmedicinska åtgärder	31
5.1 Legala avbrytanden av havandeskap och steriliseringsringar	31
6. Hälsovårdspersonalen	34
7. Sjuk- och hälsovårdskostnader	36
7.1 Statens andel i medicinalväsendets utgifter	36
Sammanfattning på engelska språket	39

Figurer

1. De viktigaste befolkningsrörelserna åren 1945—60 ...	11
2a—b. De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—60	12
3. Rådgivningsbyråer för moderskap och barnavård åren 1939—60	13
4. Dödligheten bland spädbarn, dödfödda och moderskapsdödlighet åren 1936—60	13
5a—b. Fall av de viktigaste smittsamma och vissa andra sjukdomar åren 1945—60	16
6. Nya och registrerade fall av tuberkulos i respirationsorganen åren 1939—60	20
7. Från sanatoria utskrivna patienter av tuberkulos i respirationsorganen i procent enligt vårdtid år 1960	20
8. Kostnaderna för kosthållning, avlöning och vårdmaterial per vårddag i sanatorierna åren 1948—60	21
9. Kostnaderna för kosthållning, avlöning och vårdmaterial per vårddag i sinnessjukhusen åren 1950—60	23
10. Sjukplatser efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60	26
11. Vård dagar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60	26
12. Intagningar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60	27
13. Medelvårdtid efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60	27
14. Läkare, tandläkare och apotekspersonal åren 1945—60	34
15. Sjuk- och hälsovårdspersonal åren 1945—60	35
16. Vårdpersonalen vid sjukvårdsanstalterna vid slutet av år 1960	35
17. Medicinalväsendets verksamhetsutgifter åren 1945—60 i huvudgrupper beräknade i procent av totalutgifterna	38

Taulut	Sivu	Tabeller	Sida
1. Synnytykset ja syntyneet lapset	43	1. Förlossningar och födda barn	43
2. Vastaanotot äitiysneuvoloissa	44	2. Mottagningar i rådgivningsbyråer för moderskap	44
3. Raskauden kehitysaste ensimmäisen neuvolassa käynnin aikana	45	3. Havandeskapets utvecklingsskede vid första besök i rådgivningsbyrå	45
4. Synnyttäjät neuvolassa käyntien luvun mukaan	45	4. Barnföderskor efter antalet besök i rådgivningsbyrå	45
5. Asiakkaat äitiysneuvoloissa ja kättilöiden kotikäynneillä	46	5. Undersökta i rådgivningsbyråer för moderskap och vid hembesök av barnmorskor	46
6. Vastaanotot lastenneuvoloissa	47	6. Mottagningar i rådgivningsbyråer för barnavård	47
7. Lastenneuvoloiden kirjoihin vuoden kuluessa otetut ja vuoden lopussa kirjoissa olevat lapset	47	7. Vid rådgivningsbyråer för barnavård under året och på slutet av året inskrivna barn	47
8. Asiakkaat lastenneuvoloissa, koulutarkastuksissa ja terveysisaren kotikäynneillä	48	8. Undersökta i rådgivningsbyråer för barnavård, vid skolundersökningar och vid hembesök utförda av hälsosyster	48
9. Koululääkärien suorittamat tarkastukset kansakouluissa	49	9. Undersökningar utförda av skolläkare i folkskolorna	49
10. Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset lääneittäin	50	10. Fall av smittsamma och vissa andra sjukdomar länsvis	50
11. Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset kuu-kausittain	52	11. Fall av smittsamma och vissa andra sjukdomar månadsvis	52
12. Uudet sukupuolitautilta tapaukset	53	12. Nya fall av venerisk sjukdom	53
13. Rokotukset lääneittäin	54	13. Vaccination länsvis	54
14. Rokotukset iän mukaan	54	14. Vaccination efter ålder	54
15. Sairastuneisuus ja kuolleisuus hengityselinten tuberkuloosiin	55	15. Sjukligheten och dödligheten i tuberkulos i respirationsorganen	55
16. Tuberkuloositoimistojen toiminta	56	16. Tuberkulosbyråernas verksamhet	56
17. Uudet keuhkotuberkuloositapaukset tuberkuloosipiireittäin iän ja sukupuolen mukaan	57	17. Nya fall av lungtuberkulos efter tuberkulosdistrikt, ålder och kön	57
18. Tuberkuloosipiirien parantolatoiminta	58	18. Sjukhusverksamheten av tuberkulosdistrikt	58
19. Tuberkuloosiparantolat	59	19. Tuberkulosanatorier	59
20. Tuberkuloosipiirien keskusparantoloiden ja keskusmielisairaaloiden käyttötalousmenot	60	20. Driftskostnader för tuberkulosdistriktens centralsanatorier och centralsinnessjukhus	60
21. Mielisairaaloihin ensimmäisen kerran otetut sairauden laadun ja iän mukaan	60	21. På sinnessjukhus för första gången intagna efter sjukdomens art och ålder	60
22. Mielisairaaloissa 31. 12. 1960 hoidettavana olevat sairauden laadun ja hoitoajan pituuden mukaan	61	22. Patienterna på sinnessjukhus den 31. 12. 1960 efter sjukdomens art och vårdtidens längd	61
23. Mielisairaanhuoltotoimiston kirjoissa olevat ja uudet tapaukset	61	23. I sinnessjukvårdbyråerna registrerade och nya fall	61
24. Mielisairaanhuoltopiirien sairaalatoiminta	62	24. Sjukhusverksamheten av sinnessjukvårdsdistrikt	62
25. Mielisairaalat	63	25. Sinnessjukhus	63
26. Kriminaalipotilaat mielisairaaloissa vuoden lopussa	64	26. Kriminalpatienter på sinnessjukhusen vid slutet av året	64
27. Lääkintöhallituksen antamat mielentilalausunnnot ryhmiteltyinä tutkimuksen tuloksen mukaan	65	27. Av medicinalstyrelsen avgivna utlåtanden angående sinnesbeskaffenhet efter undersökningens resultat	65
28. Kouluhammaslääkärien toiminta	65	28. Skoltandläkarverksamhet	65
29. Sairaalat ja sairaansijat sairaalatyypin ja omistajan mukaan vuoden lopussa	66	29. Sjukhus och sjukplatser efter sjukhustyp och ägare vid slutet av året	66
30. Yleissairaaloiden sairaansijat lääketieteen erikoisalojen mukaan lääneittäin vuoden lopussa	67	30. Lasarettens sjukplatser enligt läkarvetenskapens specialområden länsvis vid slutet av året	67
31. Yleissairaalat	68	31. Lasarett	68
32. Yleissairaaloiden erikoissairaansijat	73	32. Lasarettens specialsjukplatser	73
33. Sairaansijat, otetut potilaat ja hoitopäivät hoitoalan mukaan sairaaloissa vuosina 1920—60	76	33. Sjukplatser, intagningar och vård dagar efter vårdform vid sjukhusen åren 1920—60	76
34. Sairaaloiden henkilökunta 31. 12. 1960	77	34. Personalen vid sjukhusen 31. 12. 1960	77
35. Apteekit	78	35. Apotek	78
36. Apteekien tarkastukset	78	36. Apoteksvisitationer	78
37. Lääkintöhallituksen käsittelemät kastroimista, sterilisoinnista ja raskauden keskeyttämistä koskevat asiat	79	37. Av medicinalstyrelsen behandlade ärenden angående kastrering, sterilisering och avbrytande av havandeskap	79
38. Suoritettut sterilisoinnit	79	38. Verkställda steriliseringar	79
39. Suoritettut lailliset raskauden keskeyttämiset keskeyttämisen perusteen sekä naisen siviilisäädyn, iän ja aikaisempien synnytysten luvun mukaan	80	39. Verkställda legala avbrytanden av havandeskap enligt indikationer samt kvinnans civilstånd, ålder och antal föregående förlossningar	80
40. Suoritettut lailliset sterilisoinnit ja raskauden keskeyttämiset asianomaisen asuinpaikan mukaan	81	40. Verkställda legala steriliseringar och avbrytanden av havandeskap enligt vederbörandes bostadsort	81
41. Oikeuslääkeopilliset ruumiinavaukset ja -tarkastukset	82	41. Rättsmedicinska obduktioner och likbesiktningar	82
42. Lääkärit, hammaslääkärit ja apteekkien henkilökunta vuoden lopussa	83	42. Läkare, tandläkare och apotekspersonal vid slutet av året	83
43. Lääkärit ja hammaslääkärit iän ja sukupuolen mukaan	83	43. Läkare och tandläkare efter ålder och kön	83
44. Erikoislääkärioikeudet vuoden lopussa	84	44. Specialläkarrättigheter vid slutet av året	84
45. Läänin- ja apulaislääkärilääkärit, kaupunginlääkärit sekä kauppaloiden ja maalaiskuntien kunnanlääkärit	85	45. Läns- och biträdande länsläkare, stadsläkare och köpingarnas och landskommunernas kommunalläkare	85
46. Terveysisaret, kiertävät sairaanhoitajat ja diakonissat sekä kättilöt	86	46. Hälsosyster, ambuleraande sjuksköterskor och diakonissor samt barnmorskor	86
47. Lääkärien, hammaslääkärien ja apteekkihenkilökunnan koulutus	87	47. Utbildning av läkare, tandläkare och apotekspersonal	87
48. Sairaanhoitohenkilökunnan koulutus	87	48. Utbildning av sjukvårdspersonal	87

Contents

Text	Page		Page
1. General	9	3. Hospital Care	24
1.1 Public Health and Medical Care	9	3.1 Patients discharged from general hospitals	28
1.2 Laws and Statutes concerning Health Services, in 1960	10	4. Pharmacies, Drug Factories and Wholesale Dealers in Pharmaceutical Products	30
1.3 Vital Statistics and Causes of Death	10	5. Legal Medicine	31
2. Public Health and Community Care	12	5.1 Legal abortions and sterilizations	31
2.1 Maternal Health	12	6. Health Personnel	34
2.2 Child Health	14	7. Costs of Health Services	36
2.3 School Health	15	7.1 State Contribution to the Expenditure of Health Ser- vices	36
2.4 Communicable Diseases and Their Prevention	15	English Summary	39
2.5 Tuberculosis and Fight against It	19		
2.6 Mental Care	21		
2.7 Dental Care	23		
Figures			
1. Vital statistics in 1945—60	11	9. Per day expenses of food, salaries and medicaments in mental hospitals in 1950—60	23
2a—b. Main causes of death in 1945—60	12	10. Hospital beds, by type of care in 1945—60	26
3. Maternity and child welfare centres in 1939—60	13	11. Hospital days, by type of care in 1945—60	26
4. Infant mortality, stillbirths and maternal mortality in 1936—60	13	12. Admissions by type of care in 1945—60	27
5a—b. Cases of the most important infectious and some other diseases in 1945—60	16	13. Average stay in hospital, by type of care in 1945—60 ..	27
6. New cases and registered cases of tuberculosis of respir- atory system in 1939—60	20	14. Physicians, dentists and pharmaceutical personnel in 1945—60	34
7. Patients with respiratory tuberculosis discharged from san- atoria in 1960, in per cent by duration of care	20	15. Nursing personnel in 1945—60	35
8. Per day expenses of food, salaries and medicaments in tb-sanatoria in 1948—60	21	16. Nursing personnel at hospitals at the end of 1960	35
		17. State contribution to the cost of health services in 1945—60 by type of activity in per cent of total expenses	38
Tables			
1. Deliveries and births	43	26. Criminal patients at mental hospitals at the end of the year	64
2. Consultations at maternity health centres	44	27. Reports by State Medical Board concerning mental con- dition of patients examined, according to result of exami- nation	65
3. Stage of pregnancy at first visit to maternity health centre	45	28. School dental services	65
4. Mothers by number of visits to maternity health centre	45	29. Hospitals and beds by type and ownership at the end of the year	66
5. Contacts at maternity health centres and at homes by mid- wives	46	30. Beds at general hospitals according to specialities, by province, at the end of the year	67
6. Consultations at child health centres	47	31. General hospitals	68
7. Children registered at child health centres during the year and at the end of the year	47	32. Specialized beds at general hospitals	73
8. Contacts at child health centres, school examinations, and at homes by public health nurse	48	33. Beds, admissions and hospital days at hospitals by type of care in 1920—60	76
9. Examinations by school physicians at primary schools .	49	34. Personnel at hospitals 31. 12. 1960	77
10. Cases of infectious and some other diseases by province	50	35. Pharmacies	78
11. Cases of infectious and some other diseases by month	52	36. Inspections of pharmacies	78
12. New cases of venereal diseases	53	37. Cases concerning castration, sterilization and abortions settled by the State Medical Board	79
13. Vaccinations by province	54	38. Sterilizations induced	79
14. Vaccinations by age	54	39. Legal abortions induced according to indication, marital status, age and number of earlier deliveries of woman	80
15. Morbidity and mortality from tuberculosis of the respir- atory system	55	40. Legal sterilizations and abortions induced according to domicile of the patient	81
16. Tuberculosis dispensaries and their services	56	41. Medico-legal autopsies and examinations after death ..	82
17. New cases of tuberculosis of the lungs by tuberculosis district, age and sex	57	42. Physicians, dentists, and pharmaceutical personnel at the end of the year	83
18. Beds and hospital days in sanatoria by tuberculosis dis- trict	58	43. Physicians and dentists by age and sex	83
19. Services rendered by tuberculosis sanatoria	59	44. Specialist's rights at the end of the year	84
20. Operation costs of central sanatoria of tuberculosis dis- tricts and central mental hospitals	60	45. Provincial and assistant Provincial health Officers and communal health Officers in urban and rural communes	85
21. First admissions to mental hospital by type of disease and age	60	46. Public health nurses, district nurses, deaconesses, and midwives	86
22. Patients at mental hospitals on 31. 12. 1960 by type of disease and duration of care	61	47. Training of physicians, dentists, and pharmaceutical personnel	87
23. New cases and registered cases at mental health centres	61	48. Training of nursing and auxiliary personnel	87
24. Facilities for mental hospital care by mental health dis- trict	62		
25. Services rendered by mental hospitals	63		

1. YLEISTÄ

1.1 Yleinen terveyden- ja sairaanhoito

Kaikkien kansalaisten hyväksi tapahtuvan yleisen terveyden- ja sairaanhoidon eli terveydenhuollon tavoitteena on kehittää olosuhteet terveyden säilyttämiseksi, ehkäistä sairauksien syntyminen, tutkia ja hoitaa sairautta ja hoitoa tarvitsevat mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja huolehtia heidän kuntouttamisestaan. Lakisääteisenä toiminta tapahtuu ainakin osittain yleisten varojen turvin.

Tässä julkaisussa käsitellään yleistä terveydenhuoltoa, ja aineisto on pyritty jaottelemaan pää- ja alaryhmiin toiminnan tai asiasisällön mukaisesti. Niitä käsiteltäessä on lyhyesti selostettu toiminnan yleinen järjestely ja perustava lainsäädäntö.

Aikaisemmasta käytännöstä poiketen on tässä julkaisussa esitetty kunnalliskotien sairausosastojen, puolustusvoimien, vankiloiden ja eräiden muiden laitossairaaloitten sairaansijaluvut. Toipilas- ja lepokodit eivät ole tilastossa mukana eivätkä myöskään opetuslaitoksiksi katsottavat aistivialiskoulut.

Terveydenhuollon alalla tapahtuva nopea kehitys jatkui myös vuoden 1960 aikana. Eri lakeihin perustuvat sairaalalaitoksen kehittämissuunnitelmat ovat toteutuneet pääasiallisesti odotusten mukaisesti. Eri-tyistä huomiota on kiinnitetty lääkärikoulutuksen tehostamiseen ja erityisen lain avulla on järjestetty mahdollisuudet opiskella lääkäriksi ulkomaisissa yliopistoissa. Myös muun terveydenhuoltohenkilökunnan koulutusmahdollisuuksia on voitu lisätä.

Uusien tuberkuloositapausten määrä oli odotettua suurempi, mutta toisaalta on huomattava, että esim. joukkokuvauksia suoritettiin runsaammin ja paremmin välinein kuin milloinkaan aikaisemmin.

Tartuntatautililanne on ollut suhteellisen hyvä ja laajoja epidemioita ei ole esiintynyt. Poliorokotus on saatu käyntiin yhä suuremmassa määrin ja vuoden päättyessä oli poliorokotettuja n. 30 % väestöstä.

Sairaaloitoiminnan kustannuksissa on todettavissa kasvua sekä sairaansijojen lisääntymisen että hoidon tehostumisen johdosta. Suhteellisen runsaasti lisääntyivät lakisääteiset valtionavut kunnallista terveydenhoitoa ja avosairaanhoitoa varten. Kertomusvuoden aikana uudistettiin sairaalalääkärien palkkausperusteet.

1. ALLMÄNT

1.1 Den allmänna hälso- och sjukvården

Den allmänna hälso- och sjukvård, som bedrivs till fromma för varje medborgare i landet, har som mål att utveckla förhållandena på ett sätt som främjar hälsans bevarande, förebygga uppkomsten av sjukdomar, omhändera undersökning och skötsel av sjuka och vårdbehövande på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt samt dra försorg om dessas rehabilitering. I egenkap av lagstadgad verksamhet sker detta åtminstone delvis med stöd av allmänna medel.

I denna publikation behandlas den allmänna hälsovården. Materialet har indelats i huvud- och undergrupper på grundval av verksamhetens art eller sakinhåll. I samband med behandlingen av de olika punkterna redogöres i korthet för verksamhetens allmänna organisation och den grundläggande lagstiftningen.

Avvikande från tidigare praxis ges i publikationen uppgifter om vårdplatserna på kommunalhemmens sjukavdelningar samt i försvarsmaktens, fängelsernas och en del andra inrättnings sjukhus. Konvalescent- och vilohemmen är inte medtagna liksom ej heller de som läroinrättningar ansedda skolorna för andesvaga.

Den snabba utvecklingen på hälsovårdens område fortsatte även under år 1960. På basen av ett antal i saken utfärdade lagar har utvecklingsprojekt inom sjukhusväsendet enligt förväntningarna i huvudsak kunnat förverkligas. Speciell uppmärksamhet har fästs vid läkarutbildningen och med hjälp av en särskild lag har möjligheter skapats för utbildning av läkare vid utländska universitet. Utbildningsmöjligheterna för övrig sanitetspersonal har likaså kunnat utökas.

Antalet nya tuberkulosfall var större än väntat, men å andra sidan bör uppmärksamhet ägnas det faktum, att t.ex. massfotografering utfördes i större utsträckning och med bättre utrustning än någonsin tidigare.

I fråga om smittsamma sjukdomar har situationen varit tämligen god och några mera omfattande epidemier har inte förekommit. Poliovaccineringen har kommit i gång i allt större omfattning och i slutet av året var ca 30 % av befolkningen vaccinerad mot polio.

När det gäller omkostnaderna för sjukhusverksamheten kan en stegring konstateras, vilken beror på såväl utökning av antalet sjukplatser som effektivisering av vården. En jämförelsevis kraftig ökning av de lagstadgade statsbidragen för den kommunala hälsovården och den öppna sjukvården kan noteras. Under verksamhetsåret reviderades grunderna för sjukhusläkarnas avlöning.

1.2 Lait ja asetukset lääkintöalalla vuonna 1960

28. 1. 1960 Valtioneuvoston päätös lääketaksan muuttamisesta (52/60).
20. 2. 1960 Asetus sairaala-asetuksen muuttamisesta (106/60).
6. 5. 1960 Asetus mielisairasasetuksen muuttamisesta (225/60).
6. 5. 1960 Asetus keskusparantolalain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin vuosina 1954, 1956, 1957 ja 1958 vahvistettujen valtionapujen oikaisemisesta (226/60).
- 20.5.1960 Laki yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain muuttamisesta (237/60).
9. 6. 1960 Laki opintolainan myöntämisestä lääkärintutkinnon suorittamiseksi ulkomailla (284/60).
20. 6. 1960 Laki lääkärin toimen harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta (308/60).
26. 7. 1960 Tuberkuloosilaki (355/60).
7. 10. 1960 Asetus hengityshalvauspotilaiden hoitokustannusten korvaamisesta annetun asetuksen muuttamisesta (399/60).
14. 10. 1960 Asetus keskusparantolalain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta valtionavusta (408/60).
11. 11. 1960 Laki optikon toimen harjoittamisesta (429/60).
9. 12. 1960 Asetus rajavartiolaitoksen lentokoneiden ja helikopterien käyttämisestä sairaankuljetuslentoihin (468/60).
9. 12. 1960 Sisäasiainministeriön päätös rajavartiolaitoksen lentokoneiden ja helikoptereiden käyttämisestä sairaankuljetuslentoihin (469/60).
16. 12. 1960 Laki sotilasvammalain muuttamisesta (481/60).
30. 12. 1960 Asetus sotilasvammalain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta (541/60).
30. 12. 1960 Laki sairaanhoitolaistosten erinäisiin palkkauskustannuksiin annettavan valtionavun perusteista (546/60).
30. 12. 1960 Laki eräistä lääkintölaitoksen maksujen, korvausten ja palkkioiden yleisistä perusteista (547/60).
30. 12. 1960 Asetus keskusparantolain kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annettavasta valtionavusta (549/60).

1.3 Väestönmuutokset ja kuolemansyyt

Vuoden 1960 aikana syntyi elävänä 82 129 lasta, mikä vastaa 18.4 ‰ vuoden keskiväkiluvusta. Edellisenä vuonna oli suhdeluku 18.9. Vuoden aikana kuoli 39 797 henkeä, mikä on 8.9 ‰ keskiväkiluvusta. Luonnollinen väenlisäys oli kertomusvuonna 9.1 ‰ keskiväkiluvusta. Avioliittoisuus oli vuonna 1960 hieman suurempi kuin edellisenä vuonna: keskiväkiluvun tuhatta henkeä kohti solmittiin 7.4 avioliittoa.

Oheisessa asetelmassa on esitetty eri syiden aiheuttama kuolleisuus vuosikeskiarvoina viisivuotiskausina

1.2 Lagar och förordningar på medicinalväsendets område år 1960

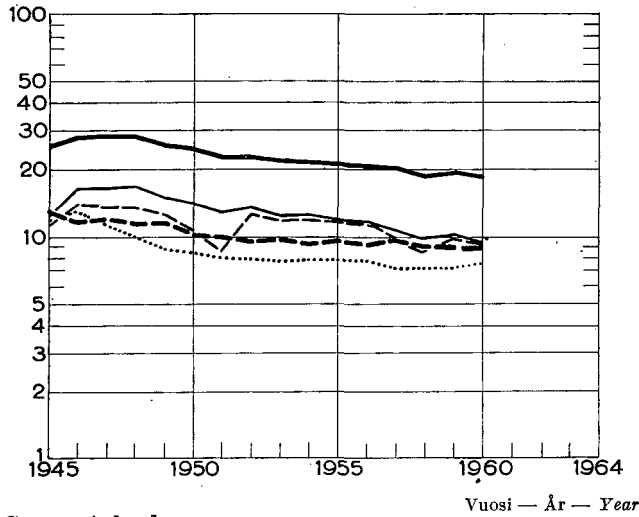
28. 1. 1960 Statsrådets beslut angående ändring av medicinalgatan (52/60)
20. 2. 1960 Förordning angående ändring av förordningen om sjukhus (106/60)
6. 5. 1960 Förordning om ändring av sinnessjukförordningen (225/60)
6. 5. 1960 Förordning om rättelse av de åren 1954, 1956, 1957 och 1958 fastställda statsunderstöden för centralsanatoriernas underhålls- och driftskostnader (226/60)
20. 5. 1960 Lag angående ändring av lagen om universitetscentralsjukhus (237/60)
9. 6. 1960 Lag om beviljande av studielån för avläggande av läkarexamen i utlandet (284/60)
20. 6. 1960 Lag om ändring av lagen angående utövning av läkarekallet (308/60)
26. 7. 1960 Tuberkuloslag (355/60)
7. 10. 1960 Förordning angående ändring av förordningen om ersättande av kostnaderna för vården av andningsförlammingspatienter (399/60)
14. 10. 1960 Förordning om statsunderstöd för centralsanatoriernas underhålls- och driftskostnader (408/60)
11. 11. 1960 Lag om utövande av optikeryrket (429/60)
9. 12. 1960 Förordning angående användning av gränsbevakningsväsendets flygplan och helikoptrar för ambulansflygning (468/60)
9. 12. 1960 Ministeriets för inrikesärendena beslut angående användning av gränsbevakningsväsendets flygplan och helikoptrar för ambulansflygning (469/60)
16. 12. 1960 Lag angående ändring av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (481/60)
30. 12. 1960 Förordning om ändring av förordningen angående verkställigheten av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (541/60)
30. 12. 1960 Lag om grunderna för statsunderstöd för vissa avlöningskostnader vid sjukvårdsinrättningarna (546/60)
30. 12. 1960 Lag om vissa allmänna grunder för avgifter, ersättningar och arvoden inom medicinalväsendet (547/60)
30. 12. 1960 Förordning om statsbidrag för underhåll och drift av centralsanatorierna (549/60)

1.3 Befolkningsrörelsen och dödsorsaker

Under år 1960 föddes 82 129 barn levande, vilket motsvarar 18.4 ‰ av årets medelfolkmängd. Under föregående år var proportionstalet 18.9. Under årets lopp avled 39 797 personer, vilket utgör 8.9 ‰ av medelfolkmängden. Den naturliga befolkningstillväxten var under berättelseåret 9.1 ‰ av medelfolkmängden. Äktenskapsfrekvensen var under 1960 något större än under föregående år: under året ingicks 7.4 äktenskap per tusen personer av medelfolkmängden.

Ur vidstående framställning framgår de av olika orsaker föranledda dödsfallen per årsmedeltal under

Lukumäärä keskiluvun 1 000 henkeä kohti, log.asteikko
 Antal på 1 000 personer av medelfolkvärdet, log.skala
 Number per 1 000 mean population, log.scale

Kuvio 1. Tärkeimmät väestönmuutokset vuosina 1945—60
 Fig. 1. De viktigaste befolkningsrörelserna åren 1945—60
 Fig. 1. Vital statistics in 1945—60

— Elävänä syntyneitä — Levande födda — Live births
 - - - - - Kuolleita — Döda — Deaths
 Syntyneiden enemmyys — Nativitetsöverskott — Excess of births
 - · - · - · Väenlisäys — Folkökning — Increase of population
 Solmittuja avioliittoja — Ingångna äktenskap — Marriages

Cause of death

Tautiryhmä — Sjukdomsgrupp — Disease group

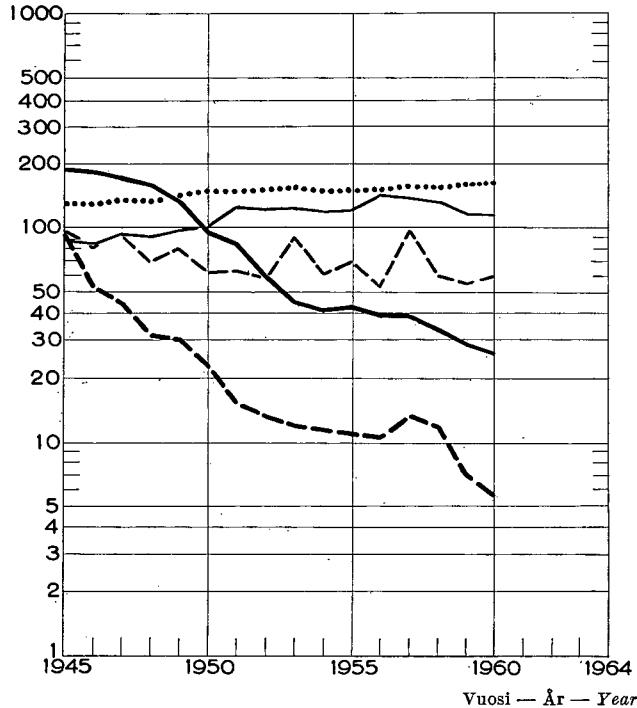
Per 100 000 mean population

	1951—55	1956—60	1960
I. Tartunta- ja loistaudit — Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar — Infective and Parasitic Diseases			
— Tuberkuloosi — Tuberkulos — Tuberculosis	53	33	26
— Muut tartunta- ja loistaudit — Andra infektionssjukdomar; parasitära sjukdomar — Other Infective and Parasitic Diseases	13	9	6
II. Kasvaimet — Tumörer — Neoplasms	149	154	158
III. Herkistymäsairaudet, umpierityksen sairaudet, aineenvaihdunnan ja ravitsemuksen sairaudet ja puutostilat — Allergiska sjukdomar, endokrina systemets sjukdomar, ämnesosätningsjukdomar, nutritionsrubbingar — Allergic, Endocrine System, Metabolic, and Nutritional Diseases	11	14	13
IV. Veren ja vertamuodostavien elinten taudit — Blodbildande organens och blodets sjukdomar — Diseases of the Bloodforming Organs	5	4	3
V. Mielisairaudet, sairasmielisyys, vajaaälyisyys — Sinnessjukdomar, mentala defekter m. m. — Mental, Psychoneurotic, and Personality Disorders	3	1	2
VI. Hermoston ja aistimien taudit — Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar — Diseases of the Nervous System and Sense Organs	130	139	129
VII. Verenkiertoelinten taudit — Cirkulationsorganens sjukdomar — Diseases of the Circulatory System	287	284	310
VIII. Hengityselinten taudit — Respirationsorganens sjukdomar — Diseases of the Respiratory System	68	64	59
IX. Ruoansulatuselinten taudit — Matmältningsorganens sjukdomar — Diseases of the Digestive System	30	32	31
X. Virtsa- ja sukuelinten taudit — Urogenitalorganens sjukdomar — Diseases of the Genitourinary System	18	23	27
XI. Raskausajan, synnytyksen ja lapsivuoteen taudit — Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar — Deliveries and Complications of Pregnancy, Childbirth and Puerperium	3	1	1
XII. Ihon ja ihonalaiskudoksen taudit — Hudens och underhudens sjukdomar — Diseases of the Skin and Cellular Tissue	1	1	0
XIII. Tuki- ja liikuntaelinten taudit — Skelettets och rörelseorganens sjukdomar — Diseases of the Bones and Organs of Movement	3	3	1
XIV. Synnynäiset epämuodostumat — Medfödda missbildningar — Congenital Malformations	9	11	9
XV. Varhaislapsuuden taudit — Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn — Certain Diseases of Early Infancy	38	25	22
XVI. Vanhuus ja epätarkasti määritetyt tilat — Senilitet. Ofullständigt preciserade fall — Symptoms, Senility and Ill-defined Conditions	64	27	21
XVII. Tapaturmat, myrkytykset ja pahoinpitelyt — Olycksfall, förgiftningar och miss-handel — Accidents, Poisonings and Violence			
— Väkivaltainen kuolema, paitsi itsemurha — Skador genom yttre våld och förgiftning (utom självmord) — Fatalities, suicide excluded	50	54	55
— Itsemurha — Självmord — Suicide	18	21	20
Yhteensä — Summa — Total	951	900	893

1951—55 ja 1956—60 sekä erikseen vuonna 1960 vastaavan keskiikäkiluvun 100 000 henkeä kohti. Väestörakenteen muutoksia ei ole otettu huomioon.

Jakautumia verrattaessa voidaan todeta, että tarta- ja lastentaudeissa kuolleisuus on laskenut, mutta lisääntynyt esim. ryhmissä II, VII ja X, joissa keski-ikä piteneminen erityisesti vaikuttaa.

Lukumäärä keskiikäkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden; log.skala
Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 2a. Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—60
Fig. 2a. De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—60

Fig. 2a. Main causes of death in 1945—60

— Tuberkuloosi — Tuberkulos — Tuberculosis
- - - Muut tartuntataudit — Andra infektionssjukdomar — Other infective diseases
..... Kasvaimet — Tumörer — Neoplasms
- · - · - Aivoverenvuoto — Hjärnblödning — Haemorrhagia cerebri
- - - Hengityselinten taudit — Sjukdomar i respirationsorganen — Diseases of the respiratory system

2. TERVEYDEN- JA AVOSAIRAANHOITO

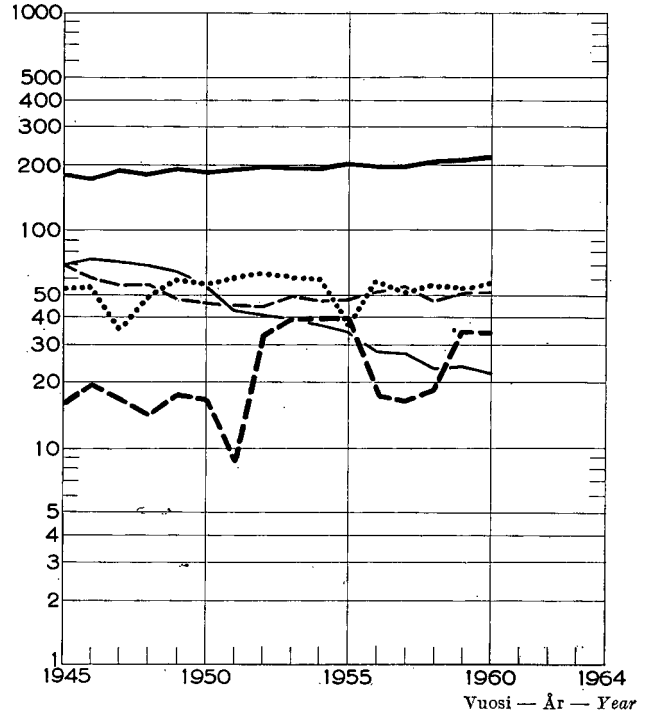
2.1 Äitiyshuolto

Äitiyshuolto käsittää neuvontatyön, opastuksen ja avunannon raskauden, synnytyksen ja lapsivuoteen aikana. Sen tarkoituksena on vähentää niitä terveydellisiä vaaroja, jotka uhkaavat tulevia äitejä ja edistää heidän ruumiillista ja henkistä terveyttään sekä lasten syntymistä mahdollisimman terveisinä ja voimakkaina. Äitiyshuoltoon kuuluu neuvontatoiminta ennen ja jäl-

femårsperioderna 1951—55 och 1956—60 samt skilt för 1960 per 100 000 personer av medelfolkmängden. Förändringar i befolkningens struktur har inte beaktats.

Vid jämförelse av de olika fördelningarna kan konstateras, att dödligheten i fråga om smittsamma sjukdomar och barnsjukdomar nedgått, men ökat t.ex. i grupperna II, VII och X, där den förlängda medellivslängden speciellt gör sig märkbar.

Lukumäärä keskiikäkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden; log.skala
Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 2b. Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—60
Fig. 2b. De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—60

Fig. 2b. Main causes of death in 1945—60

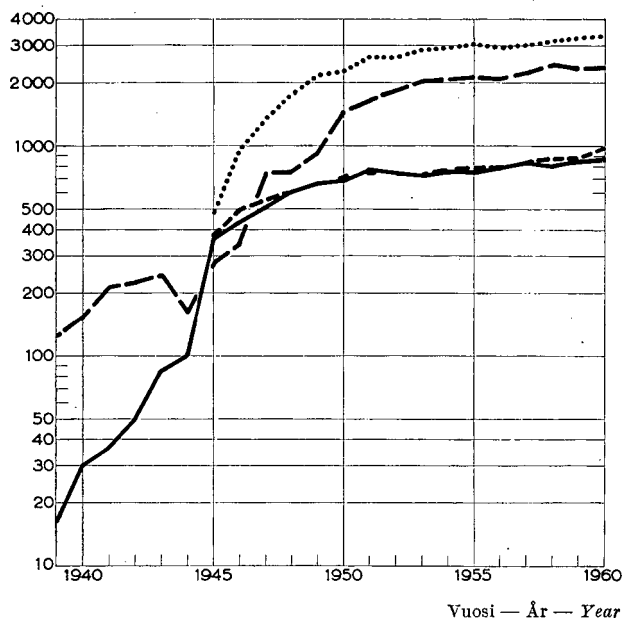
— Verisuonten kovettumisen ja rappeutumisen aiheuttamat sydäntaudit — Arteriosklerotiska och degenerativa hjärtsjukdomar — Morbi arteriosclerotici et degenerativi cordis
- - - Kohonneen verenpaineen taudit — Hypertonisjukdomar — Morbi hypertonici
..... Muut verenkiertoelinten taudit — Övriga sjukdomar i cirkulationsorganen — Other diseases of the circulatory system
- · - · - Varhaislapsuuden taudit — Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn — Certain diseases of early infancy
- - - Tapaturmat — Olycksfall — Accidents

2. HÄLSOVÅRDEN OCH DEN ÖPPNA SJUKVÅRDEN

2.1 Moderskapsvården

Moderskapsvården omfattar rådgivningsarbete, handledning och bistånd under havandeskapet, förlossningen och barnsängen. Dess ändamål är att minska de sanitära faror, som hotar de blivande mödrarna samt främja deras fysiska och psykiska hälsa och sålunda bidra till att barnen föds så friska och kraftiga som möjligt. Moderskapsvården omfattar

Lukumäärä, log, asteikko
Antal, log. skala
Number, log. scale

Kuvio 3. Äitiys- ja lastenneuvolat vuosina 1939—60
Fig. 3. Rådgivningsbyråer för moderskap och barnavård åren 1939—60

Fig. 3. *Maternity and child welfare centres in 1939—60*
Äitiysneuvolat — Rådgivningsbyråer för moderskap — *Maternity welfare centres*
Pääneuvolat — Huvudbyråer — *Main centres*
Sivuneuvolat — Sidobyråer — *Subcentres*
Lastenneuvolat — Rådgivningsbyråer för barnavård — *Child welfare centres*
Pääneuvolat — Huvudbyråer — *Main centres*
Sivuneuvolat — Sidobyråer — *Subcentres*

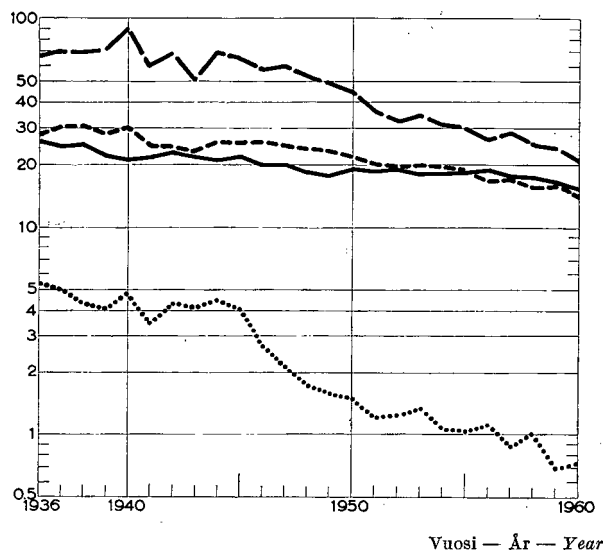
keen synnytyksen sekä kättilön antama synnytysapu. Neurolatoiminta sisältää lääkärin ja kättilön vastaanottoja sekä jälkimmäisen kotikäyntejä. Neurolassa käynti on vapaaehtoista ja maksutonta.

Kunnallisista äitiys- ja lastenneuvoloista vuonna 1944 annetun lain mukaan tulee kunnassa olla äitiysneuvola. Liikenneolojen tai kunnan koon niin vaatiessa on perustettava useampia neuvoloita. Lain tarkoittamien neuvoloiden eli pääneuvoloiden perustamis- ja ylläpitokustannuksiin saadaan valtionapua. Kunnat ovat lisäksi perustaneet vastaanottopaikoiksi ns. sivuneuvoloita, jotka ovat yksinomaan niiden ylläpitämiä. Neurolaverkosto sivuneuvoloineen peittää koko maan. Pää- ja sivuneuvoloiden lukumääräinen kehitys ilmenee kuviosta 3.

Maassamme tapahtui v. 1960 82 651 synnytystä, joista 92.5 % synnytyslaitoksissa ja 7.3 % muualla kättilöiden hoidossa. Ilman koulutettua apua synnytti 207 äitiä, mikä on vain 0.2 % synnytyksistä. Taulussa I on esitetty tietoja synnytyksistä ja syntyneistä lapsista. Tiedot koskevat vain synnytyslaitoksissa tapahtuneita ja kättilöiden muualla hoitamia synnytyksiä.

Synnyttäneistä oli 95.9 % äitiysneuvoloiden kirjoissa. Keskimääräinen neurolassakäyntien luku kirjoissa ol-

Lukumäärä 1 000 elävänä syntyntyä kohti, log. asteikko
Antal per 1 000 levande födda, log. skala
Number per 1 000 live births, log. scale

Kuvio 4. Imeväiskuolleisuus, kuolleena syntyneet ja äitiyskuolleisuus vuosina 1936—60
Fig. 4. Dödligheten bland spädbarn, dödfödda och moderskapsdödlighet åren 1936—60
Fig. 4. *Infant mortality, stillbirths and maternal mortality in 1936—60*

Kuolleena syntyneet — Dödfödda — *Stillbirths*
Vuotta nuorempina kuolleet — Döda under 1 år — *Deaths under 1 year of age*
Alle 28 vrk. kuolleet — Döda under 28 dygn — *Deaths under 28 days of age*
Äitiyskuolleisuus — Moderskapsdödlighet — *Maternal mortality*

rådgivning före och efter förlossningen samt barnmorskans förlossningshjälp. Rådgivningsverksamheten omfattar läkarens och barnmorskans mottagningar samt den sistnämndas hembesök. Besöken på rådgivningsbyrån är frivilliga och avgiftsfria.

I enlighet med 1944 års lag om kommunala moderskaps- och barnavårdsrådgivningsbyråer bör i varje kommun finnas en moderskapsrådgivningsbyrå. Då trafikförhållandena eller kommunens storlek det påkallar bör flere rådgivningsbyråer grundas. För grundläggnings- och underhållskostnaderna för de i lagen avsedda rådgivningsbyråerna, de s.k. huvudbyråerna erhålles statsunderstöd. Därjämte har kommunerna såsom mottagningsplatser grundat s.k. bibyråer, som de ensamma upprätthåller. Nätet av rådgivningsbyråer jämte bibyråer täcker hela landet. Huvud- och bibyråernas numerära utveckling framgår av figur 3.

I vårt land inträffade under år 1960 82 651 förlossningar, av vilka 92.5 % skedde i förlossningsanstalterna, och 7.3 % utom anstalt, där barnmorska biträdd. Endast 207 mödrar födde utan utbildad hjälp vilket gör 0.2 % av förlossningarna. I tabell I har framlagts uppgifter angående förlossningarna och de födda barnen. Uppgifterna rör endast de förlossningar, som skett i förlossningsanstalterna eller vid vilka barnmorska annerstädes assisterat.

Av barnföderskorna var 95.9 % upptagna i moderskapsrådgivningsbyråernas böcker. För de i böckerna

lutta kohti oli raskauden aikana 6.0 ja synnytyksen jälkeen 0.7. Näistä oli lääkärin vastaanotoilla käyneitä 1.6 ja 0.4. Kätilöiden kotikäyntejä suoritettiin vastaavasti 1.4 ja 3.2. Kaikki em. suhdeluvut ovat jatkuvasti jonkin verran kasvaneet. Maan itä- ja pohjoisosissa on äitiysneuvolan käyttö selvästi vähäisempää kuin muualla maassa.

Tavoitteena on, että jokainen äitiysneuvolan kirjoissa oleva äiti käy ainakin 3 kertaa lääkärin sekä 3 kertaa kätilön vastaanotolla ennen synnytystä sekä lääkärin jälkitarkastuksessa noin 6 viikkoa synnytyksen jälkeen.

Muita tietoja äitiysneuvolatoiminnasta on esitetty tauluissa 2, 3, 4 ja 5.

Äitiyshuoltoon kuuluu myös äitiysavustus, joka annetaan kaikille odottaville äideille hakemuksesta. Ehdon sen saamiseksi on kuitenkin, että hakija on käynyt ennen raskaudentilan neljännen kuukauden päättymistä lääkärin tai kätilön luona tahi äitiysneuvolassa raskautensa vuoksi tarkastettavana ja on alistunut silloin tarpeelliseksi katsottuun neuvontaan ja hoitoon. Avustus suoritetaan luontais- tai raha-avustuksena.

2.2 Lastenneuvolatoiminta

Lastenneuvolan tarkoituksena on ohjata vanhempia lastenhoidossa ja -kasvatuksessa siten, että lapsilla on suotuisat mahdollisuudet säilyttää terveytensä ja kehittyä hyvin. Lastenneuvolatoiminta kohdistuu alle 7-vuotiaisiin ja käsittää lääkärin ja terveyssisaren vastaanottoja sekä jälkimmäisen kotikäyntejä. Se perustuu samaan lakiin kuin äitiysneuvolatoiminta ja siten kohdassa 2.1 mainitut perustiedot koskevat myös lastenneuvolatoimintaa.

Lastenneuvoloita koskevia tilastoja on esitetty tauluissa 6, 7 ja 8.

Neuvoloissa käyneitä oli v. 1960 alle yksivuotiaista lasta kohti lääkärin vastaanotoilla keskimäärin 1.7 ja terveyssisaren vastaanotoilla 3.5 sekä 1—6 vuotiaista kohti vastaavasti 0.3 ja 0.9 käyntiä. Seuraavassa asetelmassa on esitetty käyntisuhteiden kehitys viime vuosilta (vuoden 1957 lukuja ei ole käytettävänä).

Visits per one child

Vuosi År Year	Lääkärin vastaanotoilla På läkarens mottagningar At physicians consultations		Terveyssisaren vastaanotoilla På hälsosystemens mottagningar At consultations of public health nurse	
	Alle 1 v. Under 1 år Under 1 year	1—6 v. 1—6 år 1—6 years	Alle 1 v. Under 1 år Under 1 year	1—6 v. 1—6 år 1—6 years
	1956	1.4	0.2	2.4
1958	1.7	0.3	3.1	0.7
1959	1.7	0.3	3.3	0.8
1960	1.7	0.3	3.5	0.9

Tavoitteena on, että lapsi käy lääkärin vastaanotolla neuvolassa vähintään kolme kertaa ensimmäisen ikävuoden aikana ja myöhemmin kerran vuodessa.

upptagna var det genomsnittliga antalet besök på rådgivningsbyrå under havandeskapet 6.0 och efter förlösnings 0.7 Härav utgjorde besöken på läkarnas mottagning 1.6 och 0.4. Barnmorskornas hembesök uppgick till resp. 1.4 och 3.2. Alla ovannämnda proportionstal har fortfarande något stigit. I landets östra och norra delar har moderskapsrådgivningsbyråerna tydligt anlitats i mindre utsträckning än i övriga delar av vårt land.

Det eftersträfvade målet är, att varje i moderskapsrådgivningsbyråns böcker antecknad mor före förlösnings åtminstone 3 gånger besöker läkarens och 3 gånger barnmorskans mottagning samt infinner sig till efterbesiktning hos läkaren omkring 6 veckor efter förlösnings.

Övriga uppgifter rörande moderskapsrådgivningsverksamheten har framlagts i tabellerna 2, 3, 4 och 5.

Till moderskapsvården hör även moderskapsunderstöd, som på ansökan tilldelas alla blivande mödrar. Ett villkor för att understöd skall erhållas är likvärd, att sökanden före utgången av fjärde månaden av havandeskapet på grund därav besökt läkare eller barnmorska eller moderskapsrådgivningsbyrå för besiktning samt underkastat sig därvid nödigbefunnen rådgivning och vård. Understödet erlagges såsom natura- eller penningunderstöd.

2.2 Rådgivningsbyråverksamheten för barnavård

Rådgivningsbyråerna för barnavård har till uppgift att vägleda föräldrarna vid skötseln och uppfostran av barnen så, att dessa erhålla gynnsamma betingelser för att bevara sin hälsa och utvecklas väl. Rådgivningsbyråverksamheten inriktar sig på barn under 7 år samt omfattar läkarens och hälsosystemens mottagningar ävensom den sistnämndas hembesök. Verksamheten grundar sig på samma lag som moderskapsrådgivningsverksamheten och grunduppgifterna under punkt 2.1 gäller sålunda även rådgivningsbyråverksamheten för barnavård.

Statistiska uppgifter angående rådgivningsbyråerna för barnavård har framlagts i tabellerna 6, 7 och 8.

Besöken på rådgivningsbyråerna uppgick under år 1960 för barn under ett år till i genomsnitt 1.7 besök på läkarens och 3.5 på hälsosystemens mottagningar och för barn i åldern 1—6 år till resp. 0.3 och 0.9 besök. Av följande sammanställning framgår de proportionella besökssiffrornas utveckling under de senaste åren (siffrorna för år 1957 är icke angivna):

Det eftersträfvade målet är, att barn skall besöka läkarens mottagning på rådgivningsbyråen minst tre gånger under sitt första levnadsår och senare en gång om året.

2.3 Kouluterveydenhoito

Lakisääteinen kouluterveydenhoito ulottuu ainoastaan kansakouluun, kansalaiskouluun ja kansakouluun sen osana liittyvän keskikoulun piiriin. Oppikoulujen terveydenhoito tapahtuu kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaan ja sieltä maksettavan valtionavun turvin.

Vuonna 1952 kansakoulujen lääkaritoimesta annetun lain mukaan tulee kunnassa olla koululääkäri, joka huolehtii »kansakoulujen terveydellisten olojen valvonnasta ja niiden oppilaiden terveydellisen hoidon järjestämisestä». Kunnallisen terveysisaren tehtäviin sisältyy myös kouluterveydenhoito.

Kouluterveydenhoito on luonteeltaan ehkäisevää, eikä varsinainen sairaanhoito kuulu tähän toimintaan.

Lääkärien ja terveysisarten suorittamien tarkastusten lukumäärät ilmenevät taulusta 8.

Lukuvuonna 1959/60 oli lakisääteisen kouluterveydenhoidon piirissä 633 241 oppilasta. Koululääkäri tarkasti kertomusvuonna 307 503 oppilasta eli 49 % (1958/59 45 %). Oppilaat tarkastetaan I, III, V ja VII tai VIII luokalla ja väliluokkien oppilaat terveysisaren tai opettajan ehdotuksesta. Tarkastetuista oppilaista lähetettiin 38 283 eli 12.4 % lisätutkimuksiin. 53 kunnassa (9.7 % kaikista kunnista) ei ole ollut koululääkärin toimintaa tai tiedot puuttuvat.

Taulussa 9 on esitetty tarkastuksissa todetut sairaudet ja viat. Tuki- ja liikuntaelinten vikoja on jatkuvasti löydetty runsaasti, samoin rauhassairauksia. Löydösten prosenttinen jakautuminen eri tautiryhmiin on pysynyt jokseenkin muuttumattomana edelliseen kertomusvuoteen verrattuna.

Lukuvuonna 1959/60 silmätautien erikoislääkäri on 10 kaupungissa, 3 kauppalassa ja 82 maalaiskunnassa toiminut kansakoulujen lääkäriä silmätarkastusten suorittamista varten, ja vastaavasti 5 kaupungissa, 4 kauppalassa ja 30 maalaiskunnassa korvalääkäri on toiminut koululääkäriä alansa erikoistarkastuksia varten.

Terveysisarella oli keskimäärin 4 kosketusta kuhunkin oppilaaseen lukuvuoden aikana. Toimintaan sisältyivät mm. terveystarkastukset, erilaiset tutkimukset (näön ja kuulon) ja rokotukset sekä niihin liittyvät kokeet. Terveysisaren suorittama henkilökohtainen terveystarkastus on tapahtunut ennen kaikkea em. toimenpiteiden yhteydessä. Tämän lisäksi terveysisaret ovat antaneet ryhmäopetusta, ja jossain määrin on pidetty terveydenhoidon oppitunteja kansalaiskouluissa. Terveysisarten kouluterveydenhoidosta on merkittävä osa yhteistyötä vanhempien, opettajien ja eri terveyden- ja sosiaalihuollon elinten kanssa.

2.4 Tartuntataudit ja niiden ehkäiseminen

Tartuntatauditilastossa esiintyvät tiedot perustuvat lääkärin lääkintöhallitukselle lähettämiin ilmoituksiin. Nykyinen ilmoitusjärjestelmä otettiin käytäntöön vuoden 1959 alussa. Sen mukaan jatkuvasti tilastoitavat taudit on jaettu kahteen pääryhmään. Ryhmään a)

2.3 Skolhälsovården

Lagstadgad skolhälsovård utsträcker sig enbart till en krets, som omfattar folkskola, medborgarskola och mellanskola i samband med folkskola. Lärdomsskolornas hälsovård sker enl. av medicinalstyrelsen givna instruktioner och med stöd av statsbidrag.

Enl. år 1952 utgiven lag om läkarbefattning vid folkskolorna bör i kommunen finnas skolläkare, som »drar försorg om övervakningen av de sanitära förhållandena och om ordnandet av elevernas hälsovård». Den kommunala hälsosystemens verksamhet omfattar även skolhälsovården.

Skolhälsovården är till sin natur förebyggande och den egentliga sjukhusvården ingår ej i denna verksamhet.

Antal inspektioner, utförda av läkare och hälso-systrar framgår ur tabellen 8.

Under läsåret 1959/60 var antalet inom ramen för lagstadgad skolhälsovård 633 241 elever. Av dessa undersökte skolläkare 307 503 elever, eller 49 % (1958/59 45 %). Eleverna undersökas på I, III, V och VII eller VIII kl. och eleverna på mellanliggande klasser på anmodan av hälsosystemen eller läraren. Av de undersökta skickades 38 283 eller 12.4 % för vidare undersökningar. I 53 kommuner (9.7 % av alla kommunerna) har skolläkare inte varit verksamma eller uppgifter om deras verksamhet fattas.

I tabellen 9 har framställts vid undersökningarna konstaterade sjukdomar och fel. Fel i stöd- och rörelseorgan samt adenoider har fortsättningsvis konstaterats i allt större antal.

I fyndigheternas procentuella fördelning i olika sjukdomsgrupper har inte några särskilt stora förändringar ägt rum jämfört med föregående år.

Under läsåret 1959/60 har ögonspecialist verkat för ögonundersökningars skull i 10 städer, 3 köpingar och 82 landskommuner i egenskap av folkskolläkare och motsvarande har i 5 städer, 4 köpingar och 30 landskommuner verkat öronläkare för specialundersökningar i sin branch som folkskolläkare.

Hälsosystemen hade i medeltal 4 kontakter med varje elev. Verksamheten omfattade bl.a. hälsovårdsgranskning, olika slags undersökningar (s. s. t. ex. syn och hörsel), prov och vaccinationer. Personlig hälsouppfostran utövd av hälsosystemen har i allmänhet skett i samband med ovannämnda åtgärder. Dessutom har hälsosystrarna givit massundervisning och i någon mån har man även hållit lektioner i hälsovård i medborgarskolorna. Till en stor del är hälsosystrarnas hälsovårdsarbete samarbete med föräldrarna, lärarna och olika hälsovårds- och socialvårdsinstitutioner.

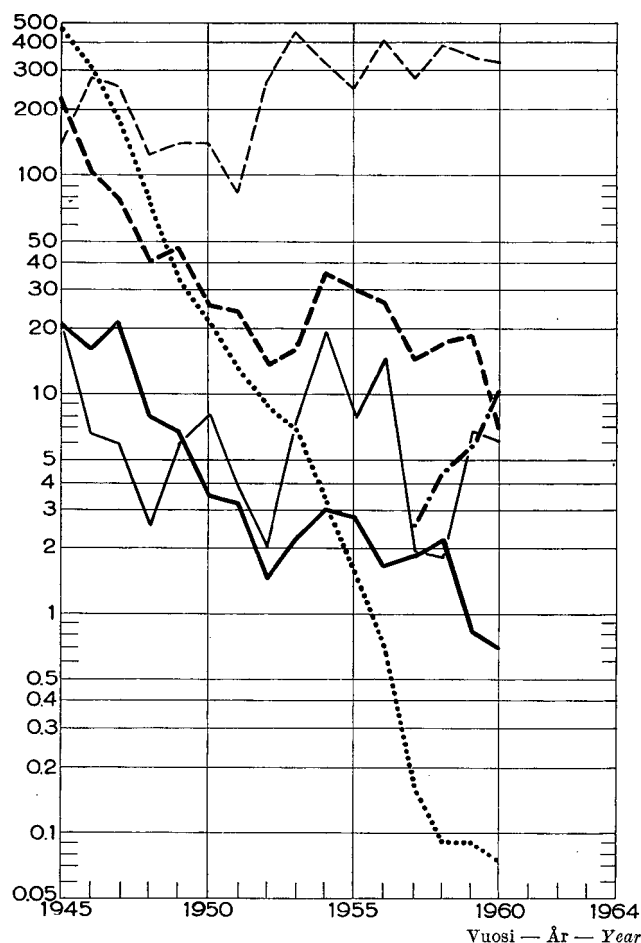
2.4 Smittsamma sjukdomar och deras förebyggande

Uppgifterna i statistiken över smittsamma sjukdomar baserar sig på av läkarna till medicinalstyrelsen insända rapporter. Det nuvarande rapportsystemet togs i bruk i början av 1959. Enligt detta indelas de kontinuerligt statistikförda sjukdomarna i tvenne

kuuluvat seuraavat 13 yleisvaarallista tartuntatauti: lavantauti, pikku-lavantauti, muut lavantaudin sukuiset taudit, kolera, punatauti, kurkkumätä, rutto, pitaali, pernarutto, lapsihalvaus, isorokko, keltakuume ja pilkkukuume. Jokaisesta näistä on tehtävä potilas-kohtainen kirjallinen ilmoitus ja lisäksi tiedotettava puhelimitse karanteenitaudeista. Ryhmään b) kuuluu 17 muuta tartuntatauti. Näihin sairastuneiden lukumäärä on ilmoitettava viikoittain.

Eräiden tärkeimpien tartuntatautitapausten lukumäärät vuodesta 1945 lähtien on esitetty kuviossa 5 a ja 5 b. Taulusta 10 ilmenee taudintapausten jakautuminen lääneittäin ja taulusta 11 kuukausittain v. 1960. Salmonella-ryhmään kuuluvien bakteerien aiheuttamat taudintapaukset ovat v. 1960 vähenty-

Lukumäärä keskväkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 5a. Tärkeimpien tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset vuosina 1945—60.

Fig. 5a. Fall av de viktigaste smittsamma och vissa andra sjukdomar åren 1945—60

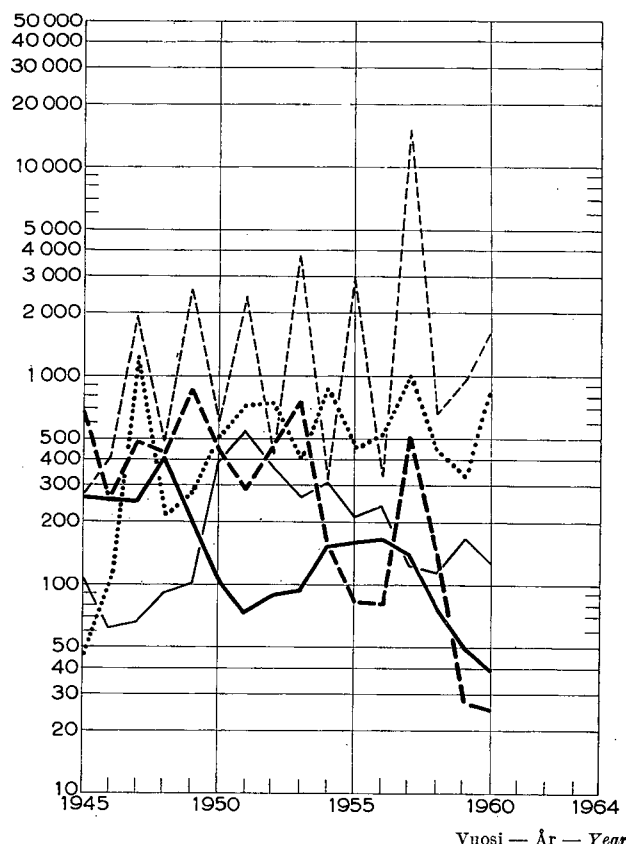
Fig. 5a. Cases of the most important infectious and some other diseases in 1945—60

— Lavantauti — Tyfus — *Typhus abdominalis*
— Pikkulavantauti — Paratyfus — *Paratyphus*
- - - Muut salmonellosis infektiot — Övriga salmonella-infektioner — *Salmonellosis alia*
..... Kurkkumätä — Difteri — *Diphtheria*
— Lapsihalvaus — Barnförlamning — *Poliomyelitis anterior acuta*
- - - Sikotauti — Pässjuka — *Parotitis epidemica*

huvudgrupper. Till grupp a) hör följande 13 allmänt farliga smittsamma sjukdomar: tyfus, paratyfus, övriga med tyfus besläktade sjukdomar, kolera, dysenteri, difteri, pest, spetälska, mjältbrand, barnförlamning, smittkoppor, gula febern och fläcktyfus. För alla dessa måste skriftlig rapport med personuppgifter om patienten göras och dessutom bör telefonanmälan om karantänfall ske. Till grupp b) hör 17 andra smittsamma sjukdomar. Rapport över antalet insjuknade i dessa bör insändas en gång i veckan.

I fig. 5 a och 5 b ges siffrorna för några av de viktigaste smittsamma sjukdomarna från och med år 1945. Ur tabell 10 framgår sjukdomsfallens fördelning per län och ur tabell 11 deras fördelning per månad. Sjukdomsfallen förorsakade av till salmonellagruppen hörande bakterier har under 1960 minskat med en

Lukumäärä keskväkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 5b. Tärkeimpien tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset vuosina 1945—60

Fig. 5b. Fall av de viktigaste smittsamma och vissa andra sjukdomar åren 1945—60

Fig. 5b. Cases of the most important infectious and some other diseases in 1945—60

— Tarttuva keltatauti — Infektiös hepatit — *Hepatitis infectiosa*
- - - Hinkuyskä — Kikhosta — *Pertussis*
..... Tuhkarokko — Mässling — *Morbilli*
— Tulirokko — Scharlakansfeber — *Scarlatina*
- - - Influenssa — Influenza — *Influenza*

neet kolmanneksella edelliseen vuoteen verrattuna. Hiirilavantautia on esiintynyt Pohjois-Suomea lukuunottamatta eri osissa maata, eniten kuitenkin Helsingissä ja Turussa. Ainoatakaan suurta epidemiaa ei ole ollut, ja äkillisiä ripulitauteja mm. punatautia on esiintynyt entistä vähemmän. Hinkuyskää on esiintynyt erittäin vähän, ja kurkkumätä on täysin hävinnyt. Poikkeuksellisesti on tavattu yksi pernaruttoon sairastunut. Tautia ei ole esiintynyt maassamme moniin vuosiin.

Edellisten vuosien tilastojen perusteella odotettiin meillä v. 1960 voimakasta polioepidemiaa ja tämän vuoksi aloitettiin tehokas rokotustyö koko maassa. Alkuvuodesta sairautta esiintyi runsaasti, mutta myöhemmin sairastuneiden määrä jäi odotettua vähäisemmäksi. Vuonna 1960 poliota esiintyi varsinkin Oulun läänissä, jossa todettiin kolmannes kaikista ilmoitetuista taudintapauksista, ja myöskin runsaasti Tampereella ja sen lähiympäristössä. Tarttuvan kelta-taudin, vesirokon ja sikotaudin osalta tilanne pysyi samanlaisena kuin edellisenäkin vuonna. Lieviä hengitystieinfektioita on esiintynyt entisessä määrin. Varsinaista influenssaepidemiaa ei ole ollut.

Tuhkarokkoa on esiintynyt erällä paikkakunnilla epidemian luontoisena. Tulirokkoepidemiaa on ollut monilla paikkakunnilla: Kauhajoella todettiin toukokesäkuussa 94 ja Kuhmossa samana aikana 91 taudintapausta, Savitaipaleella sairastui tulirokkoon kesän aikana 274 henkeä ja Isossakyrössä joulukuun kuluessa yli 200. Siellä jouduttiin sulkemaan koulut ja peruuttamaan julkiset tilaisuudet. Sairastumiset ovat todennäköisesti johtuneet pisara- ja kosketustartunnasta, ja ainoatakaan ravintoaineiden välityksellä aiheutunutta tulirokkoepidemiaa ei todettu.

Rokotukset. Nykyinen rokotuslaki tuli voimaan 1. 1. 1952. Sen mukaan rokotus on väestölle vapaaehtoista muutamia vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, ellei valtioneuvosto nimenomaan toisin määrää. Rokotukset kuuluvat osana neuvola- ja kouluterveydenhoitotyöhön, ja niitä suoritetaan yleisissä rokotustilaisuuksissa, joita terveydenhoitolautakuntien on järjestettävä alueillaan lääninlääkärien valvonnan alaisina. Puolustusvoimissa, rajavartiolaitoksessa ja vankeinhoitohallinnon alaisissa laitoksissa rokotusten järjestelystä huolehtii kyseisen hallinnonhaaran tai laitoksen ylilääkäri tai vastaava ylin lääkintöviranomais.

Rokottajina toimivat lääkärit, mutta sairaanhoitajille, terveyssisarille ja kätilöille, jotka ovat saaneet rokotusopetusta, voi lääninlääkäri antaa luvan toimittaa rokotuksia yleisissä rokotustilaisuuksissa. Yksityistä rokotustoimintaa saa suorittaa ainoastaan maassa laillistettu lääkäri.

Rokotus on rokotettavalle maksutonta. Yleisissä rokotustilaisuuksissa rokotetuista maksetaan rokottajalle sisäasiainministeriön määräämä palkkio.

Vuoden 1960 aikana on maassamme edelleen suoritettu runsaasti rokotuksia (taulut 13 ja 14) ja vuoden alkupuolella aloitettiin laaja ja hyvin onnistunut polio- ja isorokkorokotustoiminta. Tehokkaan rokotuksen

tredjedel jämfört med föregående år. Musparatyfus har förekommit i olika delar av landet med undantag för norra Finland, mest dock i Helsingfors och Åbo. Ingen enda epidemi av större format har förekommit och akuta diarré sjukdomar bl. a. dysenteri har framträtt i mindre grad än tidigare. Kikhosta har förekommit i synnerligen ringa utsträckning och difterin har helt försvunnit. Ett fall av mjältbrand har undantagsvis påträffats. Sjukdomen har inte på många år förekommit i vårt land.

På grundval av statistiken under de närmast föregående åren väntade man att en omfattande polioepidemi skulle bryta ut under 1960 och därför skred man till effektiv vaccinering i hela landet. I början av året förekom också talrika fall av sjukdomen, men senare insjuknade färre personer än man hade väntat. Under 1960 framträdde sjukdomen speciellt i Uleåborgs län, där en tredjedel av alla rapporterade fall förekom, men också Tammerfors med närmaste omgivning var utsatt. I fråga om smittsam gulsot, vattkoppor och påssjuka var situationen densamma som under föregående år. Lindriga former av infektioner i andningsvägarna har förekommit i samma utsträckning som förut. Någon egentlig influensaepidemi har inte uppträtt.

På en del orter har mässling förekommit i form av epidemi. Scharlakansfeber har uppträtt på många orter: I Kauhajoki konstaterades 94 fall under maj—juni och i Kuhmo 91 under samma tid, i Savitaipale insjuknade 274 personer i sjukdomen under sommaren lopp och i Storö kyrö över 200 under december månad. På den sistnämnda orten blev man tvungen att stänga skolor och inhibera offentliga tillställningar. Sjukdomsfallen har sannolikt förorsakats genom droppsmitta och direkt beröring. Någon scharlakansfeber epidemi förorsakad av smitta genom livsmedel har inte konstaterats.

Vaccineringar. Den nu gällande lagen om vaccinering trädde i kraft den 1. 1. 1952. I enlighet med den är vaccineringen frivillig på några mindre undantag när om inte statsrådet uttryckligen annorlunda föreskriver. Vaccineringarna ingår som en del av rådgivningsbyråernas och skolornas hälsovårdsarbete samt sker i form av offentliga vaccineringstillfällen, som hälsovårdsnämnderna under länsläkarens tillsyn anordnar inom sina områden. Inom försvarsmakten, gränsbevakningsväsendet och fängsvårdsförvaltningens underlydande inrättningar organiserar vaccineringarna av överläkaren för ifrågasvarande förvaltningsgren eller anstalt eller av motsvarande högsta sanitära myndighet.

Vaccineringarna utföres av läkare, men sjuksköterskor, hälsosystrar och barnmorskor, som instruerats i vaccineringsarbete, kan av länsläkaren erhålla tillstånd att verka som vaccinatorer vid allmänna vaccineringar. Privat vaccinering får endast utföras av läkare, som äger rätt att bedriva sitt yrke i vårt land.

Vaccineringen är avgiftsfri för den som skall vaccineras. Vid de allmänna vaccineringstillfällena erlägges till vaccinatorerna för varje vaccinerad person ett av ministeriet för inrikesärendena fastställt arvode.

Under år 1960 har vaccineringsverksamheten i landet fortfarande varit omfattande (tabellerna 13 och 14) och i början av året påbörjades en omfattande och mycket lyckad polio- och smittkoppsvaccinering. Tack

ansioksi voidaan katsoa kurkkumädän häviäminen maastamme. Rokotuskomplikaatioista ei ole tehty yhtään ilmoitusta.

Sukupuolitaudit. Maassamme on ollut voimassa erityinen sukupuolitautilaki vuodesta 1943, nykyisessä muodossaan (N:o 52/52) v:sta 1952. Laki velvoittaa jokaisen tarttuvassa vaiheessa olevaa sukupuolitautila sairastavan tai epäillyn alistumaan tutkimukseen ja hoitoon. Jokaiseen kuntaan on nimettävä »sukupuolitautilien virkalääkäri», jonka antama, potilaalle ilmainen hoito, korvataan valtion varoista. Tarvittaessa voidaan potilasta tutkia tai hoitaa valtion sairaalassa, ja toiminnassa on iho- ja sukupuolitautilien erikoisosastoja yliopistollisissa keskussairaaloissa ja Oulun lääninsairaalassa. Eräissä satama- ja suurissa kaupungeissa on erityisiä sukupuolitautilopliinikoita, joiden ylläpitämiseen mm. merimiehiä varten maamme on sitoutunut ratifioituaan ns. Brüsselin sopimuksen v. 1926.

Hoidon aloittava lääkäri tekee jokaisesta taudin-tapauksesta tilastollisia tarkoituksia varten ilmoituksen terveydenhoitoviranomaisille. Jos lääkäri ei saa turtunna-lähdettä tutkittavaksi tai hoitoon, ilmoitetaan tämän nimi tai tuntomerkit virkalääkärille, joka viran-omaisena ryhtyy asiaa selvittämään.

Vuoden 1960 aikana on sukupuolitautiltilanne pysy-nyt jokseenkin samana kuin edellisenäkin vuonna (taulu 12). Varhaiskuppaa on maassamme aivan vä-häisessä määrin. Mutta suhteellisesti eniten oli tapa-uksia merimiehillä, jotka ovat saaneet tartunnan ul-kolaisissa satamissa. Sensijaan tippuriin sairastunei-den määrä, joka vuosina 1946—50 laski varsin voi-makkaasti, on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana pysy-tellyt jokseenkin muuttumattomana. Muita sukupu-olitauteja ei maassamme käytännöllisesti katsoen esiinny. Synnynnäistä kuppaa ei ole todettu lainkaan, mutta äitiysneuvoloissa tutkituissa äideissä oli kuppatautiin viittäviä seerummuutoksia v. 1960 0.2 %:ssa.

Valtion sero-bakteriologiset laboratoriot. Asetus val-tion sero-bakteriologisista laboratorioista annettiin joulukuussa 1947. Mainitut laboratoriot ovat lääkintö-hallituksen alaisia. Niitä on nykyisin Helsingissä, Turussa, Oulussa, Kuopiossa, Seinäjoella ja Lappeen-rannassa.

Sero-bakteriologisten laboratorioden tehtävänä on:

- 1) suorittaa kulku- ja tarttuvien tautien selvittämi-seksi serologisia ja bakteriologisia tutkimuksia;
- 2) suorittaa tarvittaessa muitakin serologisia ja bak-teriologisia tutkimuksia diagnostisessa tarkoituksessa valtion sairaanhoitolaitoksia varten;
- 3) suorittaa muitakin lääkintöhallituksen tarpeelli-seksi katsomia serologisia ja bakteriologisia töitä;
- 4) antaa serologian ja bakteriologian alaan kuuluvia lausuntoja; sekä
- 5) hoitaa myös ne laboratorion toimialaan soveltu-vat muut tehtävät, jotka lääkintöhallitus määrää labo-ratorion suoritettaviksi.

Vuosina 1957—1960 sero-bakteriologisissa labora-torioissa tutkittiin seuraavat näytemäärät:

vare effektiv vaccinerings har difterin försvunnit från vårt land. Ingen anmälan om komplikationer i sam-band med vaccineringsarna har gjorts.

Könssjukdomarna. En speciell lag om könssjuk-domar har varit i kraft i vårt land sedan 1943, i sin nuvarande form (N:o 52/52) sedan 1952. Lagen för-pliktigar envar som insjuknat i könssjukdom eller misstänkes lida av sådan i smittsamt skede, att under-kasta sig undersökning och behandling. I varje kom-mun bör en läkare för könssjukdomar utses, och den avgiftsfria behandlingen bestridas ur statsmedel. Vid behov kan patienten undersökas och behandlas på statens sjukhus. Specialavdelningar för hud- och köns-sjukdomar är inrättade vid universitetscentralsjuk-husen och i länssjukhuset i Uleåborg. I endel hamn- och storstäder finnes speciella kliniker för könssjuk-domar och sådana kliniker har vårt land bl. a. med tanke på sjömän förbundet sig att upprätthålla i och med ratificeringen av det s.k. Brüssel-avtalet av år 1926.

I ettvarit sjukdomsfall insänder den läkare, som på-börjat behandlingen, för statistiska ändamål en rapport till hälsovårdsmyndigheterna. Om läkaren inte får smittokällan under behandling, göres anmälan om dennas namn eller signalement till tjänsteläkaren, som i egenskap av myndighetsperson tar itu med att reda ut saken.

Under år 1960 har situationen på könssjukdomarnas område varit ungefär densamma som under föregående år (tabell 12). Tidig syfilis förekommer i vårt land ytterst sparsamt. Relativt mest förekom sjukdomsfall hos sjömän, vilka erhållit smittan i utländska hamnar. Däremot har gonorréfällen, vilka under åren 1946—50 kraftigt sjönk, under de senaste 10 åren varit tämligen konstanta. Andra könssjukdomar förekommer prak-tiskt taget inte alls i vårt land. Medfödd syfilis har inte alls förekommit, men på rådgivningsstationerna för blivande mödrar har år 1960 hos 0.2 % av de undersökta konstaterats serumförändringar, som tyder på syfilis.

Statens sero-bakteriologiska laboratorier. Förord-ningen om statens sero-bakteriologiska laboratorier gavs i december 1947. Nämda laboratorier lyder under medicinalstyrelsen. Sådana laboratorier finns för närvarande i Helsingfors, Åbo, Uleåborg, Seinäjoki och Villmanstrand.

De sero-bakteriologiska laboratoriernas uppgift är:

- 1) att utföra serologiska och bakteriologiska under-sökningar för utredande av epidemiska och smitto-samma sjukdomar;
- 2) att vid behov utföra jämväl andra serologiska och bakteriologiska undersökningar i diagnostiskt syfte för statens sjukvårdsanstalter;
- 3) att handhava även andra av medicinalstyrelsen nödigbefunna serologiska och bakteriologiska arbeten;
- 4) att avgiva på serologins och bakteriologins om-råde hörande utlåtanden; samt
- 5) att handhava jämväl de till laboratoriets verk-samhet hörande uppgifter, vilka medicinalstyrelsen möjligen förelägger detsamma.

Under åren 1957—1960 undersöktes vid de sero-bakteriologiska laboratorierna följande antal prov:

Vuosi — År — Year

Examinations at sero-bacteriological laboratories 1957—1960

	1957	1958	1959	1960
Valtion seerumlaitos — Statens seruminstitut — <i>State serum institute</i>	321 110	312 031	358 585	422 968
Sero-bakteriologiset laboratoriot — Sero-bakterio- logiska laboratorier — <i>Sero-bacteriological labo- ratories</i>				
Turun — Åbo	53 944	50 953	64 840	59 125
Oulun — Uleåborgs	76 626	89 769	93 473	98 600
Kuopion — Kuopio	61 078	63 283	83 760	90 090
Seinäjoen — Seinäjoki	32 616	50 400	54 824	55 508
Lappeenrannan — Villmanstrands	1 626	24 209	32 035	33 139
Yhteensä — Summa — <i>Total</i>	547 000	590 645	687 517	759 430

Mainittujen laboratorioden toiminta on vuosi vuodelta lisääntynyt. Tämä perustuu osaksi siihen, että tutkimusmenetelmät ovat suuresti kehittyneet ja nopeutuneet niin, että niitä yhä enenevässä määrin on voitu käyttää taudin määrittelyssä sekä kentällä että sairaaloissa.

2.5 Tuberkuloosi ja sen vastustamistyö

Vuoden 1949 alussa voimaanastuneen tuberkuloosilain perusteella maa on jaettu 19 tuberkuloosipiiriin, joissa kussakin on keskusparantola ja yksi tai useampia tuberkuloositoimistoja. Tuberkuloosipiirin muodostaa yleensä kuntainliitto. Helsinki, Turku ja Tampere muodostavat kukin oman erillisen tuberkuloosipiirin. Tuberkuloosipiiri on vastuussa taudin vastustamistyöstä, ja sen toimintaa johtaa lääketieteellisessä mielessä piiriin johtava lääkäri, joka samalla on keskusparantolan ylilääkäri. Piirijaon ulkopuolella oli vuoden 1960 lopussa 7 tuberkuloosiparantolaa, jotka tilastoissa esiintyvät ryhmänä »muut parantolat».

Tuberkuloositilanteen parantuminen ei vuoden 1960 aikana ollut yhtä ilmeistä kuin muutamina edellisinä vuosina. Kuolleisuuden väheneminen tosin jatkui, mutta ilmoitettu sairastuneisuus lisääntyi miehillä 9.7 % ja naisilla 15.5 % edelliseen vuoteen verraten. Lisäys on huomattavin yli 50-vuotiaiden osalta ja erityisesti Lapin, Keski-, Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaan tuberkuloosipiireissä, joissa tilanne on muutenkin huono. Kehityksen epäedullinen suunta on kuitenkin näennäistä ja on osittain selitettävissä väestön kasvusta johtuvaksi, osittain seuraukseksi yhä tehostuneista röntgentutkimuksista tuberkuloositoimistoissa ja parantoloissa sekä varsinkin yhä laajemmasta bakteriologisten tutkimusten käytöstä. Nykyisten hoitotapojen tehokkuus myös vanhemman väestön hoidossa on käynyt ilmeiseksi, ja tuberkuloosityössä on entistä enemmän kiinnitetty huomiota vanhoihin ikäluokkiin.

Tuberkuloositoimistojen kirjoissa olevien potilaiden määrä osoitti edelleenkin vähentymistä, kuten useana aikaisempanakin vuonna. Vaikka tämän luvun merkitystä pienentääkin eri tuberkuloositoimistoissa vaihte-

De nämnda laboratoriernas verksamhet har från år till år ökat. Detta beror delvis på, att undersökningsmetoderna i hög grad utvecklats och även blivit snabbare, varför de i allt större utsträckning kunnat användas vid diagnostiseringen av sjukdomar såväl på fältet som på sjukhusen.

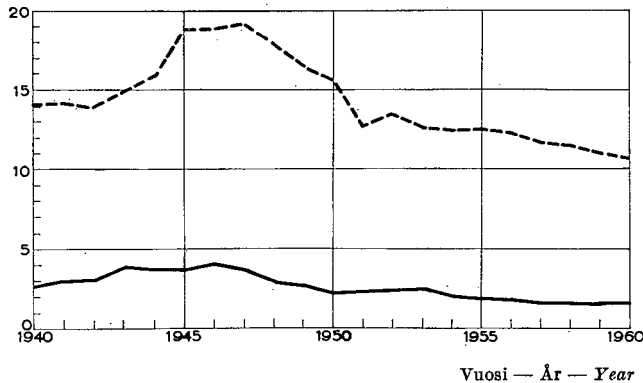
2.5 Tuberkulosen och arbetet för dess bekämpande

I enlighet med lagen om tuberkulos, som trädde i kraft i början av år 1949, är landet indelat i 19 tuberkulosdistrikt. I varje distrikt finnes ett centralsanatorium och en eller flera tuberkulosbyråer. Tuberkulosdistriktet består vanligen av ett kommunalförbund. Helsingfors, Åbo och Tammerfors bildar var för sig ett tuberkulosdistrikt. Tuberkulosdistriktet är ansvarigt för arbetet för tuberkulosens bekämpande och dess verksamhet ledes i medicinskt hänseende av distriktets ledande läkare, som samtidigt är överläkare vid centralsanatoriet. Utanför distriktsindelningen stod i slutet av 1960 7 tuberkulosparantorer, vilka i statistiken upptas under rubriken »övriga sanatorier».

Under år 1960 har förbättringen i tuberkulosituationen inte varit lika tydligt skönjbar som under de närmast föregående åren. Mortaliteten sjönk visserligen alltfört, men jämfört med föregående år steg enligt rapporterna antalet insjuknade män med 9.7 % och för kvinnornas del var siffran 15.5 %. Stegningen är kraftigast bland personer över 50 år och mest märkbar i Lapplands, Mellersta, Norra och Södra Österbottens tuberkulosdistrikt, där situationen även annars är sämst. Den ofördelaktiga tendensen i utvecklingen är dock endast skenbar och kan delvis förklaras bero på befolkningens tillväxt, delvis vara en följd av de alltmer effektivierade röntgenundersökningarna på distriktsbyråerna och sanatorierna samt det i allt större utsträckning använda systemet med bakteriologisk undersökning. De nuvarande behandlingsmetodernas effektivitet också när det gäller äldre åldersklasser har blivit uppenbar, och inom tuberkulosarbetet fäster man allt större uppmärksamhet vid befolkningens äldre grupper.

De i tuberkulosbyråernas böcker intagna patienternas antal utvisade fortsättningsvis en nedgång, liksom under flera tidigare år. Trots att betydelsen av denna siffra reduceras till följd av den varierande praxis de

Lukumäärä 1 000 asukasta kohti
Antal per 1 000 invånare
Number per 1 000 population

Kuvio 6. Uudet ja rekisterissä olevat hengityselinten tuberkuloositapaukset vuosina 1939—60

Fig. 6. Nya och registrerade fall av tuberkulos i respirationsorganen åren 1939—60

Fig. 6. New cases and registered cases of tuberculosis of respiratory system in 1939—60

— Uudet — Nya — New
- - - Rekisteröidyt — Registrerad — Registered

levä käytäntö rekisteristä poistettaessa, tuberkuloositalanne on tämänkin tilaston perusteella arvosteltaessa jatkuvasti paranemassa.

Keski-Pohjanmaan tuberkuloosipiirissä on kuolleisuus edelleen maan korkein ja kuten edellisenäkin vuonna, alhaisin Raaseporin tuberkuloosipiirissä. Maan suurimmissa kaupungeissa ovat kuolleisuusluvut myös suhteellisesti korkeita kaupunkien väestön rakenteesta johtuen. Miesten tuberkuloosikuolleisuus on noin 2.8 kertaa korkeampi kuin naisten.

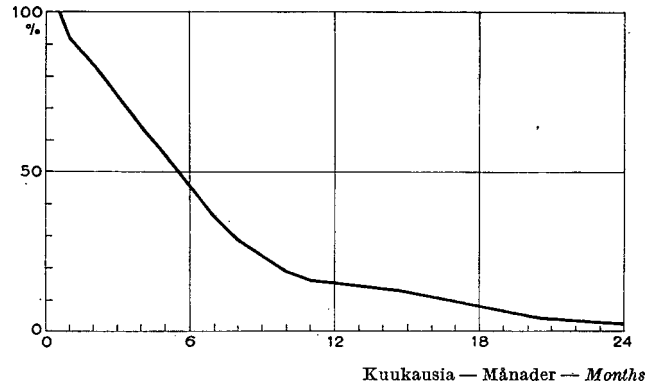
Bakteriologisia tutkimuksia on suoritettu tuberkuloositoimistoissa vuosi vuodelta yhä enemmän. Positiivisten löydösten suhteellinen osuus pysyi edelliseen vuoteen verrattuna muuttumattomana. Viljelystutkimuksia suoritettiin Valtion Seerumlaitoksessa vuoden 1960 aikana 35 142 kpl ja basillien herkkyystutkimuksia 13 340 vastaavien lukujen oltua edellisenä vuonna 18 275 viljelyä ja 7 014 herkkyystutkimusta. Valtion Seerumlaitoksen lisäksi viljely- ja herkkyystutkimuksia suoritetaan mm. Turun yliopiston serobakteriologisessa laitoksessa ja eräissä parantoloissa.

Keskusparantoloiden sairaansijat ovat vuoden 1960 aikana lisääntyneet 319:llä Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan keskusparantoloiden laajennusten valmistuttua. Sen sijaan »muiden parantoloiden» sairaansijat ovat vähentyneet Salpausselän parantolan lopetettua toimintansa vuoden aikana. Tuberkuloositilanteen paranemisen johdosta parantoloiden kuormitus on edelleen laskenut (kts. asetelma s. 28).

Potilaita, joissa ei laisinkaan todettu tuberkuloosia, oli 11.7 % parantoloiden lähettämien poistoilmoitusten mukaan. Keskimääräinen hoitoaika on mm. tästä syystä lyhentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 17 vrk:illa. Kuvio 7 esittää parantoloiden poistoilmoitusten perusteella laskettuja tuberkuloosipotilaiden hoitoaikoja v. 1960.

Mainitun aineiston avulla on myös saatu tietoja hoidossa olevien taudin vaikeusasteesta. Keski- vaikeaa tai vaikeaa keuhkotautia sairasti 72.5 % tuberkuloosin

Prosenttia
Procent
Per cent

Kuvio 7. Parantoloista poistetut hengityselinten tuberkuloosipotilaat prosentteina hoitoajan mukaan vuonna 1960

Fig. 7. Från sanatoria utskrivna patienter av tuberkulos i respirationsorganen i procent enligt vårdtid år 1960

Fig. 7. Patients with respiratory tuberculosis discharged from sanatoria in 1960, in per cent by duration of care.

olika tuberkulosbyråerna tillämpar vid avförandet av patienter ur registret, går tuberkulosituationen, också i ljuset av denna statistik, mot det bättre.

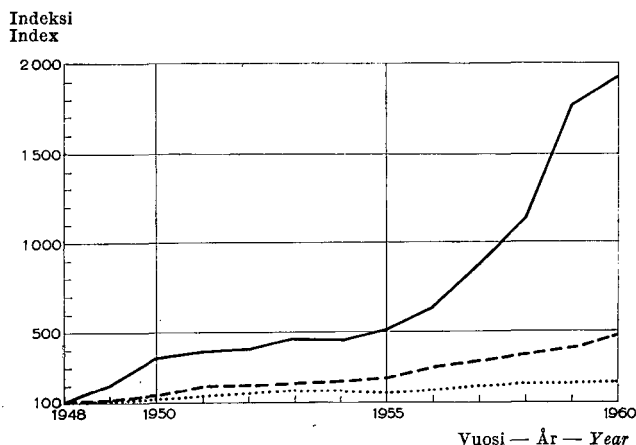
I Mellersta Österbottens tuberkulosdistrikt är dödligheten alltså den högsta i landet och, såsom under föregående år, lägst i Raseborgs tuberkulosdistrikt. I landets största städer är mortalitetssiffrorna på grund av befolkningens struktur även jämförelsevis höga. Tuberkulosdödligheten bland män är cirka 2.8 gånger högre än bland kvinnor.

I tuberkulosbyråerna har bakteriologiska undersökningar år från år i allt större omfattning företagits. De positiva provens proportionella andel förblev oförändrad i jämförelse med föregående år. I Statens Seruminstitut utfördes under 1960 35 142 odlingsundersökningar och 13 340 resistensundersökningar. Motsvarande siffror under föregående år var 18 275 odlingar och 7 014 resistensundersökningar. Förutom i Statens Seruminstitut utföres dylika undersökningar i bl. a. Turun Yliopistos serobakteriologiska inrättning och vid endel sanatorier.

Sedan utvidningsarbetet vid Södra, Mellersta och Norra Österbottens centralsanatorier under året slutförts, ökades antalet sjukplatser vid centralsanatorierna till 319. Däremot har platserna vid »övriga sanatorier» minskat på grund av att sanatoriet i Salpausselkä avslutade sin verksamhet. Till följd av den förbättrade tuberkulosituationen har belastningen på sanatorierna alltså minskat (se uppställningen på s. 28).

I enlighet med de utskrivningsanmälningar sanatorierna insänt var antalet patienter, hos vilka ingen tuberkulos konstaterats, 11.7 %. Den genomsnittliga vårdtiden har bl. a. på grund härav förkortats med 17 dygn jämfört med senaste år. Fig. 7 visar tuberkulospatienternas vårdtid under 1960, uträknad med ledning av sanatoriernas utskrivningsanmälningar.

Med hjälp av ovannämnda material har uppgifter om fallens natur också erhållits. 72.5 % av vårdfallen led av medelsvår eller svår lungsjukdom — siffran var

Kuvio 8. Kustannukset ravinnosta, palkkauksesta ja hoitotarvikkeista hoitopäivää kohti parantoloissa vuosina 1948—60. Vuoden 1948 taso = 100

Fig. 8. Kostnaderna för kosthållning, avlöning och vårdmaterial per vård dag i sanatorierna åren 1948—60. Nivå år 1948 = 100

Fig. 8. Per day expenses of food, salaries and medicaments in tb-sanatoria in 1948—60. The level of 1948 = 100

— Lääkkeit ym. — Vårdmaterial — Medicaments
 - - - Palkkaukset — Avlöningar — Salaries
 Ravintokustannukset — Kosthållning — Food

vuoksi hoidetuista, eli lähes yhtä suuri osa kuin edellisenäkin vuonna. Rinnansisäisten leikkausten määrä oli pysynyt lähes ennallaan, mutta ns. rintakehän muovausleikkausten määrä oli vähentynyt lähes puoleen edellisen vuoden määrästä. Vaativimmat erikoistutkimukset ovat edelleen lisääntyneet, ja sydänkatetri-sointitutkimuksiakin suoritettiin kahdessa parantolassa. Ilmarintahoidosta on miltei täysin luovuttu, ja vuonna 1960 ilmoitetaan aloitetuksi vain 2 ilmarintahoittoa.

Pienoiskuvattujen määrä on pysynyt lähes yhtä suurena kuin edellisenä vuonna ja pääasiallisesti on siirrytty 70×70 mm kuvakokoon. Kuvista on »Yleisröntgen» yhteisön ottamia 633 822.

Calmette-rokotusten osalta jatkui toiminta suunnilleen yhtä laajalti kuin ennenkin.

Tuberkuloosityön kustannukset ovat jatkuvasti kohonneet. Vuoden 1960 aikana olivat parantolain peruskorjausten ja laajennustöiden hyväksytyt kustannusarviot yhteensä noin 244 000 000 markkaa ja tuberkuloositoimistojen 47 000 000 markkaa. Parantolain hoitopäiväkohtaisten ravinto-, palkkaus- ja hoitotarvikkeiden kehitys vuosina 1948—1960 on esitetty kuviossa 8.

2.6 Mielisairaanhoito

Vuoden 1952 mielisairaslain mukaan on maa jaettu 18 mielisairaanhuoltopiiriin, joissa kussakin on keskusmielisairaala (ns. A-sairaala), B-sairaaloita ja yksi tai useampia mielisairaanhuoltotoimistoja. Piiri muodostaa kokonaisuuden, jonka johtava lääkäri on keskusmielisairaalan ylilääkäri.

Keskusmielisairaaloihin otetaan nykyään yleensä ensimmäisen kerran sairastuneet sekä ne potilaat, joiden tutkiminen ja hoitaminen vaativat erityistä asiantuntemusta. B-sairaaloissa hoidetaan voimassa olevan lain mukaan helposti hoidettavia potilaita. Käytännössä ovat kyseessä yleensä pitkäaikaisesti sairastuneet potilaat, jotka yhä enemmän koostuvat vanhoista ikäluokista. Edelleen on varsinkin uusiin B-sairaaloihin ollut pakko ottaa aikuisia vajaamielisiä, koska heitä varten ei vielä ole hoitopaikkoja. Vuonna 1960 olikin kaikissa mielisairaaloissa hoidettavana yhteensä 1 452 vajaamielistä, eli 9.5 % koko potilasmäärästä (taulu 22). Eräissä B-mielisairaaloissa tämä luku oli jopa 20 %. Perhehoidosta vastaavat keskusmielisairaalat.

ungefär lika stor föregående år. Antalet bröstkorgsoperationer var ungefär detsamma som tidigare, men antalet s.k. plastikoperationer av bröstkorgen har minskat till ungefär hälften av fjolårets. De mera krävande specialundersökningarna har alltså ökat och hjärkatetreringsundersökningar utfördes vid två sanatorier. Luftbröstmetoden har nästan helt frångåtts och under 1960 rapporteras endast 2 påbörjade luftbröstbehandlingar.

Antalet skärmbildsfotograferingar har varit ungefär lika stort som föregående år och man har i huvudsak övergått till 70×70 mm bildstorlek. Av bilderna har 633 822 tagits av »Yleisröntgen».

För Calmette-vaccineringarnas del fortsatte verksamheten ungefär i samma utsträckning som förut.

Kostnaderna för tuberkulosarbetet har fortsättningsvis stigit. Under 1960 uppgick de godkända kostnadsförslagens totalsumma för grundreparationer och utvidgningsarbeten på sanatorierna till cirka 244 000 000 mark och på tuberkulosbyråerna till 47 000 000 mark. Utvecklingen av sanatoriernas utgifter per vård dag för kost, avlöning och vårdmaterial under åren 1948—1960 framgår av fig. 8.

2.6 Sinnessjukvården

Enligt sinnessjuklagen av år 1952 är landet indelat i 18 sinnessjukvårdsdistrikt, ettvar med ett centralsinnessjukhus (s.k. A-sjukhus), B-sjukhus och en eller flere mentalhygieniska byråer. Distriktet bildar en helhet, vars ledande läkare är överläkaren vid centralsinnessjukhuset.

På centralsinnessjukhusen intages nuförtiden i allmänhet sådana patienter, som för första gången insjuknat, samt sådana, vilkas undersökning och behandling kräver särskild sakkunskap. I enlighet med den i kraft varande lagens anda omhänderhar B-sjukhusen mera lättskötta patienter. Dessa utgöres i praktiken av långvarigt sjuka, vilka i allt större utsträckning rekryteras ur de äldre årsklasserna. Vidare har man varit tvungen att på B-sjukhusen ta emot fullvuxna andesvaga, då andra vårdplatser för dem ännu inte finnes att tillgå. Under år 1960 vårdades i samtliga sinnessjukhus sammanlagt 1 452 psykiskt efterblivna eller 9.5 % av hela patientmängden (tabell 22). I vissa B-sinnessjukhus var siffran t.o.m. 20 %. För familjevården svarar centralsinnessjukhusen.

Huoltotoimistoihin keskittyä avohoito.

Vuonna 1960 oli toiminnassa 3 vastaanotto-osastoa, joihin otetaan kiireellisen hoidon tarpeessa olevia potilaita, jotka sijoitetaan edelleen varsinaiseen mielisairaalaan.

Piirijaon ulkopuolella ovat valtion omistamat 3 mielisairaalaan valtion huollossa olevia potilaita varten, Helsingin yliopistollisen keskussairaalan hermotautien ja psykiatrian klinikka, oikeusministeriön alainen vankimielisairaala ja sosiaaliministeriön alaiset kunnalliskotien mielisairasosastot. Viimeksi mainituissa on lähes 3 000 hoitopaikkaa.

Mielisairaanhuoltotoimistot. Toimistojen tehtäviin kuuluu lain mukaan sairauksia ehkäisevä työ, vastaanotot potilaille ja B-sairaaloitten toiminnan valvominen piirissään.

Vuoden 1960 lopussa oli toiminnassa 19 huoltotoimistoa 14 piirissä. Vuoden aikana perustettiin neljä uutta toimistoa. Varsinainen huoltolääkäri oli 13 toimistossa, kun taas muita hoiti sairaalan lääkäri. Huoltotoimistoista käsin on piirissä pidetty potilaille sivuvastaanottoja.

Vuonna 1960 saatiin ensimmäisen kerran tietoja huoltotoimistojen kirjoissa olevista potilaista (taulu 23). Luvut sisältävät sairaaloissa, muissa laitoksissa ja kotona olevat sairaat, jotka on jaettu taudinmäärittelyn mukaan kolmeen ryhmään: mielisairaajat (diagnoosi n:o 300—309), vajaamieliset (325) ja muut. Koska kaikista piireistä ei vielä ole saatu tietoja ja koska monen toimiston toiminta ei vielä ole päässyt täyteen vauhtiin, ei mielisairastilannetta eri piireissä voida verrata eikä koko maan tilannetta selvittää. Vertailua vaikeuttaa lisäksi mielisairauskäsitteen epätarkkuus.

Mielisairaalat. Vuoden 1960 lopussa oli toiminnassa 19 A-sairaalaan ja 30 varsinaista B-sairaalaan, joista 4 avattiin kysymyksessä olevan vuoden aikana. Taulussa 24 on esitetty mielisairaanhuoltopiirien sairaalatoiminta ja taulussa 25 tilastotietoja mielisairaaloista.

Sairaansijojen lukumäärä oli 16 016, joten lisäys vuodesta 1959 oli 733. Viime vuosina tapahtuneen voimakkaan sairaansijojen lisääntymisen johdosta sairaaloitten kuormitus on laskenut (kts. asetelma s. 28).

Uusien mielisairaaloitten rakentaminen ja suunnittelu on edelleen ollut vilkasta, ja lähivuosina kokonaistavoitteet ovat jo hahmottumassa.

Mielisairaaloihin otettiin kertomusvuonna kaikkiaan 18 743 potilasta. Näistä hakeutui ensimmäisen kerran mielisairaalaan 8 845 potilasta. Taulusta 21 ilmenee ensimmäisen kerran otettujen potilaiden jakautuminen sairauden laadun ja iän mukaan. Taulusta 22 selviää hoidettavana olevien sairauden laatu ja hoitoajan pituus. Viimeksimainitusta taulusta ilmenee, että jakomielitautiin (schizophrenia) ensimmäisen kerran sairastuneita oli 26.1 %, mutta sairaaloissa olevista potilaista he muodostavat 62.4 %.

Eräissä mielisairaaloissa on ns. avo-osastoja eli osastoja, jotka päiväsaikaan eivät ole lukittuja.

Den öppna vården koncentreras till sinnessjukvårdsbyråerna.

Under 1960 var 3 mottagningsavdelningar i verksamhet för mottagning av patienter i behov av skyndsamt behandling. Härifrån överföres patienterna till de egentliga sinnessjukhusen.

Utanför distriktsindelningen står 3 av staten ägda sinnessjukhus för patienter i statens omvårdnad, Helsingfors universitetscentralsjukhus neurologiska och psykiatriska klinik, ett av justitieministeriet underställt sinnessjukhus för fångar och kommunalhemmens sinnessjukavdelningar, vilka är underställda socialministeriet. Vid de sistnämnda finnes nära 3 000 vårdplatser att tillgå.

Sinnessjukvårdsbyråerna. Enligt lagen består byråernas uppgift i förebyggande verksamhet, mottagning av patienter och övervakning av B-sjukhusens verksamhet inom distriktets område.

I slutet av 1960 verkade 19 byråer i 14 distrikt. Under året grundades fyra nya byråer. 13 av byråerna hade en egen läkare, medan de övriga sköttes av sjukhusets läkare. På byråernas försorg har i distriktet extra mottagningar anordnats för patienterna.

Under 1960 fick man för första gången uppgifter om patienter intagna i sinnessjukvårdsbyråernas böcker (tabell 23). Siffrorna omfattar patienter på sjukhus, i övriga inrättningar och i hemmen och de har på basen av sjukdomens art indelats i tre grupper: sinnessjuka (diagnos N:o 300—309), andesvaga (325) och övriga. Då uppgifter ännu inte finnes att tillgå från alla distrikt och då verksamheten vid en del av byråerna inte ännu är i full gång, kan jämförelser om sinnessjuksituationen i de olika distrikten inte anställas och läget i hela landet inte överblickas. Jämförelsen försvåras dessutom av sinnessjukbegreppets inexacthet.

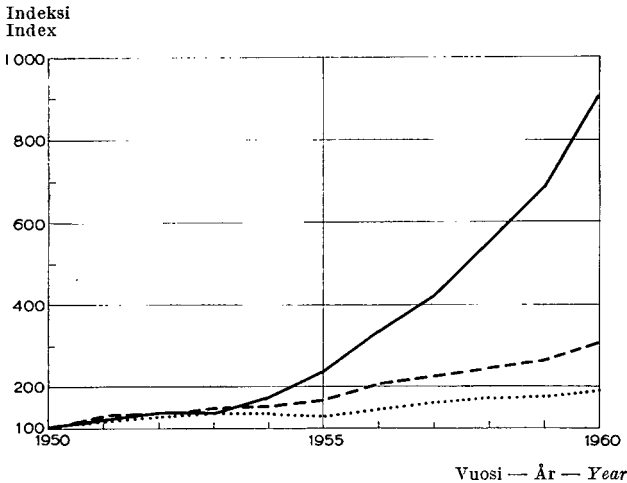
Sinnessjukhusen. I slutet av år 1960 var 19 A-sjukhus och 30 egentliga B-sjukhus i verksamhet. Av de sistnämnda har 4 vidtagit med sin verksamhet under berättelseåret. I tabell 24 har uppgifter om sjukhusens verksamhet inom sinnessjukdistriktet framlagts och i tabell 25 ges statistiska uppgifter om sinnessjukhusen.

Antalet vårdplatser uppgick till 16 016, varför ökningen från år 1959 utgjorde 733 platser. Till följd av den kraftiga ökningen av vårdplatser har belastningen på sjukhusen nedgått (se uppställningen på sida 28).

Byggnaderna och planeringen av nya sinnessjukhus har alltjämt varit livlig och totalkvoten för de närmast kommande åren kan redan skönjas.

På sinnessjukhusen intogs under året sammanlagt 18 743 patienter, därav 8 845 för första gången. Av tabell 21 framgår de för första gången intagna patienternas fördelning enligt sjukdomens art och patientens ålder. Ur tabell 22 utläses sjukdomens art och behandlingstidens längd. Av den sistnämnda tabellen framgår att antalet för första gången i schizofreni insjuknade patienter utgjorde 26.1 %, men av patienter på sjukhusen utgjorde dessa 62.4 %.

I endel sinnessjukhus har man s.k. öppna avdelningar eller avdelningar, som inte är låsta under dagen.

Mielisairaaloihin itse pyrkivien potilaiden määrä on jatkuvasti lisääntynyt. Näiden osuus sairaalaan ote-
tuista vaihtelee kuitenkin suuresti eri sairaaloissa.

Keskusmielisairaaloiden käyttötalousmenot vuosina 1955—1960 on esitetty taulussa 20. Mielisairaaloiden hoitopäiväkohtaisten ravinto-, palkkaus- ja hoito-
tarvikekustannusten kehitys vuosina 1950—1960 ilme-
nee kuviosta 9.

2.7 Hammashuolto

Yleinen hammashuolto kohdistuu vain kansakoulu-
jen oppilaisiin, joihin luetaan myös kansalaiskoulu-
jen ja kansakouluun liittyvien keskikoulu-
jen oppilaat. Kansakoulu-
jen hammaslääkärien toiminnan ylin johto
ja valvonta annettiin lailla vuoden 1957 alusta lääkintö-
hallitukselle. Kunnassa johto kuuluu terveydenhoito-
lautakunnalle. Lain mukaan »kunta on velvollinen
järjestämään alueellaan olevien kansakoulu-
jen oppilaiden hampaiden tarkastamisen ja niiden kunnossapitä-
miseksi tarpeellisen hoidon.» Oppilaan »holhooja tai
muu huoltaja on velvollinen pitämään huolta siitä, että
oppilas alistuu kouluhammaslääkäriin tarkastettavaksi». Hammaslääkäri-
vajakauden takia kunnille annettiin yli-
menoaikaa kymmenen vuotta lain edellyttämien vel-
vollisuuksien täyttämiseksi.

Kouluhammashoittoon kuuluu hampaiden paikkaa-
minen, juurenpoisto, ientulehduksen hoito ja hammas-
kiven poisto. Kunta voi laajentaa hoidon käsittämään
myös röntgentutkimuksen, hampaiden oikomisen sekä
juurenpään leikkauksen. Kunta saa valtionapua 2/3
kouluhammaslääkäritoimen aiheuttamista laissa tar-
kemmin määritellyistä menoista.

Kouluhammashuoltoa koskevat tilastotiedot luku-
vuodelta 1959/60 on esitetty taulussa 28 erikseen kum-
maltakin lukukaudelta. Osassa kuntia on hammas-
lääkäri toiminut vain toisena lukukautena.

Lukuvuonna 1959/60 ei kouluhammaslääkäritoimin-
taa ollut 70 kunnassa eli 12.8 %:ssa maamme kaikista
kunnista.

Koska oppilaan hampaat tarkastetaan vain kerran
lukuvuodessa, saadaan koko lukuvuonna tarkastettu-
jen lukumäärä laskemalla molempien lukukausien luku-

Kuvio 9. Kustannukset ravinnosta, palkkauksesta ja hoito-
tarvikkeista hoitopäivää kohti mielisairaaloissa vuosina 1950—60. Vuoden 1950 taso = 100

Fig. 9. Kostnaderna för kosthållning, avlöning och vård-
material per vård dag i sinnessjukhusen åren 1950—
60. Nivå år 1950 = 100

Fig. 9. Per day expenses of food, salaries and medicaments in
mental hospitals in 1950—60. The level of 1950 = 100

— Lääkkeit ym. — Vårdmaterial — Medicaments
- - - Palkkaukset — Avlöningar — Salaries
..... Ravintokustannukset — Kosthållning — Food

Antalet patienter, som själva anmäler sig för behand-
ling på sinnessjukhus, har fortfarande stigit. Deras
andel av på sjukhusen intagna patienter varierar dock
starkt på de olika sjukhusen.

Centralsinnessjukhusens driftkostnader för åren
1955—1960 har framlagts i tabell 20. Utvecklingen av
sinnessjukhusens kost-, avlönings- och vårdmaterial-
kostnader per vård dag under åren 1950—1960 framgår
ur figur 9.

2.7 Tandvården

Den allmänna tandvården är inriktad enbart på
folkskolelever, till vilka även medräknas eleverna vid
medborgarskolorna och vid mellanskolorna i samband
med folkskolor. Den högsta ledningen för folkskolornas
tandläkarverksamhet, ävensom övervakningen av den-
samma handhaves i stöd av lag från början av år 1957
av medicinalstyrelsen. I kommunen handhas ledningen
av hälsovårdsnämnden. Enl. lagen »är kommunen
förpliktigad att ombesörja för tandgranskning samt
nödig tandvård på sitt område bosatta folkskolelever.
Elevernas »förmyndare eller annan försörjare är för-
pliktigad att ombesörja, att eleven underkastar sig tand-
läkargranskning». På grund av tandläkarbristen, fick
kommunerna en övergångstid på 10 år för att fylla
sina lagenliga förpliktelser.

Till skoltandvården hör plombering av tänder, rot-
utdragning, skötsel av tandköttinflammation och av-
lägsnandet av tandsten. Kommunen kan utvidga
skötseln att även omfatta röntgenundersökning, tand-
reglering samt rotation. Kommunen erhåller som
statsunderstöd 2/3 delar av i lagen närmare specifi-
serade utgifter, förorsakade av skoltandläkarverk-
samhet.

Statistiska uppgifter för läsåret 1959/60 rörande
skoltandvård är framställda i tabell 28 för bägge
terminerna skilt för sig. I en del kommuner har tand-
läkaren varit verksam endast under andra terminen.

Under läsåret 1959/60 hade skoltandläkare inte ver-
kat i 70 kommuner, vilket motsvarar 12.8 % av alla
kommuner.

Emedan elevernas tänder granskas end. en gång per
läsåret, fås totala antalet under läsåret granskade genom
att addera antalet för bägge terminerna. Under läs-

määrät yhteen. Lukuvuonna 1959/60 tarkastettiin siten 460 037 oppilaan hampaat, mikä tekee 71.3 % kaikista oppilaista (1958/59 65 %). Hoidon tarpeessa oli 366 529 oppilaan hampaat eli 79.7 % tarkastetuista (1958/59 80 %).

Suoritettujen toimenpiteiden määrä lasta kohti on ollut lähes sama kuin edellisenäkin lukuvuonna, joten karies-tilanteessa ei ole tapahtunut mainittavaa muutosta.

Oppilaita yhtä hammaslääkärinä kohti oli syysluku-kaudella 1959 keskimäärin 735. On otettava kuitenkin huomioon, että melkein kaikki kouluhammaslääkärinvirat ovat vain puolipäivävirkoja. Oppilaiden lukumäärä vaihteli huomattavasti maan eri osissa. Itä- ja Pohjois-Suomessa oppilaita oli hammaslääkärinä kohti enemmän kuin muualla maassa. Pohjois-Suomessa oli tarkastettujen oppilaiden suhde koko oppilasmäärään pieni. Kun lisäksi näissä osissa maata hoidon tarpeessa oli 82.2 % tarkastetuista, ei näistä ole voitu hoitaa valmiiksi kuin 71.9 %. Koko maassa hoidettiin valmiiksi 77.8 % hoidon tarpeessa olevista.

Lääkintöhallitus ei ole voinut varojen puutteen takia suorittaa omaa tai tukea taloudellisesti vapaaehtoisten järjestöjen suorittamaa valistustoimintaa hammashuollon alalla.

Hammaskarieksen ehkäisemiseksi ei lääkintöhallituksen toimesta ole tähän mennessä suoritettu fluoriprofylaksiaa.

3. SAIRAALAOITO

Sairaanhoitolaitokset jaetaan Suomessa kolmeen pääryhmään: yleissairaaloihin, mielisairaaloihin ja tuberkuloosiparantoloihin. Mielisairaaloissa ja tuberkuloosiparantoloissa hoidetaan laitosten nimen mukaisesti joko mielisairaita tai tuberkuloosia potevia, kun taas muu sairaanhoito annetaan yleissairaaloissa. Näihin kuuluvat myös erilliset synnytyslaitokset ja tartuntatautien sairaalat. Laitossairaalat, kuten puolustuslaitoksen ja vankiloiden sairaalat sekä kunnalliskotien ja erinäisten laitosten sairaalaosastot on otettu mukaan taulukkoon 29 uutena ryhmänä.

Yleissairaalat. Vuonna 1956 säädetyn sairaalalain mukaan tulee sairaalahoidon järjestely toteutettavaksi yleissairausten osalta pääasiallisesti keskussairaala-piirien puitteissa. Tätä varten valtakunta on jaettu 20 keskussairaala-piiriin, jonka lisäksi Ahvenanmaan maakunta muodostaa oman piirinsä. Näissä kaikissa pitää lain mukaan olla keskussairaala, jonka omistaa asianomaiseen piiriin kuuluvien kuntien muodostama kuntainliitto. Niissä keskussairaala-piireissä, joissa on lääketieteellinen tiedekunta, kuuluu myös yliopisto sairaalan omistajiin. Yliopistollisista keskussairaaloista on annettu muitakin erikoissäädöksiä.

Keskussairaalassa tulee olla osastot vähintään neljää yleisen sairaanhoidon lääketieteellistä erikoisalaa varten sekä lisäksi tartuntatautien osasto. Kun keskussairaalassa tulisi antaa ko. piiriin väestölle sen tarvitsema sairaanhoito — eräitä poikkeuksia lukuunottamatta — on yleensä pidetty tarkoituksenmukaisena,

året 1959/60 granskades sålunda 460 037 elevers tänder, vilket utgör 71.3 % av alla elever (1958/59 65 %). I behov av vård var 366 529 elevers tänder eller 79.7 % av de granskade (1958/59 80 %).

Antal utförda åtgärder per barn har varit ungefär detsamma som under föregående termin, varför ingen nämnvärd förändring skett i kariesläget.

Förhållandet tandläkare — elever var under höstterminen 1959 1 : 735. Man bör dock beakta, att så gott som alla skoltandläkartjänster är halvdagstjänster. Elevernas antal varierade rätt mycket i olika delar av landet. I östra- och norra Finland var elevernas antal per tandläkare större än annorstädes i landet. I norra Finland granskades litet elever jämfört med hela elevantalet. Då dessutom 82.2 % av de granskade i dessa delar av landet var i behov av vård, har blott 71.9 % kunnat skötas h.o.h. I hela landet sköttes h.o.h. 77.8 % av alla de, som var i behov av vård.

Medicinalstyrelsen har på grund av bristande medel ej kunnat utföra egen ej heller stöda frivilliga hälsovårdsorganisationers utförda upplysningsverksamhet inom tandvårdsområdet.

För att förhindra spridning av tandkaries, har ej t.v. utförts fluorprofylax från medicinalstyrelsens sida.

3. SJUKHUSVÅRDEN

Sjukvårdsanstalterna i landet indelas i tre huvudgrupper: allmänna sjukhus, sinnessjukhus och tuberkulos-sanatorier. Vid sinnessjukhusen och tuberkulos-sanatorierna vårdas, såsom av anstalternas namn framgår, sinnessjuka personer eller personer som lider av tuberkulos, medan åter övrig sjukvård meddelas vid de allmänna sjukhusen. Till dem hör även de särskilda förlossningsanstalterna och epidemisjukhusen. En ny grupp bildar sjukhusen vid olika inrättningar, såsom försvars- och fängvårdsväsendets sjukhus samt sjukavdelningarna vid kommunalhem och vissa inrättningar. Gruppen återfinnes i tabell 29.

De allmänna sjukhusen. Enligt 1956 års sjukhuslag bör organiseringen av sjukvården i fråga om allmänna sjukdomar huvudsakligen genomföras inom ramen för centralsjukhusdistrikten. För detta ändamål har landet indelats i 20 centralsjukhusdistrikt, vartill kommer landskapet Åland, som bildar ett eget distrikt. I vart och ett av dessa bör enligt lagen finnas ett centralsjukhus, som äges av ett av de till vederbörande distrikt hörande kommunerna bildat kommunalförbund. I de centralsjukhusdistrikt, där en medicinsk fakultet arbetar, hör också universitetet till sjukhusets ägare. Angående universitetscentralsjukhus har även andra specialstadganden utfärdats.

Vid ett centralsjukhus bör avdelningar finnas för minst fyra av den allmänna sjukvårdens medicinska specialområden samt därtill en avdelning för epidemiska sjukdomar. Då befolkningen inom ett distrikt vid vederbörande centralsjukhus — på vissa undantag när — borde kunna erhålla den sjukvård den är i behov

että keskussairaalassa on sisätautien, kirurgian, nais-
tentautien ja synnytysten, lastentautien, korva-, nenä-
ja kurkkutautien, silmätautien sekä tartuntatautien
osastot.

Keskussairaaloitten rakentamisohjelma on parhail-
laan toteuttamisvaiheessa ja lain mukaan sen pitäisi
päätyä vuoteen 1970 mennessä. V. 1960 oli toiminnassa
2 yliopistollista keskussairaala ja 7 keskussairaala.
Useimmissa keskussairaalapiireissä, joissa ei kertomus-
vuonna vielä ollut omaa keskussairaala, tapahtui sai-
raanhoito tältä osalta läänin- ja yleisissä sairaaloissa,
joita oli toiminnassa 10 eri puolilla maata.

Keskussairaalapiirin alueella voi olla myös *alue-
sairaaloita*. Niissä on vähintään kahden lääketieteen
erikoisalan osastot. Aluesairaalan perustaminen edel-
lyttää, että keskussairaalapiirin koon, väestön jakau-
tuisen, liikenteen ym. seikkojen perusteella katsotaan
keskussairaalan lisäksi pysyvästi tarvittavan myös
muita erikoishoitoon ja erikoistutkimuksiin kykeneviä
sairaanhoitolaitoksia. Aluesairaalan omistaa sairaalaa
käyttävien kuntien muodostama liitto.

Paikallissairaala on kolmas sairaalalain mukainen
sairaalatyyppi. Siinä ei välttämättömästi edellytetä
olevan erikoisalojen osastoja, vaikka sellaisia onkin
eräiden suurten kaupunkien omistamissa paikallissai-
raaloissa. Maaseudun kunnansairaalat kuuluvat tähän
ryhmään. Ne ovat yleensä varustetut vain yksinker-
taisempia tutkimus- ja hoitomahdollisuuksia varten.

Edellä mainittujen lisäksi on joitakin kuntien ja
kuntayhtymien omistamia sairaaloita, joilla ei ole sai-
raalalain edellyttämää asemaa, sekä yksityissairaaloita.

Mielisairaaloitten organisaatio on esitetty kohdassa
2.6 ja **tuberkuloosiparantoloiden** kohdassa 2.5.

Sairaalatilastoa. Yleissairaaloitten toiminta ilmenee
tauluissa 29—34, mielisairaaloitten tauluissa 20—26 ja
tuberkuloosiparantoloiden tauluissa 18—20.

Sairaansijat. Sairaansijoja oli vuoden 1960 lopussa
kaikkiaan 50 956. Näistä oli 9 929 laitossairaaloissa
(taulu 29). Yleissairaaloissa oli 18 569, mielisairaaloissa
16 016 ja tuberkuloosiparantoloissa 6 442 sairaansijaa.
Sairaansijojen lukumäärä vastaa lääkintöhallituksen
vahvistamia sairaansijoja 31. 12. 1960. Jos sairaala on
lakkautettu vuoden aikana, on ko. sairaalan sairaan-
sijat ilmoitettu sairaalaluettelossa suluissa, eikä sitä ole
laskettu yhteislukumäärään.

Yleissairaaloitten lääketieteellisiin erikoisaloihin jae-
tut sairaansijat on esitetty sekä sairaaloittain että lää-
neittain.

Sairaansijojen lukumääräinen kehitys hoitoaloittain
vuodesta 1920 lähtien on esitetty taulussa 33 ja vuo-
desta 1945 kuviossa 10. Eri hoitoalojen sairaansijat on
saatu siten, että yleissairaaloitten sairaansijoista on
erotettu synnytyslaitosten ja -osastojen, tartuntatauti-
sairaaloitten ja -osastojen sekä iho- ja sukupuoli-
tautien osastojen sairaansijat. Sairaansijojen lisäänty-
minen on ollut huomattava myös väkiluvun kasvun

av, har det i allmänhet ansetts ändamålsenligt att vid
centralsjukhusen finnes inremedicinska, kirurgiska,
gynekologiska och förlossningsavdelningar ävensom
avdelningar för barnsjukdomar, öron-, näs- och strup-
sjukdomar, ögonsjukdomar samt epidemiska sjukdo-
mar.

Byggnadsprogrammet för centralsjukhusen är för
närvarande under förverkligande och enligt lagen
borde det vara slutfört år 1970. Under 1960 var 2
universitetscentralsjukhus och 7 centralsjukhus i verk-
samhet. I de flesta av de centralsjukhusdistrikt, som
under berättelseåret ännu inte hade ett eget central-
sjukhus, försiggick sjukvården till denna del vid läns-
och allmänna sjukhus, som fanns till ett antal av 10
i olika delar av landet.

På centralsjukhusdistriktets område kan också
finnas *kretssjukhus*. Vid dessa finnes avdelningar för
minst två medicinska specialområden. Grundandet av
ett kretssjukhus förutsätter, att centralsjukhusdis-
triktet på grund av sin storlek, befolkningens fördel-
ning, kommunikationerna m.fl. omständigheter för-
utom centralsjukhuset är i behov av även andra sjuk-
vårdsanstalter, där specialvård kan meddelas och
specialundersökningar utföras. Kretssjukhuset äges av
kommuner bildat förbund, som anlitar sjukhuset.

Lokalsjukhuset är den tredje sjukhustypen i enlighet
med sjukhuslagen. Vid dessa förutsättes inte nödvän-
digheten av specialavdelningar, ehuru sådana finnes
vid vissa lokalsjukhus, som äges av större städer.
Kommunalsjukhusen på landsbygden hör även till
denna grupp. De är i allmänhet utrustade endast för
enklare undersökningar och behandlingar.

Förutom de ovannämnda finnes några av kommuner
och kommunsammanslutningar ägda sjukhus, vilka
inte intar i sjukhuslagen förutsatt ställning, samt
privatsjukhus.

För **sinnessjukhusens** organisation har redogjorts
under punkt 2.6 och för **tuberkuloosianatoriernas** under
punkt 2.5.

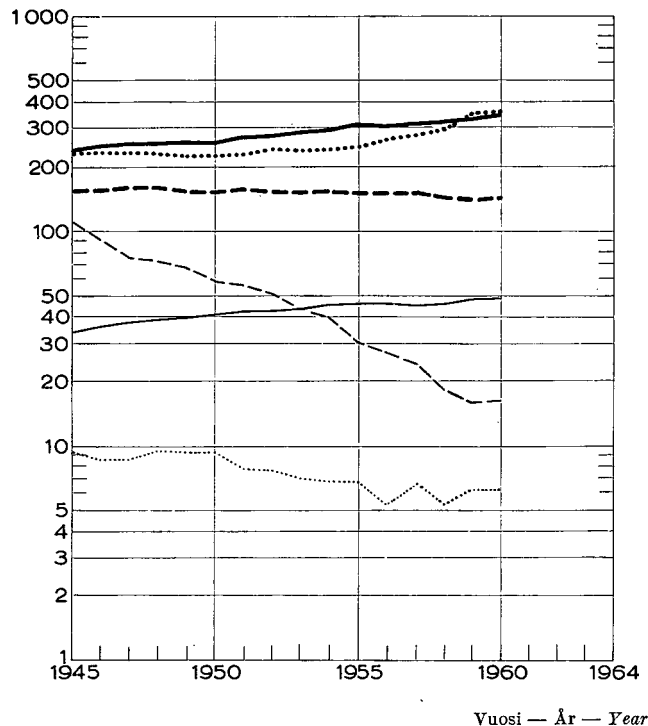
Sjukhusstatistik. De allmänna sjukhusens verksam-
het framgår ur tabellerna 29—34, sinnessjukhusens ur
tabellerna 20—26 och tuberkuloosianatoriernas ur tabel-
lerna 18—20.

Sjukplatserna. Antalet sjukplatser var i slutet av
1960 inalles 50 956, av dem 9 929 vid olika inrätt-
ningars sjukhus (tabell 29). Vid de allmänna sjukhusen
fanns 18 569, vid sinnessjukhusen 16 016 och vid
tuberkuloosianatorierna 6 442 platser. Antalet sjuk-
platser överensstämmer med det av medicinalstyrelsen
31. 12. 1960 stadfästa antalet. Om ett sjukhus under
årets lopp har upphört med sin verksamhet, har sjuk-
husets sjukplatser i sjukhusförteckningen antecknats
inom parentes och icke medtagits i totalsiffran.

Sjukplatsernas fördelning i enlighet med medicinska
specialområden på de allmänna sjukhusen framställes
såväl sjukhus- som länsvis.

Sjukplatsernas numerära utveckling per vårdområde
sedan år 1920 har framlagts i tabell 33 och sedan år
1945 i figur 10. Siffrorna för de olika vårdområdenas
sjukplatser har bildats så, att från de allmänna sjuk-
husens sjukplatser avskiljts sjukplatserna vid förloss-
ningsanstalterna och -avdelningarna, sjukhusen och
avdelningarna för epidemiska sjukdomar samt avdel-
ningarna för hud- och könssjukdomar. Ökningen av

Lukumäärä 100 000 asukasta kohti, log.asteikko
Antal per 100 000 invånare, log.skala
Number per 100 000 population, log.scale

Kuvio 10. Sairaansijat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60

Fig. 10. Sjukplatser efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60

Fig. 10. Hospital beds, by type of care in 1945—60

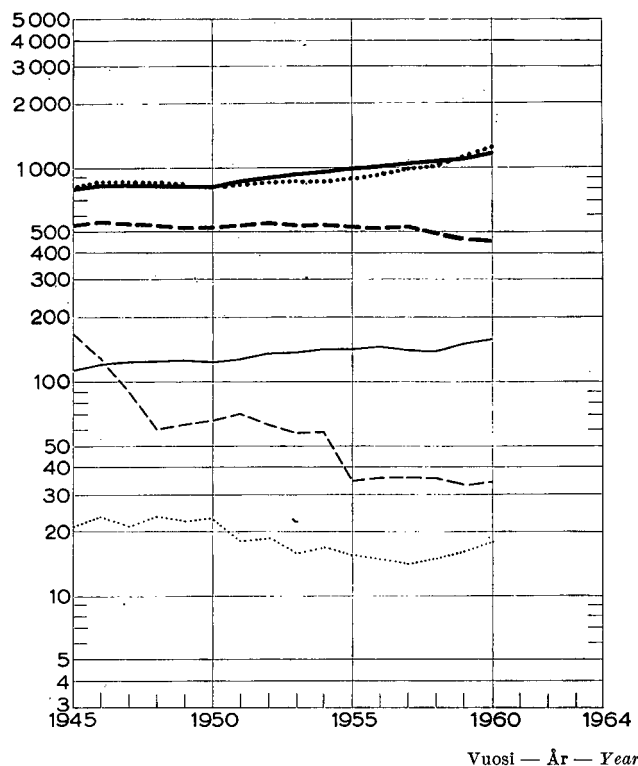
— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
..... Mielisairaanhoito — Sinnessjukvård — Mental hospital care
- - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
—— Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
..... Iho- ja sukupuolitautilien hoito — Vård av hud- o. könssjukdomar — Skin and venereal diseases care
- - - Tartuntatautihoito — Epidemivård — Epidemic care

huomioon ottaen. Kaikkien hoitoalojen kohdalla ei lisäystä kuitenkaan ole tapahtunut. Iho- ja sukupuolitautilien sairaansijojen lukumäärä on jatkuvasti pienentynyt. Tartuntatautihoitojen sairaansijojen osalta on havaittavissa suuria vaihteluja. Vuotuiset keskimääräiset muutokset sairaansijojen lukumäärissä vuosina 1921—60 ilmenevät seuraavasta asetelmasta.

Changes in number of beds 1921—60, annual means

Vuosi År Year	Yleissairaan- hoito Lasarettvård General hospital care	Hermo- ja mielisairaan- hoito Nerv- o. sinnes- sjukvård Nervous and mental diseases care	Synnytyshoito Förlossnings- vård Maternity care	Tuberkuloosi- hoito Tuberkulos- vård Tuberculosis care	Iho- ja suku- puolitautilien hoito Vård av hud- o. könssjuk- domar Skin and vene- real diseases care	Tartunta- tautihoito Epidemivård Epidemic care	Yhteensä Summa Total	10 000 as. kohden Per 10 000 invånare Per 10 000 inhabitants
1921—30	+166	+375	+18	+189	-18	-10	+780	+1.78
1931—38	+246	+323	+38	+331	-14	+83	+1007	+2.39
1938—45	+118	-16	+53	+71	-60	+313	+480	+1.00
1946—50	+297	+12	+72	+42	+4	-298	+139	-0.62
1951—60	+472	+728	+54	+30	-9	-161	+1114	+1.74

Lukumäärä keskiikäkiluvun 1 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 1 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
Number per 1 000 mean population, log.scale

Kuvio 11. Hoitopäivät hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60

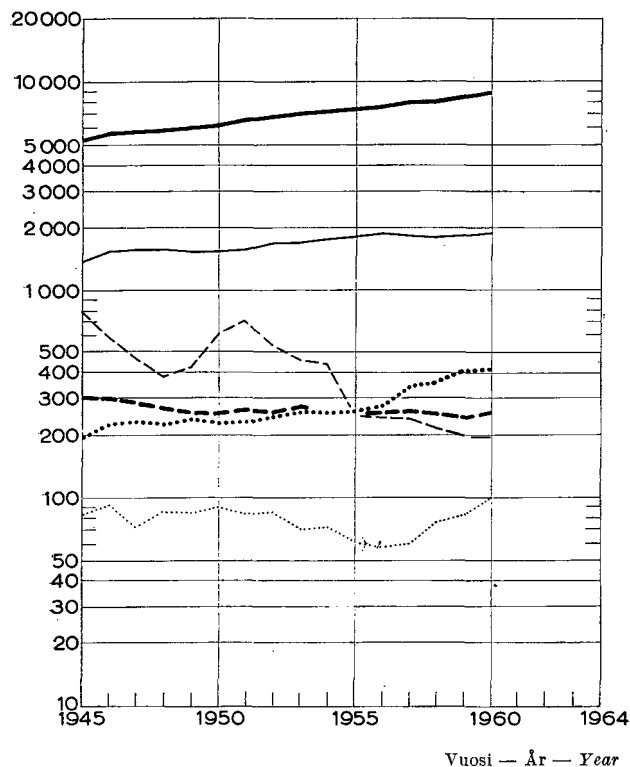
Fig. 11. Vård dagar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60

Fig. 11. Hospital days, by type of care in 1945—60

— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
..... Mielisairaanhoito — Sinnessjukvård — Mental hospital care
- - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
—— Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
..... Iho- ja sukupuolitautilien hoito — Vård av hud- o. könssjukdomar — Skin and venereal diseases care
- - - Tartuntatautihoito — Epidemivård — Epidemic care

sjukplatserna har varit betydande även med beaktande av befolkningens tillväxt. I fråga om alla vårdområden har ökning dock icke skett. Antalet vårdplatser för hud- och könssjukdomar har fortlöpande minskat. När det gäller sjukplatserna för epidemiska sjukdomar kan stora fluktuationer iakttagas. De årliga genomsnittliga förändringarna beträffande antalet sjukplatser under åren 1921—60 framgår av följande tabell.

Lukumäärä keskiväkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
 Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
 Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 12. Otetut potilaat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60

Fig. 12. Intagningar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60

Fig. 12. Admissions by type of care in 1945—60

— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
 Mielisairaanhoito — Sinnessjukvård — Mental hospital care
 - - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
 - - - - - Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
 Iho- ja sukupuolitautilien hoito — Vård av hud- o. könssjukdomar — Skin and venereal diseases care
 - - - Tartuntatautien hoito — Epidemivård — Epidemic care

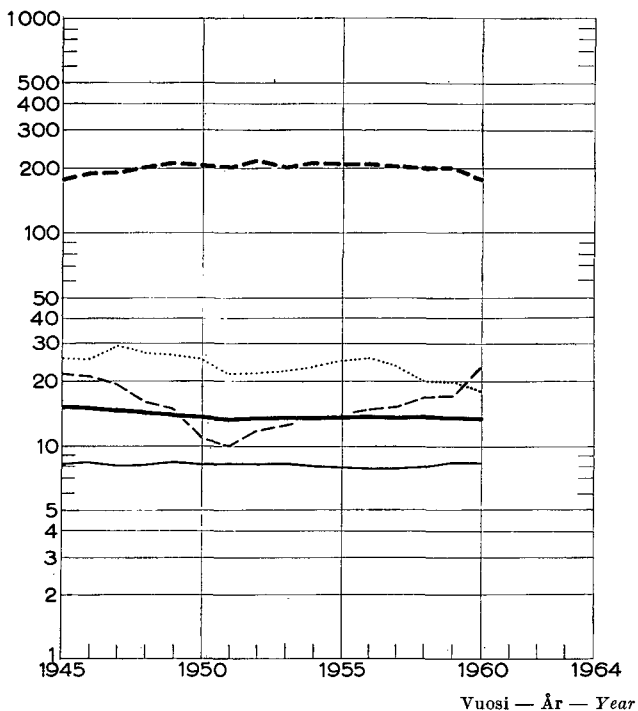
Sairaansijojen lukumäärä aleni väkilukuun nähden vv. 1946—1950 siitä huolimatta, että yleissairaansijojen ja synnytyssijojen vuotuinen kasvu oli nopeampaa kuin aikaisemmin. Tämä johtui useiden sodan aikana perustettujen tilapäisten tartuntatautisairaaloiden lakkauttamisesta.

Hoitopäivät ovat lisääntyneet sairaansijojen lisääntymisen mukana (taulu 33, kuvio 11). Hoitopäivien lukumäärään sisältyy sekä potilaan tulo- että lähtöpäivä.

Otettujen potilaiden määrä on kasvanut vielä nopeammin kuin sairaansijojen lukumäärä (kuvio 12). Tämän on tehnyt mahdolliseksi hoitoajan lyheneminen, joka erällä hoitoaloilla on ollut tuntuva. Keskimääräinen hoitoaika on laskettu jakamalla vuoden hoitopäivien lukumäärä otettujen ja poistettujen potilaiden keskiarvolla.

Sairaaloiden **kuormitus**, joka prosentteina ilmoittaa kuinka suuri osa sairaansijoista on keskimäärin ollut käytössä, on viime vuosina laskenut mielisairaaloissa ja tuberkuloosiparantoloissa, kun taas yleissairaaloissa kuormitus on jatkuvasti noussut. Jos virallinen sai-

Päiviä, log.asteikko
 Dagar, log.skala
 Days, log.scale

Kuvio 13. Keskimääräinen hoitoaika hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—60

Fig. 13. Medelvårdtid efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—60

Fig. 13. Average stay in hospital, by type of care in 1945—60

— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
 - - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
 - - - - - Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
 Iho- ja sukupuolitautilien hoito — Vård av hud- o. könssjukdomar — Skin and venereal diseases care
 - - - Tartuntatautien hoito — Epidemivård — Epidemic care

Under åren 1946—1950 nedgick antalet sjukplatser i förhållande till folkmängden trots att den årliga ökningen av allmänna sjukplatser och platser på förlossningsavdelningar och -anstalter var snabbare än tidigare. Detta berodde på att flere under kriget grundade tillfälliga epidemisjukhus upphörde med sin verksamhet.

Vårddagarna har ökat i proportion till det ökade antalet sjukplatser (tabel 33, figur 11). I siffrorna för antalet vård dagar ingår patientens såväl ankomst- som utskrivningsdag.

Antalet **intagningar** har ökat ännu snabbare än antalet sjukplatser (figur 12). Detta beror på förkortningen av vårdtiden, som på vissa vårdområden har varit betydande. Den genomsnittliga vårdtiden har beräknats genom division av antalet vård dagar under året med medeltalet av intagna och utskrivna patienter.

Sjukhusens **belastning**, som uttryckt i procent utvisar huru stor del av sjukplatserna som i medeltal varit i bruk, har under de senaste åren sjunkit i sinnessjukhus och tuberkulossanatorier, medan belastningen i allmänna sjukhus kontinuerligt visar stigande tendens.

raansijämäärä on vuoden aikana muuttunut, on lukumääränä käytetty vuoden keskimääräistä sairaansijojen määrää, samoin jos sairaala tai sen osasto on ollut suljettuna osan vuotta korjaustöiden takia. Sen sijaan vuosilomien yms. syiden aiheuttamaa käytettävissä olevien sairaansijojen vähenemistä ei ole otettu v. 1959 ja 1960 huomioon.

Sairaaloitten kuormitus sairaalatyypeittäin v. 1957—1960 ilmenee oheisesta asetelmasta.

Occupancy (%) at hospitals 1957—1960

Sairaalat Sjukhus Hospitals	1957	Vuosi — År — Year		
	1957	1958	1959	1960
Yleissairaalat — Lasarett — General hospitals	87.7	88.8	90.3	91.6
Valtion — Statens — <i>State hospitals</i>	94.7	94.0	94.5	93.0
Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetscentralsjukhus — <i>University central hospitals</i>	95.9	97.5	95.8
Keskussairaalat — Centralsjukhus — <i>Central hospitals</i>	94.3	95.0	96.3	98.5
Aluesairaalat — Kretssjukhus — <i>Regional hospitals</i>	84.3	89.7	93.4
Paikallissairaalat — Lokalsjukhus — <i>Local hospitals</i>	90.0	91.9
Kunnalliset sairaalat ilman sairaalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — <i>Communal hospitals outside hospital law</i>	84.8	87.0	79.2	81.4
Yksityiset — Privata — <i>Private</i>	82.5	80.5	80.6	81.9
Mielisairaalat — Sinnessjukhus — Mental hospitals	98.3	95.4	93.7	91.7
Valtion — Statens — <i>State hospitals</i>	100.1	97.7	94.1	91.8
A-mielisairaalat — A-sinnessjukhus — <i>Mental hospitals, type A</i>	98.8	97.5	96.2	89.7
B-mielisairaalat — B-sinnessjukhus — <i>Mental hospitals, type B</i>	93.5	91.0	85.9	95.2
Vastaanotto-osastot — Mottagningsanstalter — <i>Observations stations</i>	116.1	113.5	103.5	102.4
Tuberkuloosiparantolat — Tuberkulossanatorier — Tuberculosis sanatoria	94.8	94.1	91.9	87.1
Keskusparantolat — Centralsanatorier — <i>Central sanatoria</i>	95.4	94.2	93.0	88.8
Muut parantolat — Övriga sanatorier — <i>Other sanatoria</i>	87.4	80.6	74.0	80.7

Henkilökunta. Sairaanhoidolaitoksissa oli vuoden lopussa 29 228 työntekijää, mikä vastaa keskimäärin 71.3 työntekijää 100 sairaansijaa kohti. Laitossairaaloiden henkilökunta ei ole mukana. Lääkintöhenkilöstön osuus oli 70 % ja taloushenkilökunnan 30 %.

Sairaanhoidajavajaus (täyttämättömiä toimia), joka v. 1955 yleissairaaloissa oli 14.9 %, oli vuoden vaihteessa enää 6.5 %. Mielisairaaloissa vajaus oli 14.3 sen oltua v. 1955 28 %. Samoin tuberkuloosiparantoloissa tilanne on helpottunut mainittuina vuosina 24.2 %:sta 9.4 %:iin. Synnytyslaitoksissa ja -osastoissa toimivien kättilöiden vajaus oli vuoden lopussa 5.5 %, muiden hoitohenkilöryhmien kohdalla ei vajausta esiintynyt.

3.1 Yleissairaaloissa hoidetut potilaat

Vuonna 1960 suoritettiin ensimmäisen kerran tutkimus sairaaloitten potilasaineistosta. Kaikki yleis- ja mielisairaalat lähettivät ns. potilastilastokortin jokaisesta sairaalasta poistetusta potilaastaan. Kortista ilmenevät potilaan sukupuoli, ikä, asuinkunta, päädiagnoosi ja hoitoaika. Tuberkuloosiparantoloitten osalta vastaavat tiedot on kerätty jatkuvasti vuodesta 1957 alkaen. Näillä korteilla korvattiin sairaaloitten aikaisemmin lähettämät luettelot hoidetuista taudintapauksista. Potilastilastokortteihin perustuvia tutkimuksia tullaan jatkamaan aika-ajoin.

Om det officiella antalet sjukplatser under årets lopp förändrats, har årets genomsnittliga mängd sjukplatser använts, likaså i händelse något sjukhus eller en avdelning inom sjukhuset varit stängd för reparationer en del av året. Däremot har en minskning till följd av årssemestrar o.dyl. inte beaktats under åren 1959 och 1960.

Sjukhusens belastning per sjukhustyp under åren 1957—1960 framgår ur vidstående tabell.

Personalen. Vid sjukvårdsanstalterna fanns vid årets slut 29 228 anställda, vilket innebär i medeltal 71.3 anställda per 100 sjukplatser. Personalen vid inrättningsanstalternas sjukhus har inte medräknats. Sanitetspersonalens andel uppgick till 70 % och ekonomipersonalens till 30 %.

Sjuksköterskeunderskottet (obesatta befattningar), som år 1955 vid de allmänna sjukhusen uppgick till 14.9 %, var vid årsskiftet endast 6.5 %. Vid sinnessjukhusen var underskottet 14.3 % mot 28 % år 1955. Vid tuberkulossanatorierna har läget likaså lättat, motsvarande siffror där var 9.4 % och 24.2 %. Underskottet i fråga om barnmorskor vid förlossningsanstalterna och -avdelningarna var vid årets slut 5.5 %. I fråga om övriga grupper av vårdpersonal förekommer inte något underskott.

3.1 Patientmaterialet vid de allmänna sjukhusen

År 1960 utfördes för första gången en undersökning angående patientmaterialet vid sjukhusen. Samtliga allmänna och sinnessjukhus sände in ett s.k. patientstatistik kort för envar patient, som utskrivits från sjukhuset. Av kortet framgick patientens kön, ålder, boningsort, huvuddiagnos och behandlingstid. För tuberkulossanatoriernas del har motsvarande uppgifter kontinuerligt insamlats sedan år 1957. Kortet ersätter de förteckningar över behandlade sjukdomsfall, som sjukhusen tidigare insände. Undersökningar på basen av patientstatistik korten kommer tid efter annan att företas.

Patients at general hospitals 1960 and 1954 Tautiryhmä — Sjukdomsgrupp — Disease group	1960					1954		
	M	N KV F	Yhteensä Summa Total	M	% ¹⁾ N KV F	Yhteensä Summa Total	Yhteensä Summa Total	% ¹⁾
I. Tartunta- ja loistaudit — Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar — <i>Infective and Parasitic Diseases</i>	10 141	10 627	20 768	5.8	5.0	5.4	31 303	9.6
II. Kasvaimet — Tumörer — <i>Neoplasms</i>	10 372	17 320	27 692	5.9	8.2	7.2	17 486	9.6
III. Herkistymäsairaudet, umpierityksen, aineenvaihdunnan ja ravitsemuksen sairaudet ja puutos-tilat — Allergiska sjukdomar, endokrina systemets sjukdomar, ämnesomsättningsjukdomar, nutritionssjukdomar — <i>Allergic, Endocrine System, Metabolic, and Nutritional Diseases</i>	15 585	12 096	17 681	3.2	5.7	4.6	15 513	9.8
IV. Veren ja vertamuodostavien elinten taudit — Blodbildande organens och blodets sjukdomar — <i>Diseases of the Bloodforming Organs</i>	1 534	2 823	4 357	0.9	1.4	1.1	6 510	2.0
V. Mielisairaudet, sairasmielisyys, vajaaälyisyys—Sinnessjukdomar, mentala defekter m.m. — <i>Mental, Psychoneurotic, and Personality Disorders</i>	3 507	5 122	8 629	2.0	2.4	2.2	7 758	2.4
VI. Hermoston ja aistimien taudit — Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Nervous System and Sense Organs</i>	11 816	14 460	26 276	6.7	6.8	6.8	19 157	5.9
VII. Verenkiertoelinten taudit — Cirkulationsorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Circulatory System</i>	18 465	24 339	42 804	10.5	11.5	11.1	38 658	11.8
VIII. Hengityselinten taudit — Respirationsorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Respiratory System</i>	24 620	22 822	47 442	14.1	10.8	12.3	36 691	11.2
IX. Ruoansulatuselinten taudit — Mat-smält-ningsorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Digestive System</i>	31 703	35 849	67 552	18.1	16.9	17.4	59 902	18.4
X. Virtsa- ja sukuelinten taudit — Urogenitalorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Genitourinary System</i>	10 259	24 761	35 020	5.9	11.7	9.0	26 251	8.0
XI. Raskausajan, synnytyksen ja lapsivuoteen taudit — Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar — <i>Deliveries and Complications of Pregnancy, Childbirth and Puerperium</i>	96 684	96 684	.	.	.	69 325	.
XII. Ihon ja ihonalaiskudoksen taudit — Hudens och underhudens sjukdomar — <i>Diseases of the Skin and Cellular Tissue</i>	4 407	4 638	9 047	2.5	2.2	2.3	7 618	2.4
XIII. Tuki- ja liikuntaelinten taudit — Skelettets och rörelseorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Bones and Organs of Movement</i>	6 770	8 027	14 797	3.9	3.8	3.8	12 183	3.7
XIV. Synnynnäiset epämuodostumat — Medfödda missbildningar — <i>Congenital Malformations</i>	2 324	2 566	4 890	1.3	1.2	1.3	3 277	1.0
XV. Varhaislapsuuden taudit — Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn — <i>Certain Diseases of Early Infancy</i>	1 562	1 491	3 053	0.9	0.7	0.9	3 770	1.2
XVI. Vanhuus ja epätarkasti määritetyt tilat — Senilitet. Ofullständigt preciserade fall — <i>Symptoms, Senility and Ill-defined Conditions</i>	7 333	9 431	16 764	4.2	4.5	4.3	10 253	3.1
XVII. Tapaturmat, myrkytykset ja pahoinpitelyt — Olycksfall, förgiftningar och misshandel — <i>Accidents, Poisonings and Violence</i>	24 214	13 022	37 236	13.8	6.2	9.7	28 524	8.7
Y Tutkimus- ym. toimenpiteet ilman hoitoa — Undersökningar mm. utan vård — <i>Examinations etc. without care</i>	512	2 056	2 568	0.3	1.0	0.7	1 119	0.4
Yhteensä — Summa — Total	175 126	308 134	483 260	100.0	100.0	100.0	395 298	100.0

¹⁾ Ilman synnytyksiä (XI) — Utan förlossningar (XI) — *Without deliveries (XI)*.

Yleissairaaloista poistettiin v. 1960 kaikkiaan 490 930 potilasta, ja potilastilastokortteja saapui lääkintöhallitukseen 483 260. Ylläolevasta asetelmasta ilmenee sairaaloiden potilaiden jakautuminen eri diagnosoiryhmien ja sukupuolen mukaan. Asetelmaan on otettu vertailuryhmäksi vuoden 1954 tiedot, jolloin sairaalat käyttivät ensimmäisen kerran nyt voimassa olevaa kansainvälistä tautinimistöä. On huomattava, että luvut eivät kuvaa sairastuneisuutta kokonaisuudessaan, vaan ainoastaan sairaaloiden potilasaineistoa.

Från de allmänna sjukhusen utskrevs under 1960 inalles 490 930 patienter och antalet till medicinalstyrelsen insända patientstatistik kort uppgick till 483 260. Av vidstående tabell framgår huru patienterna fördelar sig enligt olika diagnosgrupper och kön. Som jämförelsegrupp står i tabellen uppgifterna för år 1954, då sjukhusen för första gången använde sig av det nu gällande internationella nomenklaturen. Det bör observeras, att siffrorna inte belyser totalantalet insjuknade i landet, utan endast sjukhusens patientmaterial.

Vuonna 1960, kuten myös vuonna 1954, olivat ruuansulatuselinten, hengityselinten ja verenkiertoelinten taudit yleisimpiä syitä sairaalahoitoon. Synnytykset ja niihin liittyvät taudit on tällöin jätetty huomioimatta. Näiden vuoksi hoidettiin v. 1954 69 325 eli 18 % ja 1960 96 607 eli 20 % kaikista potilaista.

Vertailusta vuoden 1954 lukuihin ei ole syytä tehdä yksityiskohtaisia päätelmiä kehityksen suunnasta. Esim. tartuntataudit vaihtelevat vuosittain siksi runsaasti, ettei yhden vertailuvuoden perusteella voida varmasti katsoa tartuntatautien vähentyneen. Kuitenkin voidaan todeta, että esim. erilaisten kasvaimien vuoksi hoidettuja oli v. 1960 huomattavasti enemmän kuin v. 1954.

Vuonna 1960 sairaaloissa hoidetuista muista kuin synnytyspotilaista oli 55 % naisia. Vain tapaturmapotilaista sekä hengityselinten ja varhaislapsuuden tautteja sairastaneista potilaista oli suurin osa miehiä.

Miehillä olivat yleisimpiä syitä sairaalahoitoon ruuansulatuselinten ja hengityselinten taudit sekä tapaturmat ja naisilla synnytysten (31 %) lisäksi ruuansulatuselinten, virtsa- ja sukuelinten sekä verenkiertoelinten taudit.

Tutkimuksen aineiston käsittely on vielä kesken. Tulokset tullaan myöhemmin julkaisemaan mahdollisimman täydellisinä.

4. APTEEKIT, APTEEKKITAVARA- TEHTAAT JA -KAUPAT

Apteekit. Laki apteekkilaitoksesta (4. 1. 1928) määrää, että apteekkeja tulee olla maassa niin taajassa, että yleisö, mikäli mahdollista kaikkialla vaikeudetta voi saada lääkkeitä. Kertomusvuonna avattiin uusia apteekkeja 3, joten vuoden lopussa oli 532 apteekkia ja 1 sotilasapteekki. Näistä oli hakemuksesta annettavia 498 apteekkia, 33 kanta-apteekkia, joiden vuonna 1688 annetun lain mukaiset oikeudet ovat voimassa vuoden 1968 loppuun asti, ja Helsingin yliopiston Helsingissä pitämä apteekki. Sotilasapteekki, joka sijaitsee Helsingissä, on tarkoitettu sotilassairaanhoidtoa ja osittain myös valtion sairaanhoidtolaitoksia varten. Apteekikareita oli kertomusvuoden lopussa 509.

Lääkevarastot. Paikkakunnilla, joissa ei ole apteekkeja ja joissa ne eivät olisi taloudellisesti kannattavia, apteekkari saa lääkintöhallituksen luvalla pitää lääkevarastoja rajoitetun apteekkiliikkeen harjoittamista varten. Helsingin yliopistolla on kuitenkin oikeus lääkintöhallituksen luvalla pitää lääkevarastoja paikkakunnilla, joilla on vähintään 90 sairaansijaa käsittäviä sairaaloita. Kertomusvuonna oli Helsingin yliopiston apteekin hallussa 9 lääkevarastoa.

Lääkekaapit. Apteekkilaitoksesta annetun lain mukaan apteekkari saa lääkintöhallituksen luvalla ja mää-

Under 1960, liksom även under 1954, var de allmänaste orsakerna för intagning på sjukhus sjukdomar i matsmältningsorganen, andningsorganen och blodcirkulationsorganen. Förlossningar och därmed sammanhängande sjukdomar har härvid lämnats obeaktade. Av totalantalet patienter uppgick dessa under 1954 till 69 325 eller 18 % och 1960 till 96 607 eller 20 %.

Av jämförelsen med 1954 års siffror är det inte skäl att dra några detaljerade slutsatser beträffande utvecklingens tendens. De epidemiska sjukdomarna t.ex. varierar årligen så pass starkt, att man inte på basen av ett jämförelseår med säkerhet kan anse dem vara stadda i minskning. Man kan dock konstatera, att t.ex. antalet patienter som vårdades för olika slag av tumörer under 1960 var avsevärt större än under 1954.

Av sjukhusens patienter — förlossningspatienterna inte medtagna — var 55 % kvinnor. Endast i fråga om olycksfall, sjukdomar i andningsorganen och sjukdomar i den tidigare barndomen var det största antalet patienter av manligt kön.

För männens del var de vanligaste orsakerna för sjukhusvård sjukdomar i matsmältningsorganen och andningsorganen samt olycksfall och för kvinnornas del förutom förlossningar (31 %) sjukdomar i matsmältningsorganen, i urinerings- och könsorganen samt i blodcirkulationsorganen.

Behandlingen av undersökningsmaterialet är ännu inte slutförd. Resultatet kommer senare att publiceras så komplett form som möjligt.

4. APOTEK, APOTEKSVARUFABRIKER OCH -AFFÄRER

Apoteken. Lagen om apoteksväsendet (4. 1. 1928) föreskriver, att apotek i landet skall finnas till sådant antal, att allmänheten såvitt möjligt på olika orter utan svårighet kan erhålla läkemedel. Under redogörelseåret öppnades 3 nya apotek, varigenom i landet vid årets slut fanns 532 apotek och ett militärapotek. Av dessa kunde 498 beviljas på ansökan medan 33 voro stam-apotek, vilkas lagenliga rättigheter från år 1688 är i kraft ända till slutet av år 1968, och det apotek, som Helsingfors universitet upprätthåller i Helsingfors. Militärapoteket, som även är beläget i Helsingfors, är avsett för militärsjukvården och delvis även för statens sjukvårdsinrättningar. Antalet apotekare var vid redogörelseårets slut 509.

Läkemedelförråden. På orten, som saknar apotek och där de icke skulle vara ekonomiskt lönsamma, får apotekare med medicinalstyrelsens tillstånd upprätthålla läkemedelsförråd för bedrivande av begränsad apoteksrörelse. Helsingfors universitet är likväl berättigat att med medicinalstyrelsens tillstånd upprätthålla läkemedelsförråd på orten med sjukhus på minst 90 sjukplatser. Under redogörelseåret innehade Helsingfors universitet 9 läkemedelsförråd.

Medicinskåpen. Enligt lagen om apoteksväsendet äger apotekare rätt att med medicinalstyrelsens till-

räämällä tavalla väliaikaisesti myydä lääkkeitä paikkakunnalla, missä ei ole apteekkia tai lääkevarastoa. Näitä lääkekaappeja, joista saadaan myydä ainoastaan tavallisimpia voimassa olevien määräysten mukaan käsikauppatavarana toimitettavia lääkkeitä, perustettiin kertomusvuonna 15. Uudet lääkekaapit sijaitsivat paikkakunnilla tai kyläkunnissa, joista on pitkä matka apteekkiin tai joista yhteydet sinne muuten ovat huonot.

Taulussa 35 on esitetty tietoja apteekeista lääneittäin ja taulussa 42 sekä kuviossa 14 apteekkien farmaceuttisesta henkilökunnasta.

Apteekkitavaratehtaat ja -kaupat. Joulukuun 5. päivänä 1935 annetun apteekkitavaralain mukaan apteekkitavaroita saadaan tehdasmaisesti valmistaa myytäväksi ainoastaan sisäasiainministeriön luvalla, paitsi milloin apteekkari valmistaa niitä apteekkilikkeen yhteydessä. Sellaisia apteekkitavaratehtaita, jotka saavat valmistaa kaikkia apteekkitavaroita, oli vuoden 1960 lopussa 11 ja sellaisia, joiden valmistusoikeudet on rajoitettu koskemaan vain määrättyjä apteekkitavaroita, oli 4.

Apteekkitavarakauppaa saadaan, paitsi apteekissa, eräin rajoituksin harjoittaa sisäasiainministeriön luvalla ja lääkintöhallituksen valvonnan alaisena tarkoitukseen sopivassa varastohuoneistossa, jossa ei ole avonaista myymälää. Apteekkitavarakauppoja, jotka saavat tuoda maahan, varastossa pitää ja myydä apteekkitavaralain edellyttämille ostajille kaikkia apteekkitavaroita, oli kertomusvuonna 29. Näistä perustettiin ko. vuonna 3.

Apteekkitavarakauppoja, jotka saavat tuoda maahan vain jonkin määrätyn lääketehaan erikoisvalmisteita oli 14.

Apteekkitavaratehtaat ja -kaupat ovat lääkintöhallituksen jatkuvan valvonnan alaisia, ja tulee lääkintöhallituksen maaliskuun 27. päivänä 1936 annetun apteekkitavara-asetuksen mukaan ainakin kerran vuodessa suorittaa niissä tarkastus. Kaikki apteekkitavaratehtaat ja -kaupat on tarkastettu vuonna 1960.

5. OIKEUSLÄÄKETITEELLISET TOIMENPITEET

5.1 Lailliset raskauden keskeyttämiset ja sterilisoinnit

Laillisia raskauden keskeyttämisistä ja sterilisoinnista koskevista tiedoista on yhdistelmät esitetty tauluissa 38—40. Tauluista selviää asianomaisen henkilön ikä, asuinläänin ja toimenpiteen peruste; raskauden keskeyttämistapauksissa lisäksi siviilisääty ja aikaisempien synnytysten lukumäärä.

Raskauden keskeyttämiset. Laki raskauden keskeyttämisestä on ollut voimassa heinäkuun 1. päivästä 1950 alkaen. Lain mukaan on raskauden keskeyttäminen luvallinen jollakin seuraavista perusteista: lääketieteellinen, lääketieteellis-sosiaalinen, humanitäärinen tai

stånd och på det sätt densamma föreskriver temporärt sälja läkemedel på orter som saknar apotek eller läkemedels förråd. Dessa medicinskåp, i vilka endast de vanligaste läkemedlen, som enligt gällande bestämmelser kan tillhandahållas såsom handköpsvaror, får försälgas, grundades under redogörelseåret till ett antal av 15. De nya medicinskåpen är belägna på orter eller i byar, från vilka vägen till apoteken är lång eller förbindelserna annars dåliga.

I tabell 35 har framlagts uppgifter om apoteken länsvis samt i tabell 42 och figur 14 uppgifter om den farmaceutiska personalen vid apoteken.

Apoteksvarufabrikerna och -affärerna. I enlighet med apoteksvarulagen den 5. december 1935 får dessa varor framställas fabriksmässigt för försäljning endast med ministeriets för inrikesärendena tillstånd, förutom då de tillverkas av apotekare i samband med apoteksverörelse. Antalet apoteksvarufabriker, som äger rätt att tillverka alla slag av apoteksvaror, var i slutet av år 1960 11 och antalet fabriker, vilkas tillverkningsrättigheter begränsats till endast vissa slag av apoteksvaror, var 4.

Apoteksvaruhandel får förutom vid apotek med vissa begränsningar med ministeriets för inrikesärendena tillstånd och under medicinalstyrelsens tillsyn bedrivas i för ändamålet lämpade lagerlokaliteter utan öppen butik. Antalet apoteksvaruaffärer, som äger rätt att till landet införa, upplagra och åta i apoteksvarulagen förutsatta köpare sälja alla slag av apoteksvaror, var under redogörelseåret 29. Av dessa grundades 3 under ifrågavarande år.

Antalet apoteksvaruaffärer, som äger rätt att till landet införa endast någon viss läkemedelsfabriks specialprodukter, var 14.

Apoteksvarufabrikerna och -affärerna står under medicinalstyrelsens fortsatta tillsyn och medicinalstyrelsen åligger i enlighet med apoteksvaruförordningen den 27. mars 1936 att åtminstone en gång om året verkställa inspektion i dem. Alla apoteksvarufabriker och affärer har inspekterats under år 1960.

5. RÄTTSMEDICINSKA ÅTGÄRDER

5.1 Legala avbrytanden av havandeskap och steriliseringar

Uppgifterna angående legala avbrytanden av havandeskap och steriliseringar har sammanställts i tabellerna 38—40. Ur tabellerna framgår vederbörandes ålder, länet där vederbörande är bosatt, och ingreppets orsak; beträffande abortfallen dessutom civilstånd och antalet tidigare förlossningar.

Avbrytanden av havandeskap. Lagen om avbrytande av havandeskap har varit i kraft sedan den 7 juli 1950. Enligt lagen är avbrytande av havandeskap tillåtet på någon av följande orsaker: medicinsk, medicinsk-social, humanitär, eugenisk eller rashygienisk. Tillstånd till

eugeeninen eli rotuhygieeninen. Luvan raskauden keskeyttämiseen antaa kaksi lääkäriä yhteisen päätöksen perusteella tai lääkintöhallitus. Jos kysymyksessä on eugeenisiin perustein tehtävä keskeyttäminen antaa luvan lääkintöhallitus. Hätätapauksissa voi yksikin lääkäri päättää raskauden keskeyttämisestä.

Seuraavasta asetelmasta ilmenee suoritettujen raskauden keskeyttämisten lukumääräinen kehitys lain voimassaoloajalta absoluuttisina ja suhteellisina lukuina 1 000 synnyttäjää kohti. Asetelmassa on myös vastaavat suhdeluvut Ruotsista, jonka laki raskauden keskeyttämisestä on suurelta osalta samanlainen kuin meidän vastaava lakimme.

Legal abortions

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	1 000 synnyttäjää kohti Per 1 000 barnafödelskor Per 1 000 deliveries	
		Suomessa I Finland In Finland	Ruotsissa I Sverige In Sweden
1951	3 007	32.2	57.3
1952	3 327	34.2	48.1
1953	3 802	41.8	44.6
1954	3 699	41.1	48.2
1955	3 659	40.7	42.3
1956	4 090	45.9	35.5
1957	4 553	52.3	31.5
1958	5 274	64.9	26.6
1959	5 773	69.3	29.2
1960	6 188	75.3	..

Laillisten raskauden keskeyttämisten lukumäärä on maassamme jatkuvasti lisääntynyt. Vuodesta 1956 alkaen on maassamme tehty laillisia raskauden keskeyttämisistä suhteellisesti enemmän kuin vastaavina vuosina Ruotsissa.

Lääkintöhallituksen luvalla tehtyjen raskauden keskeyttämisten lukumäärä on 5 % kaikista keskeyttämisistä. Ruotsissa oli vastaava luku v. 1959 92 %. Lääkintöhallitukselle jätettyjen anomusten lukumäärä vv. 1955—60 ja niistä hyväksytyjen prosenttinen osuus selviävät taulusta 37.

Maassamme suoritettiin v. 1960 aikana tuhatta synnytystä kohti 75.3 raskauden keskeyttämistä (taulu 40).

Raskauden keskeyttämisen yhteydessä 1 853 potilasta myös sterilisoitiin. Nämä tapaukset lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 12 %.

Läketieteellisellä eli naisen sairauden, ruumiinvamman tai heikkouden perusteella ja lääketieteellissosiaalisella perusteella, jolloin on otettu huomioon »erikoisen vaikeat elämänot ja muut olosuhteet» suoritettiin kaikkiaan 5 889 keskeyttämistä. Näistä 3 240 suoritettiin rakenteellisen sairasmielisyyden takia, 571 raskauden lisätautien takia ja 304 hengityselinten tuberkuloosin takia. Tarkemmat tiedot diagnooseista on taltioituna lääkintöhallituksessa.

Humanitäärisellä perusteella suoritetuista 35 raskauden keskeyttämisestä on 33 tehty alle 16-vuotiaalle ja loput kaksi tapausta olivat sellaisia, joissa raskaudentila oli alkanut rikoslaisissa mainituissa olosuhteissa.

avbrytande av havandeskap gives av tvenne läkare på grund av gemensamt beslut eller av medicinalstyrelsen. Då det är fråga om abort på grund av eugeniska skäl ger medicinalstyrelsen tillstånd därtill. I nödfall kan en läkare allena besluta om avbrytande av havandeskap.

Ur följande uppställning framgår den numerära utvecklingen av de avbrutna havandeskapens antal under den tid lagen varit i kraft angiven i absoluta och relativa tal per 1 000 barnafödelskor. För jämförelsens skull har i uppställningen även angivits motsvarande proportionstal i Sverige, vars lag om avbrytande av havandeskap till stor del är likadan som vår motsvarande lag.

De legala aborternas antal har fortsättningsvis ökat i vårt land. Sedan år 1956 har i vårt land verkställts jämförelsevis mera legala aborter än under motsvarande år i Sverige.

Antalet med medicinalstyrelsens tillstånd verkställda aborter är 5 % av samtliga aborter. I Sverige var motsvarande tal år 1959 92 %. Ur tabell 37 framgår antalet till medicinalstyrelsen under åren 1955—60 inlämnade ansökningar och den av dem godkända delen i procent.

I vårt land verkställdes år 1960 75.3 aborter per ettusen förlossningar (tab. 40).

Av utförda avbrytande av havandeskap var 1 853 sådana, där även patienten i fråga steriliserades. Ökning av dylika fall var 12 % jämfört med föregående år.

Av medicinska orsaker eller på grund av kvinnans sjukdom, kroppsslyte eller svaghet och på medicinsk-sociala grunder, varvid man tagit i beaktande »synnerligen svåra levnadsvillkor och övriga förhållanden», verkställdes sammanlagt 5 889 aborter. Av dessa verkställdes 3 240 på grund av psykoneuroser, 571 på grund av komplikationer vid havandeskap och 304 på grund av tuberkulos i respirationsorganen. Detaljerade uppgifter om diagnoser förvaras hos medicinalstyrelsen.

Av de 35 aborter, som verkställdes av humanitära skäl, har 33 verkställdes på ej 16 år fyllda och de två återstående fallen var sådana, vid vilka havandeskapet hade begynt under i strafflagen nämnda omständigheter.

Raskauden keskeyttäminen voidaan suorittaa eugeenisin perustein milloin on otaksuttavissa, että odotettavassa lapsessa ilmeneisi jokin vaikea sielullinen tai ruumiillinen sairaus tai vamma. Sairaus, jonka pelätään lapselle periytyvän, voi esiintyä paitsi odotettavassa äidissä, myös lapsen isässä tai jomman kumman suvussa. Lääkintöhallitus on katsonut tähän ryhmään kuuluviksi myös ne tapaukset, jolloin odottavan äidin sairauden (vihurirokko ja rhesusimmunitaatio) katsotaan voivan aiheuttaa lapsessa sielullista tai ruumiillista vajavaisuutta. Puhtaasti eugeenisin perustein on raskauden keskeyttäminen suoritettu 258 tapauksessa.

Odottavassa äidissä tai hänen suvussaan havaitun periytyvän sairauden vuoksi on suoritettu 198 raskauden keskeyttämistä, joista 7 tapauksessa myös odotettavan lapsen isässä tai tämän suvussa on esiintynyt jokin periytyvä sairaus. Näissä kaikissa tapauksissa on keskeyttämisen yhteydessä suoritettu myös sterilisoinnin. Mieheissä yksistään tai hänen suvussaan esiintyneen em. ominaisuuden takia suoritettiin 60 raskauden keskeyttämistä.

Sterilisoinnit. Voimassa oleva laki sterilisoinnista on annettu samanaikaisesti kuin laki raskauden keskeyttämisestä. Edellinen ja ensimmäinen sterilisoinnislaki oli vuodelta 1935.

Sterilisoinnislain mukaan voidaan sterilisointi suorittaa eugeenisin, sosiaalisin tai lääketieteellisin perustein. Luvan toimenpiteen suorittamiseen antaa samoin kuin raskauden keskeyttämistapauksissa lääkintöhallitus tai kaksi lääkäriä. Kaksi lääkäriä saa antaa luvan vain lääketieteellisin perustein. Lääkintöhallitus voi myös määrätä suoritettavaksi sterilisoinnin, milloin on odotettavissa, että yhteiskuntaan syntyy epäkelvoja yksilöitä tai lasten vanhemmat ovat kykenemättömiä huolehtimaan lapsistaan.

Seuraava asetelma osoittaa sterilisointien lukumääräisen kehityksen vv. 1951—60:

Sterilizations

Vuosi År Year	Lääkintöhallituksen päätöksen nojalla Enligt medicinal- styrelsens beslut Authorization of the State Medical Board	Kahden lääkärin luvalla Enligt två läkares tillstånd Authorization of two physicians	Yhteensä Summa Total
1951	211	570	781
1952	232	784	1 016
1953	248	816	1 064
1954	335	734	1 069
1955	222	1 014	1 236
1956	475	1 107	1 582
1957	525	1 203	1 728
1958	616	1 592	2 208
1959	765	1 832	2 596
1960	950	2 250	3 200

Sterilisointien lukumäärä on kasvanut jatkuvasti. Lääkintöhallitukselle jätettyjen esitysten lukumäärätiedot vv. 1956—60 selviävät taulusta 37. Esitysten lukumäärät ovat nousseet sekä miesten että naisten osalta. Miesten osuus on jatkuvasti pysynyt pienenä.

Avbrytande av havandeskap kan verkställas av eugeniska skäl när det finnes orsak att antaga att det väntade barnet skulle komma att lida av någon svår själslig eller kroppslig sjukdom eller lyte. Sjukdom, som kan befaras övergå i arv till barnet, kan uppträda förutom hos den havande kvinnan, även hos barnets fader eller någonderas släkt. Medicinalstyrelsen har till denna grupp ansett höra även de fall, då den väntande moderns sjukdom (röda hund och rhesusimmunitation) anses kunna förorsaka barnet själslig eller kroppslig bristfällighet. På rent eugeniska grunder har abort verkställts i 258 fall.

På grund av ärftlig sjukdom, som konstaterats hos den havande kvinnan eller hennes släkt, har verkställts 198 aborter, vid vilka i 7 fall även förekommit någon ärftlig sjukdom hos det väntade barnets fader eller dennes släkt. I alla dessa fall har i samband med aborten även verkställts sterilisering. På grund av förekomsten av förenämnda egenskaper hos mannen allena eller hos hans släkt, verkställdes 60 aborter.

Steriliseringarna. Gällande lag om sterilisering har givits samtidigt som lagen om avbrytande av havandeskap. Föregående och samtidigt den första lagen om sterilisering var från 1935.

Enligt lagen om sterilisering kan sterilisering verkställas av eugeniska, sociala eller medicinska orsaker. Tillstånd till sterilisering giver liksom även vid abortfallen medicinalstyrelsen eller två läkare. Läkarna får giva tillstånd endast av medicinska orsaker. Medicinalstyrelsen kan även förordna verkställande av sterilisering, när det finns skäl att befara, att i samhället födes odugliga individer eller att barnens föräldrar är sådana, att de ej förmår taga vård om sina barn.

Följande uppställning ådagalägger steriliseringarnas numerära utveckling under åren 1951—60:

Steriliseringarnas antal har ökat fortsättningsvis.

De till medicinalstyrelsen inlämnade framställningarnas antal under åren 1956—60 framgår ur tabell 37. Framställningarnas antal har ökat både beträffande män och kvinnor. Männens antal har fortsättningsvis varit jämförelsevis lågt.

Sterilisointien alueellinen jakautuminen on esitetty taulussa 40. Sterilisoinnit ovat jakautuneet tasaisemmin yli maan kuin raskauden keskeyttämiset. Koko maassa suoritettiin vuonna 1960 3 200 sterilisoimista eli 7.2 toimenpidettä 10 000 asukasta kohti.

Sterilisointien jakautuminen perusteen, sukupuolen ja iän mukaan ilmenee taulukosta 38.

Eugeenisin perustein suoritettiin 514 sterilisointia, joista 33 miehille. Vajaamielisyys oli syynä 185 tapauksessa, mielisairaus 246 ja vaikea ruumiillinen sairaus tai vamma 83 tapauksessa. Eugeenisin perustein suoritettuja sterilisointeja oli 16.1 % kaikista.

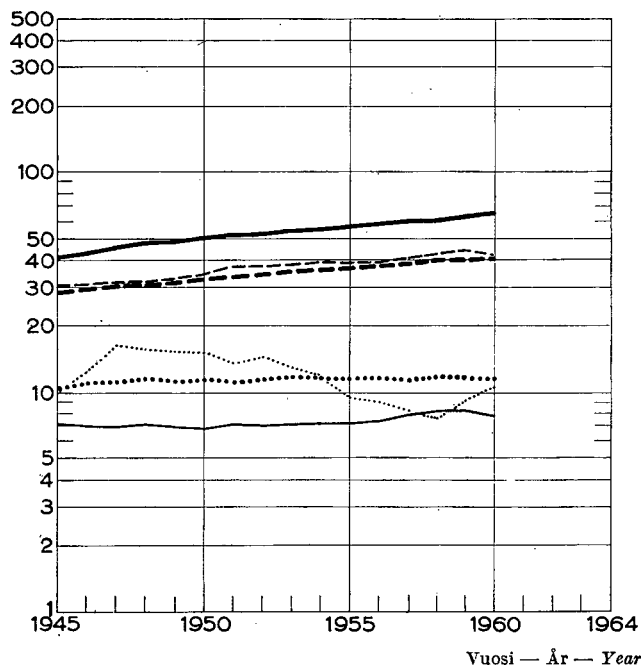
Sosiaalisella perusteella sterilisoitiin 308 naista ja 13 miestä. Näissä tapauksissa katsottiin, ettei henkilö sieluntoiminnan sairaaloisuuden tahi alkoholin tai huumausaineiden väärinkäytön taikka muun yhteiskunnan vastaisen elämäntavan vuoksi ilmeisesti kykene huolehtimaan lapsistaan.

Lääketieteellisin perustein sterilisoitiin 2 362 naista. Eniten suoritettiin sterilisointeja rakenteellisten sairasmielisyyksien takia 988 tapauksessa, seuraavina syinä olivat raskauden lisätaudit 495 sekä luonne- ja käytösviat sekä vajaakykyisyys 402 tapauksessa.

6. TERVEYDENHUOLTOHENKILÖKUNTA

Lääkärit. Suomessa lääkäriammattia harjoittamaan oikeutettuja lääkäreitä oli vuoden 1960 lopussa 2 915 eli yksi lääkäri 1 538 asukasta kohti. Näistä oli ulkomaille siirtyneitä 88, joten kotimaassa oli 2 827 lääkäriä. Ammatissa todella toimivien määrästä ei ole tietoa, mutta yli 65-vuotiaita oli maassa olevista vain 8.7 %. Lääkäreiden lukumääräinen kehitys ilmenee kuviossa 14.

Lukumäärä 100 000 asukasta kohti, log.asteikko
Antal per 100 000 invånare, log.skala
Number per 100 000 population, log.scale

Steriliseringarnas territoriella fördelning har åskådliggjorts i tabell 40. Steriliseringarna har fördelats jämnare runt landet än aborterna. I hela landet verkställdes år 1960 3 200 steriliseringar eller 7.2 åtgärder på 10 000 invånare.

Steriliseringarnas fördelning med beaktande av orsak, kön och ålder framgår ur tabell 38.

Av eugeniska orsaker verkställdes 514 steriliseringar, av vilka 33 gällde män. Psykisk efterblivenhet var orsaken i 185 fall, sinnessjukdom i 246 och svår kroppslig sjukdom eller lyte i 83 fall. De av eugeniska orsaker verkställda steriliseringarna utgjorde 16.1 % av alla.

Beroende på sociala omständigheter steriliserades 308 kvinnor och 13 män. I dessa fall ansågs, att personen på grund av själsfunktionernas sjuklighet eller på grund av missbruk av alkohol eller narkotika eller i anledning av annat associerat levnadssätt uppenbarligen ej förmår draga försorg om sina barn.

På grund av medicinska motiv steriliserades 2 362 kvinnor. Mest utfördes steriliseringar i 988 fall på grund av konstruktiva psykopatier, övriga orsaker var bisjukdomar vid graviditet i 495 fall ävensom abnormitet i karaktär, uppförande och intelligens i 402 fall.

6. HÄLSOVÅRDSPERSONALEN

Läkarna. Antalet läkare, som var berättigade att bedriva läkaryrket i Finland, var vid slutet av år 1960 2 915 eller en läkare på 1 538 invånare. Av dem hade 88 flyttat till utlandet, varför i hemlandet fanns 2 827 läkare. Huru många av dessa, som verkligen arbetade inom sitt yrke, äger man icke kännedom om, men över 65 år gamla fanns endast 8.7 % av alla läkare i hemlandet. Läkarkårens numerära utveckling framgår av figur 14.

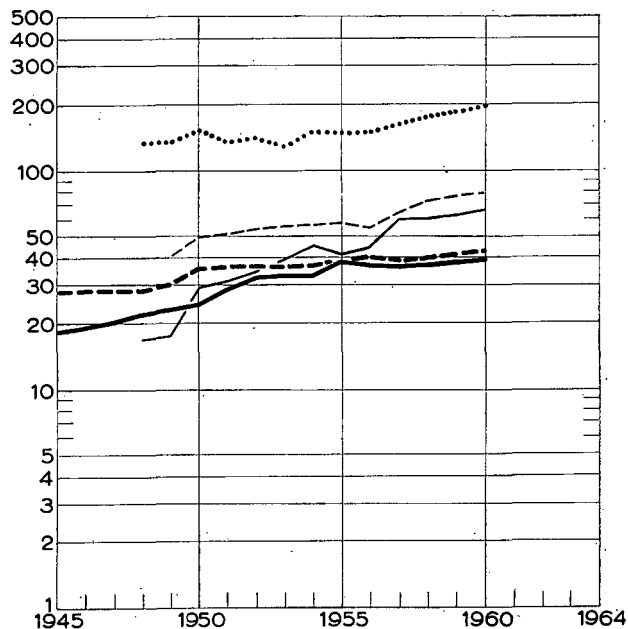
Kuvio 14. Lääkärit, hammaslääkärit ja apteekkihenkilökunta vuosina 1945—60

Fig. 14. Läkare, tandläkare och apotekspersonal åren 1945—60

Fig. 14. Physicians, dentists and pharmaceutical personnel in 1945—60

— Lääkärit — Läkare — Physicians
- - - Hammaslääkärit — Tandläkare — Dentists
..... Apteekkarit — Apotekare — Pharmacists, proprietors
- - - Proviisorit — Provisorer — Masters of pharmaceuticals
- - - Farmaseutit — Farmaceuter — Bachelors of pharmaceuticals
..... Oppilaat — Elever — Apprentices

Lukumäärä 100 000 asukasta kohti; log.asteikko
Antal per 100 000 invånare; log.skala
Number per 100 000 population; log.scale

Kuvio 15. Sairaan- ja terveydenhoitohenkilökunta vuosina 1945—60

Fig. 15. Sjuk- och hälsovårdspersonal åren 1945—60
Fig. 15. Nursing personnel in 1945—60

— Terveysisäret — Hälsostrar — *P.H. nurses*
- - - Kätilöt — Barnmorskor — *Midwives*
..... Sairaanhoitajat — Sjuksköterskor — *Nurses*
- - - - - Apuhoitajat — Hjälpköterskor — *Practical nurses*
- - - - - Mielisairaanhoitajat — Sinnessjukvårdare — *Psychiatric attendants*

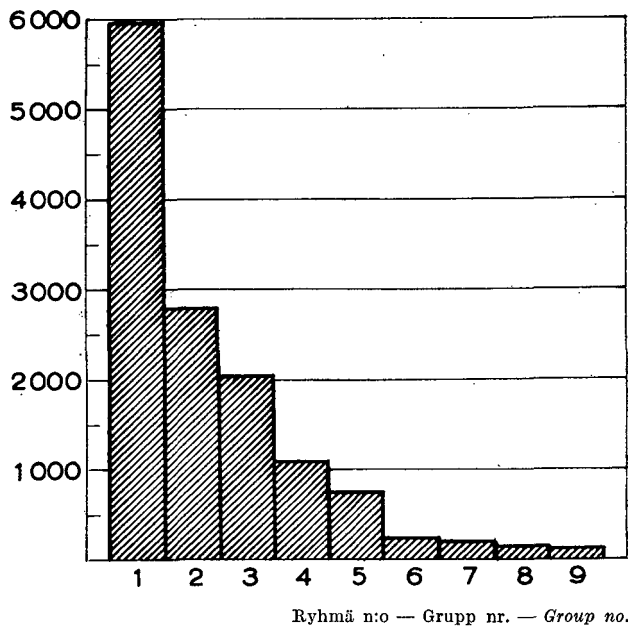
Sairaalalääkäreitä oli 1 096 ja virkälääkäreitä (läänin-, kaupungin-, kauppalan- ja kunnanlääkäreitä) 465. Ne 108 kunnanlääkäreitä, jotka samalla ovat sairaalalääkäreitä, esiintyvät molemmissa em. luvuissa.

Lääkärien jakautuminen maantieteellisesti on hyvin epätasaista. Lääkäreistä asui 1 102 eli 38 % Helsingissä. Maan eteläosissa on väkilukuun nähden huomattavasti enemmän lääkäreitä kuin pohjoisosissa ja samoin kaupungeissa enemmän kuin maalaiskunnissa (taulu 42).

Yhden tai useamman alan erikoisoikeus oli 1 181 lääkäriä eli 40 %:lla. Myönnettyjä erikoisoikeuksia oli kaikkiaan 1 278. Näiden jakautuminen aloittain ja lääneittäin on esitetty taulussa 44.

Lääkäreistä oli 654 eli 22 % naisia. Naisten osuus vuonna 1939 oli 12.8 % ja 1949 jo 20.3 %. Naisten osuuden kasvu tulee jatkumaan, koska vanhemmissa ikäluokissa on miesten osuus huomattavan suuri ja uusista lääkäreistä on viime vuosina ollut naisia 24—30 %. Lääkäreiden jakautuminen sukupuolen ja iän mukaan selviää taulusta 43. Lääkärien koulutus ilmenee taulusta 47.

Lukumäärä
Antal
Number

Kuvio 16. Sairaanhoitolaitosten hoitohenkilökunta vuoden 1960 lopussa

Fig. 16. Vårdpersonalen vid sjukvårdsanstalterna vid slutet av år 1960

Fig. 16. Nursing personnel at hospitals at the end of 1960

1 Sairaanhoitajat — Sjuksköterskor — *Nurses*
2 Mielisairaanhoitajat — Sinnessjukvårdare — *Psychiatric attendants*
3 Apuhoitajat — Hjälpköterskor — *Practical nurses*
4 Lastenhoitajat — Barnsköterskor — *Children's nurses*
5 Kätilöt — Barnmorskor — *Midwives*
6 Laboratorioapulaiset — Laboratoriebiträden — *Laboratory technicians*
7 Röntgenapulaiset — Röntgenbiträden — *X-ray technicians*
8 Lääkitysvoimistelijat — Sjukgymnaster — *Physiotherapists*
9 Askartelun ohjaajat — Sysselsättningsterapeuter — *Occupational therapists*

Sjukhusläkarna uppgick till 1 096 och tjänsteläkarna (läns-, stads-, köpings- och kommunalläkare) till 465. Det bör likväl beaktas, att de 108 kommunalläkare, som samtidigt är sjukhusläkare, ingår i båda de ovan nämnda siffrorna.

Läkarnas, geografiska fördelning är mycket ojämn. Av läkarna bodde 1 102 eller 38 % i Helsingfors. I landets södra delar finns i proportion till folkmängden betydligt flere läkare än i de norra delarna och likaså är läkarna talrikare i städerna än i landskommunerna (tabell 42).

1 181 läkare eller 40 % innehade specialisträttigheter på ett eller flere områden. Det totala antalet beviljade specialisträttigheter var 1 278. Deras fördelning områdes- och länsvis framgår av tabell 44.

Av läkarna voro 654 eller 22 % kvinnor. Kvinnornas andel har fortfarande ökat, år 1939 utgjorde de 12.8 % och år 1949 20.3 %. Kvinnornas andel kommer fortfarande att ökas, emedan männens andel i de äldre årsklasserna är mycket betydande medan av de nya läkarna under de senaste åren 24—30 % varit kvinnor. Läkarnas fördelning enligt kön och ålder framgår av tabell 43. Utbildning av läkare framgår av tabell 47.

Hammaslääkärit. Hammaslääkäreiden lukumäärä oli vuoden 1960 lopussa 1 833, joista kotimaassa oli 1 806. Asukkaita yhtä hammaslääkärinä kohti oli vastaavasti 2 447.

Hammaslääkäreistä asui 632 eli 34 % Helsingissä. Myös muissa kaupungeissa oli huomattavasti enemmän hammaslääkäreitä kuin maalaiskunnissa (taulu 42).

Naishammaslääkäreitä oli 1 407 eli 77 %. Prosenttiluku on pysynyt jatkuvasti melkein samana.

Sairaanhoitajat, terveyssisarit ja kätilöt. Tietoja sairaanhoitajista, terveyssisarista ja kätilöistä on esitetty tauluissa 46 ja 48 sekä kuvioissa 15 ja 16. Tiedot rajoittuvat vain toimessa oleviin.

Vuoden 1960 lopussa käsitti aktiivinen sairaanhoitajakunta 10 242 henkeä. Näistä toimi 6 740 sairaanhoito- ja huoltolaitoksissa, 2 270 avoterveydenhuollossa terveys- ja seurakuntasisarina ja loput muissa toimissa kuten tutkimuslaitoksissa ja virastoissa. Vuoden aikana valmistui 956 uutta sairaanhoitajaa.

Sairaanhoitajien lukumäärä on vuodesta 1957 ollut jatkuvasti nousussa. Tämä johtuu siitä, että vuoden 1953 jälkeen on perustettu 10 uutta sairaanhoitajakoulua, joten vuodesta 1957 lähtien on vuositain valmistuneiden sairaanhoitajien lukumäärä ollut huomattavasti suurempi kuin aikaisemmin. Täyttämättä olevien virkojen mukaan laskettu sairaanhoitajavajaus on täten pienentynyt niin, että se oli vuoden lopussa vain 6.5 %. (Kts. myös kohta 3, »sairaalahoido»).

Terveyssisararten lukumäärä oli 1 726 (sisältyvät em. sairaanhoitajakunnan lukuun). Kenttätyössä toimivista 1 698 terveyssisarasta oli kunnallisia 1 370 ja teollisuusym. terveyssisaria 328. Terveyssisarokoulutuksen sai vuoden aikana 134 sairaanhoitajaa. Vajaus kunnallisten terveyssisararten kohdalla oli enää 4.0 %.

Toimessa olevia *kätilöitä* oli 1 841, joista laitostättilöinä toimi 834 ja kunnankättilöinä 963. Uusia kätilöitä valmistui vuoden aikana 125, joista 28 oli sairaanhoitajia. Laitostättilövajaus on viime vuosina pienentynyt huomattavasti, vuonna 1955 se oli 11.2 % ja 1960 5.0 %. Kunnankättilövajaus oli vastaavina vuosina 7.3 % ja 5.3 %.

7. TERVEYDEN- JA SAIRAANHOIDON KUSTANNUKSET

7.1 Valtion osuus kustannuksista

Valtion osuus lääkintölaitoksen menoista vuonna 1960 jakaantui seuraavasti (luvut miljoonia markkoja):

State contribution to the expenditure of health services, mill. Fmk:

Hallintomenot — Förvaltningsutgifter — <i>General administration</i>	190
Valtion sairaalatoiminta — Statens sjukhusverksamhet — <i>State hospitals</i>	2 223
Valtion lääkintälaboratoriot — Statens medicinska laboratorier — <i>State medical laboratories</i>	187
Sairaanhoitohenkilöstön koulutus — Utbildning av sjukvårdspersonal — <i>Training of nursing personnel</i> ...	710
Lakisääteiset valtionavut kunnalliseen terveydenhoitoon ja avosairaanhoitoon — Lagstadgade statsbidrag åt den kommunala hälsovården och den öppna sjukvården — <i>Statutory state subsidies for communal health services and domiciliary care</i>	2 192

Tandläkarna. Antalet tandläkare var i slutet av år 1960 1 833 varav 1 806 var bosatta i hemlandet. Antalet invånare på en tandläkare var 2 447.

Av tandläkarna var 632 eller 34 % bosatta i Helsingfors. Även i de övriga städerna var tandläkarna betydligt talrikare än i landskommunerna (tabell 42).

Av tandläkarna var 1 407 eller 77 % kvinnor. Procentalet har fortfarande förblivit i stort sett oförändrat.

Sjuksköterskor, hälsosystrar och barnmorskor. Uppgifter om sjuksköterskorna, hälsosystrarna och barnmorskorna har framlagts i tabellerna 46 och 48 samt i figur 15 och 16. Uppgifterna begränsar sig endast till de aktivt tjänstgörande.

I slutet av år 1960 omfattade den aktiva *sjuksköterskekåren* 10 242 personer. Av dessa arbetade 6 740 i sjukvårds- och vårdanstalter, 2 270 inom den öppna hälsovården såsom hälso- och församlingsystrar samt återstoden i andra befattningar, såsom vid forskningsanstalter och ämbetsverk. Under året dimitterades 956 nya sjuksköterskor.

Sjuksköterskornas antal har sedan år 1957 fortlopande ökat. Detta beror på, att sedan år 1953 10 nya sjuksköterskeskolor grundats, varför det årliga antalet dimitterade sjuksköterskor efter år 1957 varit betydligt större än tidigare. Enl. obesatta tjänster har det räknade sjuksköterskeunderskottet sålunda minskats och utgjorde vid årets slut endast 6.5 %. (Se även punkt 3, sjukhusvården).

Antalet *hälsosystrar* var 1 726 (ingår i det ovan nämnda antalet av sjuksköterskekåren). Av de inom fältarbetet verksamma 1 698 hälsosystrarna var 1 370 kommunala medan 328 tjänstgjorde vid industriinrättningar m.m. Under året erhöill 134 sjuksköterskor hälsosysterutbildning. Underskottet i fråga om kommunala hälsosystrar utgjorde endast 4.0 %.

Antalet tjänstgörande *barnmorskor* var 1 841, varav 834 arbetade såsom anstaltbarnmorskor och 963 såsom kommunala barnmorskor. Under året dimitterades 125 nya barnmorskor, av vilka 28 var sjuksköterskor. Underskottet i fråga om anstaltbarnmorskor har under de senaste åren betydligt minskats, år 1955 utgjorde det 11.2 % och år 1960 5.0 %. Underskottet i fråga om kommunala barnmorskor var under motsvarande år 7.3 % och 5.3 %.

7. SJUK- OCH HÄLSOVÅRDSKOSTNADER

7.1 Statens andel i utgifterna

Statens andel i medicinalväsendets utgifter fördelade sig år 1960 på följande sätt (talen i miljoner mark):

Lakisäätteiset valtionavut kunnalliseen ja yksityiseen sairaalatoimintaan — Lagstadgade statsbidrag åt den kommunala och privata sjukhusverksamheten — <i>Statutory state subsidies for communal and private hospitals</i>	11 252
Muut lääkintölaitoksen menot + jakamattomat menot — Medicinalväsendets övriga utgifter + odelbara utgifter — <i>Other expenditure for health services and undivided expenditure</i>	564
Valtionavut kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen — Statsbidrag för uppförande, utvidgande och reparation av kommunala sjukhus — <i>State subsidies for construction, extension and repairs of communal hospitals</i>	1 487
Toimintamenot yhteensä — Driftsutgifterna sammanlagt — <i>Current expenditure total</i>	18 805
Valtion suoranaiset investointimenot terveydenhuollollisiin tarkoituksiin — Statens egentliga plaseringsutgifter för hälsovården — <i>Direct state investments for health services</i>	1 645
Menot yhteensä — Utgifterna sammanlagt — <i>Expenditure total</i>	20 450

Valtion budjetin kannalta katsottuna valtion rahoittamat toimintamenot olivat yhteensä 18 805 mmk ja investointimenot 1 645 mmk. Valtion osuus varsinaisista terveydenhuollon toimintamenoista oli kuitenkin vain 17 318 mmk, sillä valtionavut kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaukseen, 1 487 mmk, ovat asiallisesti investointimenoja.

Jos tarkastellaan menojen kehitystä vuoteen 1959 verrattuna, voidaan lähes jokaisella loholla todeta voimakasta lisäystä. Suhteellisesti eniten ovat lisääntyneet valtion lääkintälaboratorioiden kustannukset; lisäys on 21.4 %. Tämä aiheutuu siitä, että uudella valtion seerumlaitoksella, joka on huomattavasti suurempi kuin aikaisempi vastaava laitos, vuosi 1960 oli ensimmäinen täysi toimintavuosi. Voimakkaasti lisääntyivät myös lakisäätteiset valtionavut kunnalliseen terveydenhoitoon ja avosairaanhoitoon, lisäys oli 350 mmk eli 19.3 %. Menojen lisäystä juuri tällä loholla voidaan pitää oikeana osuneena, sillä terveydenhoito ja avosairaanhoito ovat julkisten varojen käytön tärkeysjärjestyksessä tähän asti jääneet vähemmälle kuin tehtävien merkitys edellyttäisi.

Siitä huolimatta, että valtion sairaalatoiminta jatkuvasti supistuu yleissairaaloitten siirtyessä kunnille, on v. 1960 tapahtunut lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna sen johdosta, että Kätilöopiston toiminta laajeni sen siirtyessä uusiin suojiin.

Lakisäätteiset valtionavut kunnalliseen sairaalatoimintaan ovat lisääntyneet lähes miljardilla markalla, mutta kun menojen määrä on jo edellisenäkin vuonna ollut rahallisesti huomattavan suuri, on lisäys vain noin 9 %. Pääosa tästä lisäyksestä johtuu sairaalakustannusten noususta ja sen lisäksi menoihin ovat vaikuttaneet uusin sairaaloiden sairaansijat.

Keskushallinnon menot eivät ole lisääntyneet samassa suhteessa kuin toimintamenot. Lisäys on ollut 8 %, kun kaikkien toimintamenojen määrä on noussut 10.3 %:lla. Jos otetaan huomioon lisäys valtion osuudessa kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, muodostuu menojen lisäys kaikkiaan edelliseen vuoteen verrattuna 2 500 mmk:si eli 15.7 %:ksi.

Menojen ryhmittely on suoritettu vuoden 1960 tulo- ja menoarvion 7. pääluokan XII—XXI lukujen mukaisesti, kuitenkin niin, että hallintomenoihin on otettu XIII luvun kohdalta läänin- ja apulaisläännilääkärien, lääninkätilöiden, lääninterveysisarten ja lääninlääkärien toimistoissa työskentelevien kanslistien palkkaamiseen käytetyt menot sekä lääninlääkärien kanslioiden menot.

Utgifterna ha grupperats i överensstämmelse med XII—XXI kapitlet i 7. huvudtiteln av 1960 års inkomst- och utgiftsstat, dock sålunda att till förvaltningsutgifterna medräknats de i XIII kapitlet upptagna kostnaderna för avlöandet av läns- och biträdande länsläkare, länsbarmorskor, läns-hälsösystem och kanslister vid länsläkarbyråerna samt länsläkarkansliernas utgifter.

Enligt statens budget steg de av staten finansierade utgifterna för verksamheten till sammanlagt 18 805 mmk och investeringskostnaderna till 1 645 mmk. Statens andel i de egentliga kostnaderna för hälsovårdsverksamheten var dock endast 17 318 mmk, emedan statsunderstödet för byggande och utvidgning av samt grundreparationer i kommunala sjukhus, 1 487 mmk, bör betraktas som investeringskostnader.

Vid en granskning av de olika utgiftsgruppernas utveckling sedan 1959 kan man nästan inom varje sektor konstatera en kraftig stegring. Den proportionellt största ökningen noteras i fråga om statens medicinska laboratorier, där den utgör 21.4 %. Detta beror på att statens nya seruminstitut, som är betydligt större än det tidigare, år 1960 hade sitt första fullständiga verksamhetsår. En kraftig ökning visar också de lagstadgade statsunderstöden för den kommunala hälsovården och den öppna sjukvården, ökningen utgjorde 350 mmk eller 19.3 %. Utgiftsökningen inom just denna sektor kan anses berättigad, då hälsovården och den öppna sjukvården i fråga om viktighetsgraden, när det gäller användningen av allmänna medel, hittills inte beaktats i den utsträckning utgifternas betydelse skulle förutsätta.

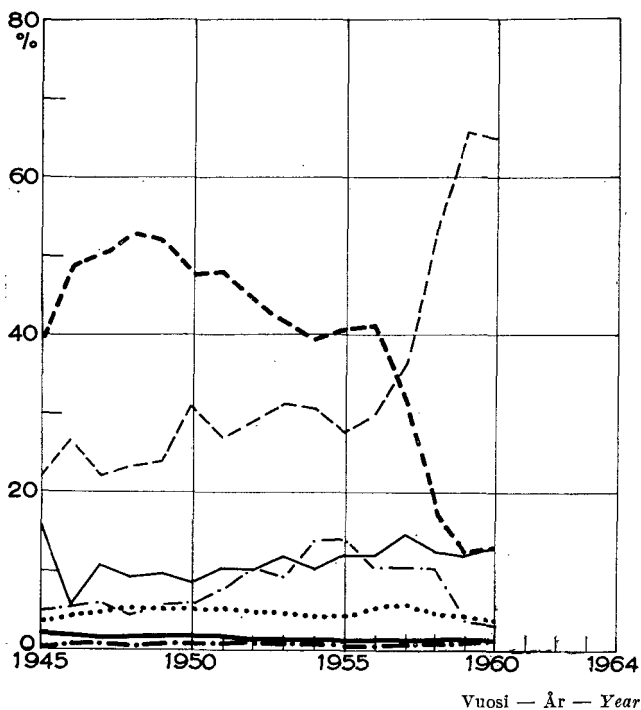
Det oaktat att statens sjukhusverksamhet fortlöpande reduceras i och med att de allmänna sjukhusen övergår i kommunernas ägo, kan under 1960 en ökning noteras i jämförelse med föregående år. Detta beror på att Barnmorskeinstitutets verksamhet utvidgades vid inflyttningen i nya lokaliteter.

De lagstadgade statsunderstöden för den kommunala sjukhusverksamheten har ökat med nära en miljard mark, men då utgiftsposten redan föregående år var anmärkningsvärt stor, utgör ökningen endast 9 %. Huvudparten av ökningen härleder sig av stegringen av sjukhusomkostnaderna och dessutom har de nya sjukhusens sjukplatser inverkat på utgifternas storlek.

Den centrala administrationens utgifter har inte ökat i samma mån som utgifterna för verksamheten. Ökningen har varit 8 %, medan totalbeloppet för verksamheten stigit med 10.3 %. Om man tar i betraktande ökningen av statens andel i byggandet av kommunala sjukhus, uppgår utgiftsökningen i jämförelse med föregående år till sammanlagt 2 500 mmk eller 15.7 %.

Sairaanhoitohenkilöstön koulutuksen menot ovat jossain määrin vakiintuneet, koska lisäys vuodesta 1959 on ainoastaan 3 %. Sairaanhoitajakoulujen perustaminen eri puolille maata onkin saatu suoritetuksi loppuun, vaikka koulurakennusten aikaansaaminen on vielä kesken.

Prosenttia
Percent
Per cent

Utgifterna för utbildning av sjukvårdspersonal har i någon mån stabiliserats, enär ökningen från föregående år endast utgör 3 %. Grundandet av sjuksköterskeskolor i olika delar av landet har slutförts, fast uppförandet av skolbyggnader är ännu ofullbordat.

Kuvio 17. Lääkintölaitoksen toimintamenot pääryhmittäin prosentteina kokonaismenoista vuosina 1945—60

Fig. 17. Medicinalväsendets verksamhetsutgifter åren 1945—60 i huvudgrupper beräknade i procent av totalutgifterna

Fig. 17. State contribution to the costs of health services in 1945—60 by type of activity in per cent of total expenses

- Hallintomenot — Förvaltningsutgifter — General administration
- - - Valtion oma sairaalatoiminta — Statens sjukhusverksamhet — State hospitals
- · - · - Lääkintölaitoksen laboratoriot — Medicinalväsendets laboratorier — State medical laboratories
- · · · · Sairaanhoitohenkilöstön koulutus — Utbildning av sjukvårdspersonal — Training of nursing personnel
- Valtionavut kunnalliseen terveydenhoitoon ja avosairaanhoitoon — Statsbidrag åt den kommunala hälsovården och den öppna sjukvården — State subsidies for communal health services and domiciliary care
- - - Valtionavut kunnalliseen ja yksityiseen sairaalatoimintaan — Statsbidrag åt den kommunala och privata sjukhusverksamheten — State subsidies for communal and private hospitals
- - - Muut lääkitölaitoksen menot + jakamattomat menot — Medicinalväsendets övriga utgifter + odelade utgifter — Other expenditure + undivided expenditure

SUMMARY

1.3 Vital Statistics and Causes of Death

During the year 1960 the number of live births was 82 129 corresponding to 18.4 per thousand of mean population in the same year. The natural growth of population in the year under report was 9.1 and in the preceding year 10.1 per thousand of mean population.

The list on page 11 illustrates the various causes of death per 100 000 of mean population in the years 1951—60. The classification corresponds to the International Classification of Causes of Death. Main causes of death in 1945—60 are presented in figures 2 a and 2 b.

2.1 Maternal Health Services

The law of 1944 provides that there must be at least one maternity health centre in each commune.

The numerical growth of maternity health centres is illustrated by figure 3. The maternal health services include consultations by the physician and the midwife and also home visits by the latter. The use of these services is voluntary and free of charge.

In 1960 the number of deliveries was 82 651, and 92.5 percent of all mothers went to maternity hospitals for delivery. Only 0.2 percent of all deliveries took place without competent assistance. The total number of maternity beds was 2 170. Further information regarding deliveries and births is given in fig. 4 and table 1.

Of women delivered 95.9 percent were registered at maternity health centres. Other information on the functions of the maternity health centres is given in tables 2, 3, 4 and 5.

2.2 Child Health Services

The child health centres serve children under the age of 7. These services consist of consultations by the physician and the public health nurse as well as home visits by the latter. Child health centres are based on the same law as the maternity health centres. Thus the principles under item 2.1 apply also to the child health centres.

Statistical information on child health centres is given in tables 6, 7 and 8. The average numbers of visits to the child health centres per child in 1956, 1958, 1959 and 1960 are shown on page 14.

2.3 School Health Services

Statutory school health services are available for primary school children exclusively. According to the law issued in 1952, there must be a school physician in

every commune. School health work is of preventive character and includes no medical care. The communal public health nurse also participates in school health work.

Examinations performed by school physicians and public health nurses are indicated in table 9. The school children are examined in the I, III, V and VII or VIII form. In the intermediate forms examinations are carried out at the request of the teacher or the public health nurse.

2.4 Communicable Diseases and Their Prevention

Statistical data on communicable diseases is collected from the reports sent in by the physicians. The number of notifiable diseases is 30; personal data for the diseased must be reported for 13 of them while for the others only weekly numbers of cases are required.

Figures 5 a and 5 b depict the incidence of the most important communicable diseases since the year 1945. Table 10 illustrates the distribution of cases in 1960 by province and table 11 by month.

Every new case of venereal diseases is reported to the provincial health officer by the physician who begins the treatment. The part of the report intended for contact tracing is sent to the local health officer concerned for relevant measures. The new cases of venereal diseases are indicated in table 12.

Vaccination. The present vaccination act was effected on the 1st of January 1952. According to it vaccination is voluntary with a few exceptions. It is performed free of charge. Tables 13 and 14 indicate the numbers of vaccinations against most common communicable diseases during the year by province and age.

2.5 Fight Against Tuberculosis

By the Tuberculosis Act of 1949, the country is divided into 19 tuberculosis districts each with a central tuberculosis sanatorium and one or more dispensaries for case-finding and ambulatory care. The tuberculosis district is generally run by a federation of communes with the exception of the cities of Helsinki, Turku and Tampere which are independent tuberculosis districts. The tuberculosis district is responsible for the fight against tuberculosis within its area, and in all medical matters its activities are conducted by a medical director who at the same time is the physician in chief of the central sanatorium.

Progress with regard to tuberculosis situation in 1960 was not as marked as in some of the preceding years. It is true that mortality figures continued to decrease while reported morbidity increased from the previous year by 9.7 per cent by men and 15.5 per cent by women. The increase of new cases is partly due to the more and more efficient X-ray diagnostics at dispensaries and to the increasing use of bacteriological examination. Statistical data is given in tables 15—20 and figures 6, 7 and 8.

2.6 Psychiatric Services

On the basis of the Mental Health Act of the year 1952 the country is divided into 18 Mental Health Districts each with a central mental hospital (the so-called A-hospital), B-hospitals of various types and mental health centres.

Central mental hospitals admit patients for whose examination and treatment special expert knowledge is required while to B-hospitals less difficult cases are taken which, in practice, often means the same as chronic patients. Community care is concentrated on mental health centres. Under the supervision of the central mental hospitals patients are entrusted also to family care in foster-homes.

In the end of the year 1960 20 A-hospitals and 30 B-hospitals were in operation. Of the latter, 4 were taken into use during the year under report. Table 25 contains statistical data for mental hospitals. The number of mental beds was 16 016 corresponding to 15 238 in the preceding year. The increase was thus 733 i.e. 4.3 per cent. During the year 18 743 patients were admitted to mental hospitals of which 8 845 were first admissions. Table 21 shows the distribution of first admissions by type of disease and age. Other statistical data are given in tables 20, 22—27 and fig. 9.

2.7 Dental Services

Dental care at the expense of the community is available only for the primary school children. According to the provisions of the law of 1956 it is the responsibility of the commune to organize the examination of the teeth and necessary dental care for all primary school children within its area. However, for the lack of dentists, 10 years were given for the final execution of the law.

The number of communes which already have a school dentist has continually, increased. In the school year 1959—60, there was at least one school dentist in 478 communes, or in 87 per cent of all communes.

Statistical data regarding dental care at primary schools for the school year 1959/60 are given in table 28 separately for both terms.

3. Hospital Care

There are three main groups of hospitals in Finland: general hospitals, mental hospitals and tuberculosis sanatoria. As the names imply psychiatric patients are treated at mental hospitals and tuberculotics at tuberculosis sanatoria, while all other hospital care is given at general

hospitals. The latter include also maternity hospitals and hospitals for infectious diseases. Hospital statistics in table 29 are grouped accordingly. The statistics include first time military hospitals, the sick wards at communal infirmaries and other institutions.

General Hospitals. Hospital care for the part of general diseases will, in accordance with the provisions of the Hospital Law of 1956, be organized chiefly within a system of central hospital districts. For the purpose, the republic has been divided into 21 central hospital districts. According to the Law, each central hospital district must have a central hospital. It is owned by a federation in which all communes of the districts are members. At the central hospitals there must be departments for at least four specialities of general medicine and, in addition, a department for infectious diseases. The whole plan includes 21 central hospitals, and must be completed in 1970. In 1960, 9 central hospitals were in operation.

Depending on the size of the central hospital district and traffic connections within the district, smaller groups of communes may also establish joint regional hospitals with at least two special wards.

The local hospital is the third category of general hospitals provided for the Hospital Law. It is generally owned by only one commune, sometimes, however, by several communes.

In addition to the abovementioned hospitals there are a few hospitals that are owned by individual communes or communal federations and also some private hospitals to which the provisions of the Hospital Law are not applied.

The organization of tuberculosis sanatoria is described under item 2.5 and that of mental hospitals under item 2.6.

The number of hospitals are shown in table 29. Table 31 contains information on the services rendered by the general hospitals, table 25 by the mental hospitals and table 19 by the tuberculosis sanatoria.

For the right understanding of the statistical terms used in the tables and figures 10—13 the following should be observed:

The numbers of hospital beds are analogical with the situation with regard to officially confirmed numbers of beds at the end of the year.

The numbers of hospital days include the days of both the admission and discharge of the patient.

The average duration of stay has been reckoned by dividing the total of hospital days per year by the average of the number of admissions and the number of discharges.

The percentage of occupied beds indicates the average ratio of beds occupied daily throughout the year.

The total of hospital beds amounted at the end of 1960 to 50 956, of which 9 929 beds were at hospitals of various institutions.

The numerical development of hospital beds by type of care is demonstrated in table 33 since the year 1920, and since the year 1945 in figure 10. As to the different types of care, the maternity beds, beds for infectious diseases and dermatological and venereal diseases beds at general hospitals appear as separate groups. The average yearly changes in the number of hospital beds in the years 1921—1960 are seen on page 26, and the occupancy (%) at hospitals 1957—60 on page 28.

At the end of the year the personnel of the hospitals totalled 29 228 corresponding to 71.3 employees for each 100 beds. The share of medical and nursing personnel was 70 percent, and that of domestic staff 30 percent.

In 1960 an investigation of the patient material of the hospitals was carried out for the first time. All general and mental hospitals sent to the State Medical Board a register card of each discharged patient. On the card the age, sex, domicile, main diagnosis and length of treatment of the patient was annotated. For the part of tuberculosis sanatoria corresponding data had been collected continuously ever since 1957. These cards replaced the former lists of treated cases sent in by the hospitals. Investigations based on these patient cards will be continued from time to time.

In 1960 a total of 490 930 patients were discharged from general hospitals, and the number of patient cards received by the State Medical Board was 483 260. The distribution of hospital patients by group of diagnosis and sex is shown in the lay-out on page 29.

4. Pharmacies

At the end of 1960 532 pharmacies were in operation. All of them, except the only military pharmacy in the country, were privately owned. In addition to those, there were 59 subsidiary pharmacies and 482 medicine supplies. The former are smaller pharmacies with limited rights; they operate in localities where no economic prospects for a fully licenced pharmacy exist. The latter have the right to keep for sale the most common ready made pharmaceutical preparations.

Statistical information on pharmacies is contained in table 35.

5. Legal Abortions and Sterilizations

By virtue of the law issued in 1950 abortion is permissible on either medical, medico-social, humanitarian or eugenic grounds. The necessary permit for abortion is granted by two physicians on a joint decision or by the State Medical Board when an abortion is induced for eugenic reasons. The Law on Sterilization was issued also in 1950. According to it, sterilization can be permitted for eugenic, social or medical reasons. As in the cases of abortion the permit for sterilization is given by two physicians or the State Medical Board. The State Medical Board is also authorized to enact sterilization on eugenic grounds or when the parents are absolutely unable to take care of their children.

The table on page 32 indicates the numerical development of legal abortions and the table on page 33 that of sterilizations in the years 1951—60, tables 38—40 contain information on legal abortions and sterilizations induced in 1960.

6. Health Personnel

At the end of the year 1960 the total number of licenced physicians was 2 915, i.e. one physician for each 1 538 of population. Of them 88 were abroad. Consequently,

there were 2 827 physicians in the country. How many of those are practising is not known. Figure 14 depicts the numerical development with regard to physicians.

The total number of dentists was 1 833 at the end of 1960 of which 1 806 were in Finland. The number of inhabitants for one dentist was respectively 2 447.

Data on nurses, public health nurses and midwives are given in tables 46 and 48 and figures 15 and 16. The information is limited to the holders of position.

At the end of the year 1960 the active nursing personnel consisted of 10 242 nurses. Of those 6 740 worked at hospitals and other institutions, 2 270 were in field work as public health nurses, district nurses and deaconesses, the remainder holding other positions in research institutes, etc. During the year 956 new nurses were registered.

The number of public health nurses was 1 726. Of the 1 698 public health nurses in field work 1 370 were in the service of communes and 328 were employed by industries as occupational health nurses, etc. 134 new public health nurses graduated during the year.

For the part of communal public health nurses the shortage was only 4.0 percent.

The number of active midwives was 1 841 of which 834 worked at hospitals and 963 as communal midwives. The number of registrations during the year was 125. The shortage of midwives at hospitals has decreased considerably in the recent years. It was 11.2 percent in 1955 and in 1960 5.0 percent. The shortage of communal midwives was in the same years 7.3 and 5.3 percent respectively.

7. Costs of Public Health and Medical Services

In 1960 the share of the State in the expenses of the health services was about 19 milliard marks. The increase from the previous year was about 16 percent. To the expenses born by the State belong on one hand those expenses for which the State is directly responsible, and on the other, the statutory State support to the communes for the local health services. In addition to these current expenses the State is further responsible for the subsidies to the communes for the erection, extension and maintenance of communal hospitals which can be regarded as investments.

The distribution of the State expenditure for the public health and medical services of the country among the various expense groups is indicated on page 36. Notwithstanding that the government hospital activities are continuously decreasing due to the transfer of general hospitals to the communes, the completion of the new building of the School of Midwifery brought about an increase of these activities in 1960 compared to the preceding year.

Statutory government support for the part of communal hospital activities has increased by approximately one milliard marks. As, however, the monetary value of these expenses already in the previous year was considerable, the increase is only about 8 per cent. The majority of this increase was due to higher expenses. In addition, the beds of the new hospitals have contributed to the increased expenses. The State subsidies for communal hospitals amount to 60 percent of all State health expenditure.

1. Synnytykset ja syntyneet lapset ¹⁾
Förlösnningar och födda barn ¹⁾
Deliveries and births ¹⁾

I. Synnytykset — Förlösnningar — Deliveries

Lääni Province	Synnytysten lukumäärä Antal förlösningar Number of deliveries	Synnytyslaitoksissa På förlösningsanstalter In maternity hospitals							Kättilöiden muulla hoitamia synnytyksiä Utom anstalt, när barnmorska biträtt Home deliveries attended by midwives							Län
		Synnytyksiä Förlösningar Deliveries	% kaikista synnytyksistä % av alla förlösningar P. c. of all deliveries	Keskenmenoja Aborter Abortions	Synnyttäjää kuoli Av barnaföderskor dog Maternal deaths	Kaksosynnytyksiä Tvillingabörd Twins born	Kolmos- ja nelosynnytyksiä Trellings- o. fyrlingsbörd Triplets and quadruplets	Kouristustapauksia Eclampsia	Synnytyksiä Förlösningar Deliveries	% kaikista synnytyksistä I % av alla förlösningar P. c. of all deliveries	Keskenmenoja Aborter Abortions	Synnyttäjää kuoli Av barnaföderskor dog Maternal deaths	Kaksosynnytyksiä Tvillingabörd Twins born	Kolmos- ja nelosynnytyksiä Trellings- o. fyrlingsbörd Triplets and quadruplets	Kouristustapauksia Eclampsia	
1956	89 271	73 155	82.1	895	48	1 306	²⁾ 13	155	16 116	18.1	177	6	171	1	10	1956
1957	85 962	72 911	83.7	976	34	1 224	²⁾ 15	118	13 051	15.0	124	1	135	—	9	1957
1958	81 028	70 416	86.7	957	27	1 169	12	117	10 612	13.1	84	1	121	—	7	1958
1959	83 076	74 866	89.8	1 004	33	1 140	14	92	8 210	9.8	79	1	94	—	6	1959
1960	82 444	76 416	92.5	1 594	31	1 168	7	109	6 028	7.3	64	2	41	3	2	1960
Uudenmaan	15 098	14 980	..	486	5	209	—	34	118	..	1	—	—	—	—	Nylands
Turun-Porin	10 894	10 410	..	102	4	140	1	11	484	..	10	1	—	3	—	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ...	319	303	..	—	—	4	—	—	16	..	2	—	1	—	—	Aland
Hämeen	9 506	9 163	..	191	—	123	—	10	343	..	8	—	2	—	—	Tavastehus
Kymen	5 572	5 445	..	242	1	85	—	6	127	..	—	—	—	—	—	Kymmene
Mikkelin	4 115	3 881	..	33	—	58	—	3	234	..	1	—	1	—	—	S:t Michels
Kuopion	5 518	4 471	..	213	5	92	—	8	1 047	..	5	—	5	—	—	Kuopio
Pohjois-Karjalan	4 331	3 972	..	41	1	63	1	3	359	..	6	—	—	—	—	Norra Karelen
Vaasan	7 751	6 831	..	43	2	100	—	15	920	..	4	—	4	—	—	Vasa
Keski-Suomen ..	4 703	4 215	..	99	4	72	1	6	488	..	2	—	—	—	—	Mellersta Fin-
Oulun	9 462	7 990	..	122	7	147	3	7	1 472	..	21	—	26	—	—	lands
Lapin	5 175	4 755	..	22	2	70	1	6	420	..	4	1	2	—	—	Uleåborgs
																Lapplands

II. Syntyneet lapset — Födda barn — Births

Lääni Province	Synnyneiden lasten lukumäärä Antal födda barn Number of births	Synnytyslaitoksissa På förlösningsanstalter In maternity hospitals						Kättilöiden muulla hoitamia synnytyksiä Utom anstalt, när barnmorska biträtt Home deliveries attended by midwives						Keskiosia ³⁾ Ofvullängna ³⁾ Prematures ³⁾ %	Län
		Elävänä syntyneitä Levande födda Live births			Kuolleena syntyneitä Dödfödda Stillbirths			Elävänä syntyneitä Levande födda Live births			Kuolleena syntyneitä Dödfödda Stillbirths				
		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which			
			1 251—2 500 g	601—1 250 g		1 251—2 500 g	601—1 250 g		1 251—2 500 g	601—1 250 g		1 251—2 500 g	601—1 250 g		
1956	90 777	73 106	3 331	269	1 382	502	293	16 059	349	31	230	61	51	4.5	1956
1957	87 352	72 894	3 261	301	1 272	487	230	13 002	344	23	184	63	39	4.6	1957
1958	82 337	70 416	3 182	290	1 190	413	264	10 600	266	15	133	53	28	4.6	1958
1959	84 325	74 757	3 275	333	1 264	468	270	8 221	208	25	83	26	21	4.6	1959
1960	83 673	76 427	3 297	282	1 174	404	233	6 008	158	7	64	19	19	4.5	1960
Uudenmaan ...	15 307	14 976	687	68	213	73	55	114	7	—	4	2	2	5.0	Nylands
Turun-Porin ...	11 042	10 409	398	37	146	43	27	481	10	—	6	3	2	4.1	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ..	324	302	20	1	5	4	—	17	—	—	—	—	—	6.6	Aland
Hämeen	9 636	9 172	375	39	119	34	22	340	5	—	5	2	—	4.4	Tavastehus
Kymen	5 657	5 455	200	22	75	34	13	126	3	—	1	—	—	4.0	Kymmene
Mikkelin	4 175	3 878	149	10	62	19	17	233	5	—	2	1	1	4.0	S:t Michels
Kuopion	5 610	4 464	222	19	94	37	18	1 043	27	—	9	3	2	4.9	Kuopio
Pohjois-Karjalan	4 401	3 978	167	11	62	23	15	357	4	1	4	1	3	4.2	Norra Karelen
Vaasan	7 848	6 828	274	19	102	34	14	907	18	1	11	2	5	4.0	Vasa
Keski-Suomen ..	4 782	4 228	193	20	62	29	14	487	15	1	5	2	1	4.9	Mellersta Fin-
Oulun	9 641	7 993	366	25	150	51	25	1 483	52	2	15	3	3	4.7	lands
Lapin	5 250	4 744	246	11	84	23	13	420	12	2	2	—	—	5.2	Uleåborgs
															Lapplands

¹⁾ Taulukko käsittää synnytyslaitoksissa tapahtuneet ja kättilöiden muulla hoitamattomat synnytykset. — Tabellen omfattar förlösningar på anstalter och utom anstalt, när barnmorska biträtt. — The table includes deliveries in maternity hospitals and home deliveries attended by midwives.

²⁾ 1 neloset. — 1 fyrlingar. — 1 quadruplets.

³⁾ Alle 2 501 g painavat % elävänä syntyneistä — Barn under 2 501 g i % av levande födda — Babies under 2 501 g per 100 live births.

2. Vastaanotot äitiysneuvoiloissa
Mottagningar i rådgivningsbyråer för moderskap
Consultations at maternity health centres

Lääni Län Province	Äitiysneuvoiloita Rådgivningsbyråer för moderskap Maternity health centres		Lääkäriin vastaanottoja Läkarens mottagningar Consultations of physician					Kättilön vastaanottoja Barnmorskans mottagningar Consultations of midwife					Yhteensä Summa Total	Neuvoloiden kirjoissa % kaikista vuoden kullussa synnyttäneistä Inskrivna vid rådgivningsbyråerna i % av alla under året förlösta Mothers registered at maternity centres p. c. of all delivered mothers during the year
	Pääneuvoloita Huvudbyråer Main centres	Sivoneuvoloita Sidobyråer Subcentres	Pääneuvoloissa I huvudbyråer At main centres		Sivoneuvoloissa I sidobyråer At subcentres			Pääneuvoloissa I huvudbyråer At main centres		Sivoneuvoloissa I sidobyråer At subcentres				
			Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation	Yhteensä Summa Total	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation	Yhteensä Summa Total		
	1956	783	2 111	12 944	9.0	4 222	4.0	17 166	51 658	6.7	12 212	3.4		
1957	844	2 241	13 572	8.9	4 062	3.3	17 632	53 838	6.7	12 990	3.5	66 828	93.1	
1958	802	2 429	13 032	9.6	3 972	3.2	17 054	58 283	6.3	12 660	3.2	70 943	94.7	
1959	844	2 348	15 896	8.5	3 980	3.6	19 876	60 175	6.4	13 430	3.3	73 605	95.7	
1960	878	2 366	15 320	9.1	4 377	2.9	19 697	63 761	6.5	13 425	3.1	77 186	96.6	
Uudenmaan — Nylands ..	105	184	3 712	11.0	903	3.4	4 615	8 818	9.1	1 988	2.7	10 806	90.0	
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	150	247	2 425	7.5	942	2.2	3 367	9 745	5.7	597	4.6	10 342	98.4	
Ahvenanmaa — Åland	14	24	212	4.6	33	2.0	245	449	2.8	43	0.6	492	96.0	
Hämeen — Tavastehus	89	219	1 677	8.1	543	2.3	2 220	8 863	6.5	1 179	2.2	10 042	98.2	
Kymen — Kymmene	62	78	1 001	9.6	113	4.3	1 114	4 739	7.4	866	3.2	5 605	94.0	
Mikkelin — S:t Michels	41	107	619	9.9	154	2.5	773	3 119	6.2	504	2.8	3 623	96.2	
Kuopion — Kuopio	47	160	634	11.4	160	2.9	794	3 464	7.5	968	2.1	4 432	100.0	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	53	146	635	10.4	166	3.2	801	3 344	6.1	941	2.3	4 285	97.6	
Vaasan — Vasa	109	352	1 941	6.5	498	2.1	2 439	6 296	4.9	1 732	2.5	8 028	97.8	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	45	130	841	9.5	171	3.4	1 012	4 603	5.7	896	2.2	5 499	92.2	
Oulun — Uleåborgs	113	339	1 069	10.6	360	4.7	1 429	7 003	6.4	1 858	4.0	8 861	98.2	
Lapin — Lapplands	50	380	554	8.5	334	3.3	888	3 318	5.5	1 853	3.5	5 171	97.3	

3. Raskauden kehitysaste ensimmäisen neuvolassa käynnin aikana
Havandeskapets utvecklingsskede vid första besök i rådgivningsbyrå
Stage of pregnancy at first visit to maternity health centre

Lääni Province	Alle 3 kk. Under 3 mån. <i>Under 3 month</i>	3-4 kk. 3-4 mån. <i>3-4 month</i>	5-6 kk. 5-6 mån. <i>5-6 month</i>	7-8 kk. 7-8 mån. <i>7-8 month</i>	9-10 kk. 9-10 mån. <i>9-10 month</i>	Synnytyksen jälkeen Efter förloss- ningen <i>After delivery</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Län
%								%
1956	2.8	69.4	16.7	7.6	2.4	1.1	100.0	1956
1957	4.0	71.2	15.2	6.5	2.1	1.0	100.0	1957
1958	4.1	70.8	15.8	6.1	2.0	1.2	100.0	1958
1959	3.0	69.9	16.7	6.6	2.3	1.5	100.0	1959
1960	4.5	70.0	15.7	6.1	2.0	1.7	100.0	1960
1960	3 536	55 515	12 431	4 869	1 566	1 353	79 270	1960
Uudenmaan	1 862	8 489	1 526	637	260	267	13 041	Nylands
Turun-Porin	218	6 913	2 115	848	309	223	10 626	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ...	5	149	107	38	12	3	314	Åland
Hämeen	302	6 683	1 645	609	182	155	9 576	Tavastehus
Kymen	174	3 435	1 051	421	138	154	5 373	Kymmene
Mikkelin	100	2 984	618	263	79	53	4 097	S:t Michels
Kuopion	95	3 974	719	262	55	180	5 285	Kuopio
Pohjois-Karjalan	162	3 209	628	183	45	38	4 265	Norra Kare lens
Vaasan	124	5 454	1 261	604	158	56	7 657	Vasa
Keski-Suomen ..	139	3 371	687	261	105	89	4 652	Mellersta Fin- lands
Oulun	252	7 175	1 252	435	120	48	9 282	Uleåborgs
Lapin	103	3 679	822	308	103	87	5 102	Lapplands

4. Synnyttäjät neuvolassa käyntien luvun mukaan
Barnaföderskor efter antalet besök i rådgivningsbyrå
Mothers by number of visits to maternity health centre

Lääni Province	1 kerran 1 gång <i>Once</i>	2 kertaa 2 gånger <i>Twice</i>	3 kertaa 3 gånger <i>3 times</i>	4 kertaa 4 gånger <i>4 times</i>	5 kertaa 5 gånger <i>5 times</i>	Yli 5 kertaa Över 5 gånger <i>More than 5 times</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Län
%								%
1956	5.7	11.0	17.1	18.6	15.3	32.3	100.0	1956
1957	5.0	10.1	16.0	18.1	15.2	35.6	100.0	1957
1958	4.6	8.9	14.4	17.0	15.4	39.7	100.0	1958
1959	4.5	7.8	12.8	16.1	15.4	43.4	100.0	1959
1960	4.4	6.9	11.2	14.9	14.8	47.8	100.0	1960
1960	3 496	5 500	8 854	11 788	11 735	37 897	79 270	1960
Uudenmaan	483	561	842	1 108	1 379	8 668	13 041	Nylands
Turun-Porin	591	734	1 098	1 477	1 543	5 183	10 626	Åbo-Björneborgs
Ahvenanmaa	22	22	44	59	38	129	314	Åland
Hämeen	392	529	866	1 208	1 295	5 286	9 576	Tavastehus
Kymen	256	268	479	639	731	3 000	5 373	Kymmene
Mikkelin	159	354	546	813	705	1 520	4 097	S:t Michels
Kuopion	364	433	690	960	784	2 054	5 285	Kuopio
Pohjois-Karjalan	110	258	520	761	819	1 797	4 265	Norra Kare lens
Vaasan	299	621	1 084	1 431	1 413	2 809	7 657	Vasa
Keski-Suomen	217	408	501	717	677	2 132	4 652	Mellersta Finlands
Oulun	311	672	1 299	1 667	1 570	3 763	9 282	Uleåborgs
Lapin	292	640	885	948	781	1 556	5 102	Lapplands

5. Asiakkaat äitiysneuvoissa ja kättilöiden kotikäynneillä
 Undersökta i rådgivningsbyråer för moderskap och vid hembesök av barnmorskor
 Contacts at maternity health centres and home visits by midwives

	Lääni — Län — Province											Koko maa Hela riket Whole country	
	Uudenmaan Nylands	Turun-Forin Åbo-E:borgs	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands
1959													
Äitien käyntejä neuvoissa — Besök av mödrar i rådgivningsbyråer — <i>Visits of mothers to health centres</i>	108 078	65 538	1 829	69 558	37 868	23 971	57 795	.	57 634	.	54 845	25 942	503 058
Muita neuvoissa kävijöitä — Övriga besök i rådgivningsbyråer — <i>Other visits to welfare centres</i>	15 266	13 370	524	9 016	8 778	3 638	6 634	.	8 161	.	8 405	3 214	77 006
Kättilön kotikäyntejä — Hembesök av barnmorska — <i>Home visits by midwife</i> ..	109 655	99 684	2 883	82 889	40 123	25 810	84 312	.	93 948	.	61 388	42 966	643 658
1960													
Äitien käyntejä neuvoissa — Besök av mödrar i rådgivningsbyråer — <i>Visits of mothers to health centres</i>	114 059	68 440	1 806	66 258	39 762	24 063	32 024	26 721	42 529	32 673	55 619	27 054	531 008
Raskauden aikana — <i>Under havandeskap</i> — <i>During pregnancy</i>	101 283	61 441	1 602	58 641	34 619	22 080	28 160	23 856	39 182	28 617	51 474	24 660	475 615
Lääkärin vastaanotolla — <i>På läkarmottagning</i> — <i>At consultation of physician</i>	35 070	16 232	864	11 840	7 561	5 430	5 587	5 411	12 069	6 545	11 090	5 320	123 019
Kättilön vastaanotolla — <i>På barnmorskans mottagning</i> — <i>At consultation of midwife</i>	66 213	45 209	738	46 801	27 058	16 650	22 573	18 445	27 113	22 072	40 384	19 340	352 596
Synnytyksen jälkeen — <i>Efter förlossning</i> — <i>After delivery</i>	12 776	6 999	204	7 617	5 143	1 983	3 864	2 865	3 347	4 056	4 145	2 394	55 393
Lääkärin vastaanotolla — <i>På läkarmottagning</i> — <i>At consultation of physician</i>	8 757	4 119	170	2 996	2 488	1 090	2 086	1 719	1 667	2 028	1 932	488	29 540
Kättilön vastaanotolla — <i>På barnmorskans mottagning</i> — <i>At consultation of midwife</i>	4 019	2 880	34	4 621	2 655	893	1 778	1 146	1 680	2 028	2 213	1 906	25 853
Muita neuvolassa kävijöitä — <i>Övriga besök i rådgivningsbyråer</i> — <i>Other visits to maternity health centres</i> ..	15 161	14 997	503	9 145	8 143	3 241	3 847	3 094	6 495	4 289	9 423	3 522	81 860
Kättilön kotikäyntejä — Hembesök av barnmorska — <i>Home visits by midwife</i> ..	108 165	102 542	2 691	79 247	39 955	26 597	47 094	35 620	69 415	35 550	62 783	43 372	653 031
Raskauden aikana — <i>Under havandeskap</i> — <i>During pregnancy</i>	16 341	15 345	664	9 858	7 011	4 862	11 171	7 450	12 208	6 160	11 621	8 703	111 394
Synnytyksen jälkeen — <i>Efter förlossning</i> — <i>After delivery</i>	43 564	39 961	964	30 322	14 836	10 077	18 608	13 961	26 273	13 663	23 709	17 147	253 085
Muita käyntejä — <i>Övriga besök</i> — <i>Other visits</i> ..	48 260	47 236	1 063	39 067	18 108	11 658	17 315	14 209	30 934	15 727	27 453	17 522	288 552

6. Vastaanotot lastenneuvoissa
Mottagningar i rådgivningsbyråer för barnavård
Consultations at child health centres

Lääni Län Province	Terveystaloja Hälsögårdar Health houses	Lastenneuvoita Rådgivnings- byråer för barnavård Child welfare centres		Lääkin vastaanottoja Läkarens mottagningar Consultations of physician					Terveystalon vastaanoitoja Hälsosystemers mottagningar Consultations of PH nurse					
		Pääneuvoita Huvudbyråer Main centres	Sivuneuvoita Sidobyråer Subcentres	Pääneuvoissa I huvudbyråer At main centres		Sivuneuvoissa I sidobyråer At subcentres			Yhteensä Summa Total	Pääneuvoissa I huvudbyråer At main centres		Sivuneuvoissa I sidobyråer At subcentres		
				Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Luku Antal Number		Kävijöitä keskim. Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation
		Yhteensä Summa Total												
	1956	572	812	2 953	15 500	11.2	5 829	9.5	21 329	57 088	5.0	23 335	4.3	80 423
	1957	578	851	3 028	16 811	11.7	5 241	9.6	22 052	65 826	5.0	17 359	4.8	83 185
	1958	589	862	3 173	17 494	12.9	5 258	11.2	22 752	69 018	6.0	17 768	6.4	86 786
	1959	602	869	3 268	18 427	13.3	5 367	11.7	23 794	74 190	6.4	18 099	6.9	92 289
1960	601	967	3 324	19 358	12.6	5 591	11.3	24 949	76 591	6.7	19 412	6.9	96 003	
Uudenmaan — Nylands ...	48	122	234	5 084	14.8	1 170	14.1	6 254	15 083	8.4	3 110	10.6	18 193	
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	106	154	389	3 236	10.7	1 268	8.7	4 504	9 847	4.9	1 548	5.4	11 395	
Ahvenanmaa — Åland	4	14	24	182	10.1	32	7.8	214	471	6.1	69	5.2	540	
Hämeen — Tavastehus	81	133	269	2 813	11.5	639	10.3	3 452	15 488	4.9	1 793	5.0	17 281	
Kymen — Kymmene	48	77	126	1 120	14.7	151	14.6	1 271	6 109	8.1	936	6.4	7 045	
Mikkelin — S:t Michels	32	40	210	720	12.2	174	13.5	894	3 213	8.7	897	7.0	4 110	
Kuopion — Kuopio	39	47	208	643	14.9	208	12.0	851	3 357	7.9	1 124	5.8	4 481	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	40	53	188	623	16.5	178	13.4	801	3 217	6.4	1 223	6.7	4 440	
Vaasan — Vasa	69	112	528	2 221	9.0	762	8.8	2 983	6 674	5.0	3 050	5.3	9 724	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	36	66	199	827	13.4	179	11.1	1 006	4 594	5.6	1 076	5.8	5 670	
Oulun — Uleåborgs	64	92	548	1 237	13.0	474	13.9	1 711	5 223	8.8	2 697	8.3	7 920	
Lapin — Lapplands	34	57	401	652	10.3	356	13.1	1 008	3 315	7.1	1 889	6.8	5 204	

7. Lastenneuvoloiden kirjiin vuoden kuluessa otetut ja vuoden lopussa kirjoissa olevat lapset
Vid rådgivningsbyråer för barnavård under året och på slutet av året inskrivna barn
Children registered at child health centres during the year and at the end of the year

Lääni Province	Kirjoihin otettu vuoden kuluessa Inskrivna under året New cases registered during the year							Kirjoissa vuoden lopussa Inskrivna på slutet av året Registered at the end of the year					Län
	Ikä — Ålder — Age							Ikä — Ålder — Age					
	Alle 1 kk. Under 1 mån. Under 1 month		Yht. alle 1 v. S:ma under 1 år Total under 1 year	Yhteensä Summa		Yhteensä Summa	Alle 1 v. Under 1 år Under 1 year		Yhteensä Summa				
	Yhteensä Total	% syntyneistä % av de födda Per 100 births		1-12 kk. 1-12 mån. 1-12 months	% syntyneistä % av de födda Per 100 births		1-6 v. 1-6 år 1-6 years	Yhteensä Total	1-6 v. 1-6 år 1-6 years	Yhteensä Total			
	1956	51 763	58.2	30 621	82 386	92.7	12 830	95 216	73 340	444 266	517 606	1956	
	1957	57 831	66.5	25 729	83 560	96.1	7 091	90 651	73 634	456 850	530 484	1957	
	1958	55 376	68.2	21 004	76 380	94.1	7 002	83 382	72 572	470 197	542 769	1958	
	1959	60 439	72.6	19 052	79 491	95.5	5 083	84 574	74 498	475 218	549 716	1959	
1960	63 211	79.0	16 226	79 437	96.7	3 653	83 090	78 203	480 026	558 229	1960		
Uudenmaan	11 533	79.6	2 269	13 802	95.3	621	14 423	12 892	74 212	87 104	Nylands		
Turun-Porin	9 467	87.6	1 087	10 554	97.7	101	10 655	10 177	62 928	73 105	Åbo-B:borgs		
Ahvenanmaa	260	79.3	60	320	97.6	—	320	310	1 935	2 245	Åland		
Hämeen	8 665	88.8	921	9 586	98.3	210	9 796	9 219	59 879	69 098	Tavastehus		
Kymen	4 634	81.1	890	5 524	96.6	148	5 672	5 327	34 417	39 744	Kymmene		
Mikkelin	2 948	69.2	1 257	4 205	98.7	327	4 532	3 830	25 821	29 651	S:t Michels		
Kuopion	3 540	67.3	1 441	4 981	94.7	594	5 575	4 695	31 252	35 947	Kuopio		
Pohjois-Karjalan ...	2 628	60.1	1 467	4 095	93.7	251	4 346	3 821	26 175	29 996	Norra Karelen		
Vaasan	6 754	86.2	940	7 694	98.2	172	7 866	7 504	49 423	56 927	Vasa		
Keski-Suomen	2 907	62.8	1 586	4 493	97.1	529	5 022	7 105	27 452	34 557	Mellersta Finlands		
Oulun	6 425	68.0	2 707	9 132	96.6	456	9 588	8 543	56 063	64 606	Uleåborgs		
Lapin	3 450	65.8	1 601	5 051	96.3	244	5 295	4 780	30 469	35 249	Lapplands		

8. Asiakkaat lastenneuvoloissa, koulutarkastuksissa ja terveysisaren kotikäynneillä
Undersökta i rådgivningsbyråer för barnavård, vid skolundersökningar och vid hembesök utförda av hälsosyster
Contacts at child health centres, school examinations, and at homes by public health nurse

	Lääni — Län — Province											Yhteensä Summa Total	
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Björns	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands
1959													
Kaikkiaan — Inalles — Total													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — Consultations and school examinations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	144 727	97 904	4 974	98 419	45 203	33 694	72 039	.	93 586	.	56 930	34 394	681 670
Terveysisaren — Av hälsosyster — Of PH nurse	375 602	459 698	9 738	481 024	244 141	147 497	329 491	.	404 580	.	310 429	155 706	2 917 906
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — Home visits by PH nurse	143 274	238 612	8 285	191 607	86 081	66 757	164 376	.	205 364	.	169 610	75 624	1 349 590
Yhteensä — Summa — Total	663 603	796 014	22 997	771 050	375 425	247 948	565 906	.	703 530	.	536 969	265 724	4 949 166
1960													
Alle 1 v. — Under 1 år — Under 1 year													
Vastaanotot — Mottagningar — Consultations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	39 462	22 672	782	19 858	9 550	4 825	5 451	5 051	10 624	6 065	9 962	4 600	138 902
Terveysisaren — Av hälsosyster — Of PH nurse	69 374	30 459	694	46 402	27 619	13 614	14 876	11 622	20 585	14 546	24 048	14 822	288 661
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — Home visits by PH nurse	44 037	45 687	1 363	34 639	16 660	14 417	16 371	13 413	34 408	12 791	33 561	16 290	283 637
Yhteensä — Summa — Total	152 873	98 818	2 839	100 899	53 829	32 856	36 698	30 086	65 617	33 402	67 571	35 712	711 200
1—6 v. — år — year													
Vastaanotot — Mottagningar — Consultations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	51 445	24 115	1 235	20 085	9 549	6 680	6 922	8 210	13 735	7 321	12 732	6 927	168 956
Terveysisaren — Av hälsosyster — Of PH nurse	84 950	46 116	1 441	51 548	35 468	21 066	21 795	20 452	35 169	22 508	61 224	25 692	427 429
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — Home visits by PH nurse	46 422	69 690	1 910	50 752	25 788	22 842	27 033	23 880	50 109	20 165	56 980	26 499	422 070
Yhteensä — Summa — Total	182 817	139 921	4 586	122 385	70 805	50 588	55 750	52 542	99 013	49 994	130 936	59 118	1 018 455
7—14 v. — år — years													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — Consultations and school examinations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	57 546	52 089	2 093	55 393	25 719	19 207	24 647	18 767	37 059	20 712	42 509	19 566	375 307
Terveysisaren — Av hälsosyster — Of PH nurse	238 826	274 221	8 989	259 588	131 115	78 838	99 632	98 439	160 563	90 524	198 092	92 820	1 731 951
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — Home visits by PH nurse	12 290	31 138	803	22 583	12 556	7 610	9 541	9 584	17 494	6 407	20 347	9 673	160 026
Yhteensä — Summa — Total	308 426	357 448	11 885	337 564	169 390	105 655	133 820	126 790	215 116	117 643	260 948	122 059	2 267 284
Yli 15 v. — Över 15 år — Over 15 years													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — Consultations and school examinations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	2 566	2 727	104	2 178	836	510	656	859	2 027	1 053	1 959	1 357	16 852
Terveysisaren — Av hälsosyster — Of PH nurse	118 070	125 192	6 769	107 154	67 169	32 076	37 229	34 455	88 494	43 766	152 436	40 200	853 020
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — Home visits by PH nurse	125 804	93 450	4 583	65 302	39 344	19 862	25 341	27 508	69 657	21 973	57 035	22 729	572 588
Yhteensä — Summa — Total	246 440	221 369	11 456	174 634	107 349	52 448	63 226	62 832	160 178	66 792	211 430	64 286	1 442 440
Kaikkiaan — Inalles — Total													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — Consultations and school examinations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	151 019	101 603	4 214	97 514	45 654	31 222	37 676	32 887	63 445	35 151	67 162	32 450	699 997
Terveysisaren — Av hälsosyster — Of PH nurse	511 524	475 988	17 893	464 692	261 371	145 594	173 532	164 978	304 811	171 344	435 800	173 534	3 301 061
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — Home visits by PH nurse	228 553	239 965	8 659	173 276	94 348	64 731	78 286	74 385	171 668	61 336	167 923	75 991	1 438 321
Yhteensä — Summa — Total	891 096	817 556	30 766	735 482	401 373	241 547	289 494	272 250	539 924	267 831	670 885	281 175	5 439 379

9. Koululääkärien suorittamat tarkastukset kansakouluissa
Undersökningar utförda av skolläkare i folkskolorna
Examinations by school physicians at primary schools

Oppilaiden tarkastukset — Undersökningar av elever — Medical examinations of pupils

	Lääni — Län — Province												Yhteensä Summa Total	De av skolläkare undersökta ele- verna:	
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-B. borgs	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands			
1959/1960															
Koululääkärien tarkastamat oppilaat — Pupils examined by school physicians:															
Kouluvastaanoitoilla — At schoolconsultations	36 952	43 323	1 883	36 360	21 644	20 279	15 744	20 772	36 912	17 666	36 596	19 372	307 503	Vid skolundersökningar	
Yksit. vastaanotoilla — At private consultations	557	1 217	—	1 807	555	762	924	978	1 898	932	2 597	815	13 042	Vid privata mottagningar	
Yhteensä — Total	37 509	44 540	1 883	38 167	22 199	21 041	16 668	21 750	38 810	18 598	39 193	20 187	320 545	Summa	
Heikko yleiskunto — Weak condition	Kouluissa tarkastetuista — Av undersökta i skolundersökningar — Of at schools examined													Nedsatt allmän- tillstånd	
	935	1 199	104	1 439	748	2 056	945	585	1 771	690	2 180	1 215	13 867	Lyten o. sjuk- domar i skelet- tet o. rörelse- organ.	
Tuki- ja liikuntael- vikoja — Orthopedic defects	4 331	2 604	110	3 741	2 202	1 187	1 292	1 568	2 206	1 850	3 075	975	25 141	Struma	
Struuma — Goiter	113	84	8	263	414	428	304	1 359	133	164	529	51	3 850	Sockersjuka	
Sokeritauti — Diabetes ..	15	39	—	46	16	40	23	16	14	11	11	6	237	Försvagad syn	
Heikentynyt näkö — Defective vision	2 539	2 179	110	1 858	853	859	1 006	1 053	1 426	750	2 857	1 462	16 952	Ögonsjukdomar	
Silmäsairauksia — Eye diseases	748	429	34	276	239	186	170	158	297	143	309	156	3 145	Nedsatt hörsel	
Heikentynyt kuulo — Defective hearing	527	608	33	369	162	121	82	265	454	204	231	217	3 273	Öronsjukdomar	
Korvasairauksia — Ear diseases	255	216	5	228	99	51	62	106	170	104	140	133	1 569	Körtelsjukdomar	
Risakudossairauksia — Adenoides	1 998	3 569	127	2 861	2 312	1 501	1 795	1 881	3 827	1 305	3 774	1 473	26 423	Lungtuberkulos	
Keuhkotuberkuloosi — TB of the lungs	17	21	—	26	12	3	4	3	19	16	41	11	173	Ben- o. ledtuber- kulos	
Luu- ja niveltuberkuloosi TB of the bones and joints	4	4	1	2	3	—	1	4	4	5	3	4	35	Tuberkulos inalles	
Tuberkuloosia kaikkiaan Tuberculosis in all ..	33	47	1	40	19	3	10	22	32	23	54	4	288	Organiska hjärtfel	
Orgaanisia sydänvikoja Org. cardiac defects ..	213	190	9	236	102	81	92	129	245	117	304	104	1 822	Allergi	
Allergia — Allergy	1 273	484	48	657	287	181	158	152	268	185	485	196	4 374	Förordas till yt- terligare under- sökning	
Suosittelut lisätutkimuk- sia — Additional exami- nation recommended ..	11 603	8 942	104	5 246	1 069	887	1 266	1 340	2 284	1 208	2 580	1 754	38 283		
	% kouluissa tarkastetuista — % av undersökta i skolundersökningar — Per cent of pupils examined at schools														
Heikko yleiskunto — Weak condition	2.5	2.8	5.5	4.0	3.4	10.1	6.0	2.8	4.8	3.9	5.9	6.3	4.5	Nedsatt allmän- tillstånd	
Tuki- ja liikuntael- vikoja — Orthopedic defects	11.7	6.0	5.8	10.3	10.2	5.8	8.2	7.5	6.0	10.5	8.4	5.0	8.2	Lyten o. sjuk- domar i skelet- tet o. rörelse- organ.	
Struuma — Goiter	0.3	0.2	0.4	0.7	1.9	2.1	1.9	6.5	0.4	1.0	1.4	0.3	1.3	Struma	
Sokeritauti — Diabetes ..	0.0	0.1	—	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	Sockersjuka	
Heikentynyt näkö — Defective vision	6.9	5.0	5.8	5.1	3.9	4.2	6.4	5.1	3.9	4.2	7.8	7.5	5.5	Försvagad syn	
Silmäsairauksia — Eye diseases	2.0	1.0	1.8	0.8	1.1	0.9	1.1	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	1.0	Ögonsjukdomar	
Heikentynyt kuulo — Defective hearing	1.4	1.4	1.7	1.0	0.7	0.6	0.5	1.3	1.2	1.2	0.6	1.1	1.1	Nedsatt hörsel	
Korvasairauksia — Ear diseases	0.7	0.5	0.3	0.6	0.4	0.2	0.4	0.5	0.5	0.6	0.4	0.7	0.5	Öronsjukdomar	
Risakudossairauksia — Adenoides	5.4	8.2	6.7	7.9	10.7	7.4	11.4	9.0	10.4	7.4	10.3	7.6	8.6	Körtelsjukdomar	
Keuhkotuberkuloosi — TB of the lungs	0.0	0.0	—	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	Lungtuberkulos	
Luu- ja niveltuberkuloosi TB of the bones and joints	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	—	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	Ben- o. ledtuber- kulos	
Tuberkuloosia kaikkiaan Tuberculosis in all ..	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	Tuberkulos inalles	
Orgaanisia sydänvikoja Org. cardiac defects ..	0.6	0.4	0.5	0.6	0.5	0.4	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.5	0.6	Organiska hjärtfel	
Allergia — Allergy	3.4	1.1	2.5	1.8	1.3	0.9	1.0	0.7	0.7	1.0	1.3	1.0	1.4	Allergi	
Suosittelut lisätutkimuk- sia — Additional exami- nation recommended ..	31.4	20.6	5.5	14.4	4.9	4.4	8.0	6.4	6.2	6.8	7.0	9.0	12.4	Förordas till yt- terligare under- sökning	

10. Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset lääneittäin
 Fall av smittsamma och vissa andra sjukdomar länsvis
 Cases of infectious and some other diseases by province

N:o	Tauti Sjukdom Disease	Lääni — Län — Province															
		Uudenmaan Nylands	Siiikää — Därav Of which Helsinki — Helsingfors	Turun-Porin Åbo-Björneborgs	Siiikää — Därav — Of which Turku — Åbo	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Siiikää — Därav — Of which Tampere — Tammerfors	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Koko maa Hela riket Whole country
040	Lavantauti — Tyfus — <i>Febris typhoidea</i>	1	—	7	—	—	—	—	—	8	1	5	2	6	1	31	
041	Pikkulavantauti — Paratyfus — <i>Febris paratyphoidea</i>	15	9	28	2	—	15	5	13	12	105	23	17	34	34	7	303
042	Muu salmonellainfektio — Annan salmonellainfektio — <i>Salmonellosis alia</i>	133	112	239	132	1	7	4	4	3	27	2	20	11	6	11	464
045-048	Punatauti — Rödsot — <i>Dysentaria</i>	21	15	34	11	—	3	3	6	2	38	20	—	4	—	13	141
050	Tulirokko — Scharlakansfeber — <i>Scarlatina</i>	950	592	1 454	426	8	877	264	797	116	299	171	640	106	330	61	5 809
055	Kurkkumätä — Difteri — <i>Diphtheria</i>	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
056	Hinkuyskä — Kikhosta — <i>Pertussis</i>	23	2	29	3	4	125	34	112	42	64	17	200	20	116	383	1 135
057.0, 340	Kulkutaudinluontoinen tai muu märkäinen aivokalvontulehdus — Epidemisk eller annan varig hjärnhinneinflammation — <i>Meningitis meningococcica s. purulenta</i>	11	6	10	3	—	8	1	2	4	7	7	4	2	24	27	106
062	Pernarutto — Mjältbrand — <i>Anthrax</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
080.1	Lapsihalvaus — Barnförlamning — <i>Polio-myelitis cum paralyysi</i>	72	28	23	1	1	26	8	12	9	24	4	6	6	88	2	273
082.1	Seröösinen aivokalvontulehdus — Serös hjärnhinneinflammation — <i>Meningitis serosa</i>	44	6	36	8	5	50	1	8	12	17	29	25	10	33	22	291
082.3	Äkillinen aivokuume — Infektiös encefalitis — <i>Encephalitis infectiosa</i>	5	1	8	6	—	12	—	1	2	5	8	9	1	4	12	67
085	Tuhkarokko — Mässling — <i>Morbilli</i>	6 544	3 017	8 759	998	16	5 818	792	4 867	1 228	2 419	1 640	4 063	1 255	1 047	525	38 181
086	Vihurirokko — Röda hund — <i>Rubeola</i>	341	111	670	116	11	806	150	706	394	242	143	252	126	228	51	3 970
087	Vesirokko — Vattkoppor — <i>Varicellae</i>	1 669	490	2 195	148	221	2 277	443	1 210	1 092	799	522	1 503	624	1 328	791	14 231
089	Sikotauti — Pässjuka — <i>Parotitis epidemica</i>	2 348	564	3 276	542	19	3 502	624	1 251	643	1 126	340	945	381	552	273	14 656
092	Tarttuva keltatauti — Smittosam gulset — <i>Hepatitis infectiosa</i>	160	50	408	26	3	202	39	103	40	201	20	140	65	299	133	1 774
126.0	Lapamato — Bandmask — <i>Diphyllobothriasis</i>	583	121	1 446	17	4	1 081	35	2 476	3 183	4 667	4 403	983	1 607	4 271	3 422	28 126
473	Äkillinen nielurisatulehdus — Akut tonsillit — <i>Tonsillitis acuta</i>	19 644	7 299	20 820	3 653	620	22 013	3 509	15 973	7 529	9 750	5 500	13 466	6 259	12 944	8 047	142 565
475	Äkillinen hengitystietulehdus — Akut infektion i övre luftvägarna — <i>Infectio acuta nasopharyngotrachealis</i>	35 438	16 098	31 140	6 029	1 233	35 911	7 375	22 303	11 844	16 326	6 236	21 264	6 344	23 673	12 029	223 741
481	Influenssa — Influenza — <i>Influenza</i>	9 689	4 561	10 429	1 957	1 004	11 484	2 232	7 519	3 055	5 199	607	4 735	908	6 102	11 374	72 105
490-492	Keuhkokuume — Lunginflammation — <i>Pneumonia</i>	3 067	1 111	3 603	911	73	3 065	505	1 913	1 004	1 967	1 023	2 812	895	2 083	1 733	23 238

N:o	Tauti Sjukdom Disease	Lääni — Län — Province														Koko maa Hela riket Whole country	
		Uudenmaan Nylands	Siitä — Därav Of which Helsinki — Helsingfors	Turun-Porin Åbo-Björneborgs	Siitä — Därav — Of which Turku — Åbo	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Siitä — Därav — Of which Tampere — Tammerfors	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands		Keski-Suomen Mellersta Finland
571	Äkillinen maha- ja suolitulehdus — Akut mag- o. tarminflammation — <i>Gastroenteritis et colitis non ulcerosa acuta</i>																
571.0	Ikä 28 vrk—1 v — Ål- der 28 dygn—1 år — Age 28 days to 1 year	1 495	350	2 477	277	71	2 133	466	1 357	856	1 542	1 139	1 551	653	2 394	1 937	17 605
571.1	Ikä 2 v. ja yli — Ålder 2 år och över — Age 2 years and over	6 060	2 692	5 859	879	320	5 732	599	4 115	2 267	3 116	1 977	4 614	1 563	3 950	3 776	43 349

11. Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset kuukausittain
Fall av smittsamma och vissa andra sjukdomar månadsvis
Cases of infectious and some other diseases by month

Vuosi ja kuukausi År o. månad Year and month	Tauti — Sjukdom — Disease											
	040	041	042	045— 048	050	055	056	057.0, 340	062	080.1	082.1	082.3
1956	71	1 049	..	31	10 452	29	3 430	¹⁾ 88	4	619
1957	80	625	104	5	5 473	7	22 610	¹⁾ 56	—	81
1958	94	717	186	7	5 088	4	6 638	¹⁾ 54	—	79
1959	37	811	261	157	7 365	4	1 220	108	—	302	303	92
1960	31	303	464	141	5 809	2	1 135	106	1	273	291	67
I	—	12	10	19	712	2	54	11	—	14	23	2
II	1	14	6	25	548	—	51	9	—	5	21	11
III	2	7	1	10	564	—	88	16	—	6	22	9
IV	3	6	19	3	563	—	80	8	—	14	16	5
V	2	32	28	3	714	—	88	8	1	11	17	1
VI	2	21	30	—	691	—	119	7	—	10	20	5
VII	1	24	17	9	180	—	61	12	—	25	22	5
VIII	6	52	42	10	186	—	125	9	—	79	51	6
IX	2	61	141	24	194	—	115	5	—	60	29	8
X	7	45	130	13	323	—	99	5	—	23	29	7
XI	4	20	29	19	445	—	115	8	—	19	25	2
XII	1	9	11	6	689	—	140	8	—	7	16	6

Vuosi ja kuukausi År o. månad Year and month	085	086	087	089	092	126.0	473	475	481	490— 492	571.0	571.1
	1956	23 094	..	16 439	17 384	7 212	32 483	²⁾ 113 364	173 855	14 652	³⁾ 24 967	19 364
1957	43 335	..	13 985	12 021	6 096	34 619	²⁾ 104 904	208 037	664 512	³⁾ 37 909	16 946	27 601
1958	20 235	..	16 615	16 930	3 346	31 215	²⁾ 114 282	208 714	29 766	³⁾ 30 462	16 831	29 818
1959	14 924	8 283	16 345	15 543	2 197	33 787	144 778	222 027	43 506	24 232	20 514	51 632
1960	38 181	3 970	14 231	14 656	1 774	28 126	142 565	223 741	72 105	23 238	17 605	43 349
I	3 040	356	2 378	1 839	146	2 388	14 174	35 774	18 972	3 193	1 013	2 477
II	4 366	320	1 492	1 899	113	2 436	12 211	27 301	14 229	2 671	1 032	2 596
III	7 602	507	1 384	2 670	149	3 017	13 611	27 857	9 785	2 836	1 458	3 521
IV	7 387	684	764	2 014	114	2 227	10 995	25 564	17 399	3 240	1 310	3 097
V	7 099	672	776	1 765	125	2 098	10 360	16 262	4 565	2 302	1 278	2 814
VI	4 800	634	787	1 262	134	2 346	12 802	12 112	1 033	1 698	1 981	4 292
VII	898	198	286	470	96	1 818	8 795	6 169	461	930	2 261	4 672
VIII	402	90	367	370	172	2 278	11 368	9 501	616	970	2 749	6 842
IX	310	75	514	299	177	1 949	10 352	13 822	1 045	1 047	1 461	4 081
X	520	112	1 050	418	163	2 389	11 468	14 933	1 164	1 221	992	2 896
XI	784	183	2 137	788	232	3 011	14 111	18 398	1 459	1 668	1 066	3 003
XII	973	139	2 296	862	153	2 169	12 318	16 048	1 377	1 462	1 004	3 058

¹⁾ 057 Infectio meningococcica.

²⁾ 051 Angina streptococcica.

³⁾ 490, 491.

12. Uudet sukupuolitautilien tapaukset
Nya fall av venerisk sjukdom
New cases of venereal diseases

Ikä, lääni, kuukausi Age, province, month	Varhais-syfilis (021) Tidig syfilis Early syphilis		Synnyn- näinen syfilis ¹⁾ (020) Medfödd syfilis ¹⁾ Congenital syphilis ¹⁾	Gonorrhoea acuta (030)		Ulcus molle (036)		Lymphogranuloma inguinale (037)		Ålder, län, månad
	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females		Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	
1956	22	9	—	3 641	1 087	1	—	—	—	1956
1957	16	5	—	3 645	971	3	—	—	—	1957
1958	18	11	—	3 510	964	2	—	—	—	1958
1959	14	3	—	3 995	1 195	2	—	—	—	1959
1960	15	5	—	4 093	1 309	3	—	—	—	1960
Ikä — Age										Ålder
0—4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	0—4
5—9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5—9
10—14	—	1	—	1	4	—	—	—	—	10—14
15—19	1	—	—	497	251	2	—	—	—	15—19
20—24	4	3	—	1 350	389	1	—	—	—	20—24
25—29	2	—	—	985	236	—	—	—	—	25—29
30—49	8	1	—	1 168	389	—	—	—	—	30—49
50—	—	—	—	91	36	—	—	—	—	50—
Tuntematon Unknown	—	—	—	1	—	—	—	—	—	Okänd
Lääni — Province										Län
Uudenmaan	8	2	—	1 947	747	1	—	—	—	Nylands
Turun-Porin	2	—	—	700	140	—	—	—	—	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa	—	—	—	13	4	1	—	—	—	Åland
Hämeen	—	—	—	607	204	—	—	—	—	Tavastehus
Kymen	1	1	—	198	43	—	—	—	—	Kymmene
Mikkelin	—	—	—	95	47	—	—	—	—	S:t Michels
Kuopion	—	—	—	104	22	—	—	—	—	Kuopio
Pohjois-Karjalan	—	1	—	31	7	—	—	—	—	Norra Kare lens
Vaasan	1	1	—	114	25	—	—	—	—	Vasa
Keski-Suomen	—	—	—	41	12	—	—	—	—	Mellersta Fin-lands
Oulun	1	—	—	180	44	1	—	—	—	Uleåborgs
Lapin	2	—	—	63	14	—	—	—	—	Lapplands
Helsinki	7	2	—	1 807	697	1	—	—	—	Helsingfors
Tampere	—	—	—	329	114	—	—	—	—	Tammerfors
Turku	—	—	—	531	103	—	—	—	—	Åbo
Kuukausi—Month										Månad
Tammikuu	1	—	—	288	84	—	—	—	—	Januari
Helmikuu	3	—	—	256	89	—	—	—	—	Februari
Maaliskuu	2	1	—	280	91	1	—	—	—	Mars
Huhtikuu	—	—	—	262	86	1	—	—	—	April
Toukokuu	1	1	—	261	90	—	—	—	—	Maj
Kesäkuu	3	—	—	334	92	—	—	—	—	Juni
Heinäkuu	4	1	—	360	132	1	—	—	—	Juli
Elokuu	1	—	—	499	155	—	—	—	—	Augusti
Syyskuu	—	—	—	342	113	—	—	—	—	September
Lokakuu	—	—	—	489	144	—	—	—	—	Oktober
Marraskuu	—	1	—	372	107	—	—	—	—	November
Joulukuu	—	1	—	350	126	—	—	—	—	December

¹⁾ Ikä alle 4 v. — Ålder under 4 år. — Age under 4 years.

13. Rokotukset lääneittäin
Vaccination länsvis
Vaccinations by province

Tauti Sjukdom Disease	Lääni — Län — Province														Yhteensä Summa Total	
	Uudenmaan Nylands	Siiitä — Därav Of which Helsinki Helsingfors	Turun-Porin Åbo-Biborgs	Siiitä — Därav Of which Turku — Åbo	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Siiitä — Därav Of which Tampere Tammerfors	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands
Isorokko — Smittkoppor — Variola	79 499	62 023	31 074	19 789	265	26 660	7 257	19 003	4 459	7 004	4 521	8 350	4 206	9 051	9 049	203 141
Kurkkumätä — Difteri — Diphtheria	572	183	562	135	49	578	169	493	131	893	44	402	169	104	243	4 240
Hinkuyskä — Kikhosta — Pertussis	37	—	14	9	—	11	4	34	1	—	3	20	2	6	23	151
Jäykkäkouristus — Stel- kramp — Tetanus	2 137	1 679	59	—	—	237	55	30	17	13	6	75	189	45	70	2 878
Kurkkumätä + Hinkuyskä Difteri + Kikhosta — Diphtheria + Pertussis ..	203	47	186	21	—	672	124	439	525	137	450	260	248	584	22	3 726
Kurkkumätä + Hinkuyskä + Jäykkäkouristus — Difteri + Kikhosta + Stelkramp — Diphtheria + Pertussis + Tetanus ..	15 228	7 413	11 314	2 011	404	11 772	2 459	7 208	5 299	6 419	5 441	10 751	5 595	9 211	7 261	95 903
Lapsihalvaus — Barnför- lamning — Poliomyeli- tis	74 805	36 408	47 278	17 346	6 621	49 101	11 225	30 093	28 859	33 630	28 240	35 503	30 863	129 759	26 093	520 845
Salmonellat — Salmonella— Salmonellosis	684	680	530	91	1	23	2	62	159	74	1 073	71	640	118	57	3 492
Tuberkuloosi — Tuberkulos Tuberculosis	12 476	7 107	9 934	2 067	327	9 225	2 319	5 245	5 588	6 205	5 019	8 201	5 570	11 059	5 301	84 150
Muut — Övriga — Other	788	760	52	5	7	101	—	3	22	12	4	89	91	8	6	1 183

14. Rokotukset iän mukaan
Vaccination efter ålder
Vaccinations by age

Tauti Sjukdom Disease	Ikä — Ålder — Age											Yhteensä Summa Total
	0—30 vrk. 0—30 dygn 0—30 days	1—11 kk. 1—11 mån. 1—11 months	12—23 kk. 12—23 mån. 12—23 months	2 v. — 2 år — 2 years —	3 v. — 3 år — 3 years —	4 v. — 4 år — 4 years —	5 v. — 5 år — 5 years —	6 v. — 6 år — 6 years —	7—9 v. 7—9 år 7—9 years	10—14 v. 10—14 år 10—14 years	15 v. — 15 år — 15 years —	
Isorokko — Smittkoppor — Variola	1	7 379	18 259	13 778	8 765	6 602	5 645	5 761	31 100	43 718	62 133	203 141
Kurkkumätä — Difteri — Diphtheria	—	45	19	23	51	57	55	91	2 883	386	630	4 240
Hinkuyskä — Kikhosta — Pertussis	1	19	5	10	10	7	5	12	69	—	13	151
Jäykkäkouristus — Stel- kramp — Tetanus	—	2	17	21	135	449	383	459	972	340	100	2 878
Kurkkumätä + Hinkuyskä — Difteri + Kikhosta — Diphtheria + Pertussis	18	539	175	68	53	63	33	64	2 647	41	25	3 726
Kurkkumätä + Hinkuyskä + Jäykkäkouristus — Difteri + Kikhosta + Stelkramp — Diphtheria + Pertussis + Tetanus ..	50	61 317	7 335	2 692	1 909	1 820	1 393	1 895	16 966	447	79	95 903
Lapsihalvaus — Barnför- lamning — Poliomyeli- tis	46	22 008	36 657	19 806	15 882	15 199	14 391	14 622	65 638	87 226	229 370	520 845
Salmonellat — Salmonella — Salmonellosis	5	23	63	55	65	65	58	56	322	591	2 189	3 492
Tuberkuloosi — Tuberkulos Tuberculosis	56 184	7 289	711	409	420	454	357	452	10 015	6 600	1 259	84 150
Muut — Övriga — Other	138	21	5	8	14	14	23	8	146	56	750	1 183

15. Sairastuneisuus ja kuolleisuus hengityselinten tuberkuloosiin
Sjukligheten och dödligheten i tuberkulos i respirationsorganen
Morbidity and mortality from tuberculosis of the respiratory system

Tuberkuloosipiiri Tuberkulosdistrikt Tuberculosis district	Tuberkuloosipiirien keski- väkiluku Medelfolk- mängden i TB-distrikt Mean popula- tion in tuber- culosis district	Hengityselinten tuberkuloosia (001—008) Tub. i respirationsorg. TB of the respiratory system						Kehko- tuberkuloosia (001, 002, 004, 006) Lungtuberkulos TB of the lungs				
		Tub. toimisto- jen kirjoissa vuoden lopussa I tub. byråer- nas register på slutet av året Registered at dispensaries at the end of the year	Todettu uusia tapauksia Nyupp- täckta fall New cases	Kuollut Döda Deaths		Keskiväkiluvun 1 000 henkeä kohti På 1 000 personer av medel- folk-mängden Per 1 000 mean population				Kirjoissa Registre- rade Registered 31. 12.	Uusia Nya New	
				Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Kirjoissa Registre- rade Registered	Uusia Nya New	Kuollut Döda Deaths				
								M	N Kv. F.			
	1956	4 311 448	53 189	7 503	1 018	500	12.3	1.7	0.49	0.22	48 960	6 196
	1957	4 354 858	51 094	6 551	1 072	492	11.7	1.5	0.51	0.22	47 859	5 643
	1958	4 393 986	50 481	6 714	935	402	11.4	1.5	0.44	0.18	47 587	5 769
	1959	4 432 852	48 611	6 425	838	350	11.0	1.4	0.39	0.15	46 043	5 597
1960		4 467 681	47 654	7 066	794	294	10.7	1.6	0.37	0.13	45 345	6 260
1	Helsingin kaupungin — Hel- singsfors stads	452 476	5 197	865	90	19	11.5	1.9	0.45	0.07	4 908	783
2	Turun kaupungin — Åbo stads	124 367	1 290	231	31	10	10.4	1.8	0.55	0.15	1 231	202
3	Tampereen kaupungin	126 847	1 766	223	27	10	13.9	1.7	0.47	0.14	1 668	187
4	Raaseporin — Raseborgs . .	203 080	1 912	258	19	5	9.4	1.3	0.19	0.05	1 820	238
5	Uudenmaan — Nylands . .	193 100	1 548	307	22	7	8.0	1.6	0.24	0.07	1 441	256
6	Varsinais-Suomen — Egent- liga Finlands	218 662	2 414	296	38	16	11.0	1.3	0.36	0.14	2 278	244
7	Satakunnan	305 131	2 666	435	50	21	8.7	1.4	0.34	0.13	2 532	376
8	Keski-Hämeen	166 793	1 707	230	26	15	10.2	1.4	0.32	0.17	1 583	207
9	Kanta-Hämeen	310 877	2 338	391	57	19	7.5	1.2	0.39	0.12	2 224	352
10	Kymen-Mikkelin	492 133	2 917	542	74	31	5.9	1.1	0.31	0.12	2 795	480
11	Pohjois-Karjalan	220 507	2 181	324	28	10	9.9	1.5	0.25	0.09	2 074	276
12	Pohjois-Savon	271 825	2 452	377	64	17	9.0	1.4	0.48	0.12	2 370	349
13	Keski-Suomen	307 841	3 228	390	48	15	10.5	1.3	0.31	0.10	3 062	337
14	Etelä-Pohjanmaan	270 995	3 162	560	60	24	11.7	2.1	0.45	0.17	2 980	481
15	Vaasan — Vasa	166 487	2 553	301	25	13	15.3	1.8	0.31	0.15	2 452	275
16	Keski-Pohjanmaan	125 765	2 598	271	36	16	20.6	2.1	0.56	0.26	2 418	221
17	Pohjois-Pohjanmaan	282 931	3 013	532	57	24	10.6	1.9	0.40	0.17	2 934	508
18	Lapin	205 974	4 512	503	40	21	21.9	2.4	0.38	0.21	4 381	460
19	Ahvenanmaan — Ålands . .	21 890	200	30	2	1	9.1	1.4	0.19	0.09	194	28

16. Tuberkuloositoimistojen toiminta
Tuberkulosbyråernas verksamhet
Tuberculosis dispensaries and their services

Tub.piiri N:o Tub.distrikt Nr. Tb. district No.	Tuberkuloositoimisto Tuberkulosbyrå <i>Tb. dispensary</i>	Keskiväkiluku Medelfolk- mängden <i>Mean population</i>	Tarkastettuja Undersökta <i>Examined</i>		Mikrosk. tutkittuja yskösnäytt. Mikrosk. undersökta upphöstningsprov <i>Sputa examined, microscopic</i>		
			Yhteensä Summa <i>Total</i>	RP-joukko- kuvauksella Därav medels- skärmbilds- fotografering <i>Mass X-ray examinations</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Tb. + (henk.) Tb. + (pers.) <i>Tb. + (persons)</i>	
		1956	4 311 448	1 158 095	885 628	42 731	5 423
		1957	4 354 858	1 172 945	867 529	45 729	5 028
		1958	4 393 986	1 306 460	961 163	46 590	4 607
		1959	4 432 852	1 270 588	983 009	49 535	4 155
	1960	4 467 681	1 288 335	996 611	52 677	4 408	
1	Helsingin tub.piiri ja -toimisto — Helsingfors tub.- distrikt och byrå	452 476	221 086	183 261	7 390	798	
2	Turun tub.piiri ja -tsto — Åbo tub.distrikt och byrå	124 367	110 550	51 816	1 655	84	
3	Tampereen tub.piiri ja -toimisto	126 847	46 881	22 936	1 787	94	
4	Raaseporin tub.piiri — Raseborgs tub.distrikt	203 080	48 105	39 556	2 715	96	
	Toimisto Karjaalla — Byrå i Karis	41 300	13 110	10 846	704	52	
	» Porvoossa — Byrå i Borgå	66 346	13 092	10 287	64	3	
	» Turussa — Byrå i Åbo	27 867	8 988	7 916	613	25	
5	» Helsingissä — Byrå i Helsingfors	67 567	12 915	10 507	1 334	16	
	Uudenmaan tub.piiri — Nylands tub.distrikt	193 100	40 488	34 250	1 994	224	
	Toimisto Helsingissä — Byrå i Helsingfors	128 936	27 997	23 762	1 048	154	
6	» Kiljalla — Byrå i Kiljava	64 164	12 491	10 488	946	70	
	Vars.-Suomen tub.piiri — Egentl. Finlands tub. distr.	218 662	57 307	45 742	1 548	107	
	Toimisto I Turussa — Byrå I i Åbo	77 654	16 467	12 732	248	28	
	» II » — Byrå II i Åbo	71 348	17 550	13 825	488	44	
7	» Salossa — Byrå i Salo	69 660	23 290	19 185	812	35	
	Satakunnan tub.piiri	305 131	70 042	51 162	2 448	276	
	Toimisto Porissa	95 920	21 803	14 054	1 373	135	
	» Kankaanpäässä	67 153	16 513	12 087	408	49	
	» Raumalla	71 230	20 586	16 218	265	55	
8	» Vammalassa	70 828	11 140	8 803	402	37	
	Keski-Hämeen tub.piiri ja toimisto (Tampere)	166 793	40 402	33 683	958	70	
9	Kanta-Hämeen tub.piiri	310 877	59 465	41 682	2 218	229	
	Toimisto Hämeenlinnassa	85 074	22 418	19 168	237	30	
	» Forssassa	48 430	19 935	16 865	442	10	
	» I Lahdessa	66 177	6 681	—	613	85	
	» II »	73 017	2 206	209	640	62	
	» Riihimäellä	38 179	8 225	5 440	286	42	
10	Kymen—Mikkelin tub.piiri	492 133	104 283	95 834	3 770	382	
	Toimisto Tiuruniemessä	125 054	15 791	14 267	370	14	
	» Kotkassa	90 147	22 066	19 959	1 401	39	
	» Kuusankoskella	106 737	21 241	19 735	317	73	
	» Mikkelissä	66 031	14 781	13 889	743	119	
	» Savonlinnassa	104 164	30 404	27 984	939	137	
11	Pohjois-Karjalan tub.piiri	220 507	36 815	27 189	4 152	181	
	Toimisto Joensuun läntinen	76 283	18 056	15 675	1 490	62	
	» » itäinen	83 993	13 706	10 323	2 272	70	
	» Nurmeksessa	60 231	5 053	1 191	390	49	
12	Pohjois-Savon tub.piiri	271 825	73 602	55 117	3 093	345	
	Toimisto Kuopiossa	94 353	29 651	24 682	683	104	
	» Iisalmissa	93 845	31 674	20 650	1 298	112	
	» Varkaudessa	83 627	12 277	9 785	1 112	129	
13	Keski-Suomen tub.piiri	307 841	68 299	57 027	3 465	223	
	Toimisto I Jyväskylässä	117 450	26 032	21 522	1 203	77	
	» II »	105 278	22 991	19 314	1 539	92	
	» Saarijärvellä	85 113	19 276	16 191	723	54	
14	Etelä-Pohjanmaan tub.piiri	270 995	73 208	60 392	4 174	263	
	Toimisto Seinäjoella	98 941	27 835	23 025	727	40	
	» Kauhajoella	64 017	12 350	10 202	694	134	
	» Lapualla	64 541	21 750	18 720	2 352	76	
	» Kokkolassa	43 496	11 273	8 445	401	13	
15	Vaasan tub.piiri — Vasa tub.distrikt	166 487	62 546	54 354	1 328	80	
	Toimisto Pietarsaareissa — Byrå i Jakobstad	67 569	25 635	20 851	245	3	
	» Vaasassa — Byrå i Vasa	71 042	26 799	25 071	768	62	
	» Kristiinankaup. — Byrå i Kristinestad	27 876	10 112	8 432	315	15	
16	Keski-Pohjanmaan tub.piiri	125 765	34 081	29 458	753	90	
	Toimisto Ylivieska	84 797	23 465	20 744	506	51	
	» Oulaisissa	40 968	10 616	8 714	247	39	
17	Pohjois-Pohjanmaan tub.piiri	282 931	52 733	38 894	5 754	601	
	Toimisto I Oulussa	84 705	12 682	6 453	1 616	317	
	» II »	106 461	16 631	13 852	2 548	127	
	» Kajaanissa	91 765	23 420	18 589	1 590	157	
18	Lapin tub.piiri	205 974	74 542	62 123	3 239	241	
	Toimisto Kemissä	87 827	18 311	13 994	348	59	
	» Rovaniemellä	88 863	45 420	39 361	2 359	131	
	» Kemijärvellä	29 284	10 811	8 768	532	51	
19	Ahvenanmaan tub.piiri ja -toimisto (Maarianhamina) — Ålands tub.distrikt och byrå (Mariehamn)	21 890	13 900	12 135	236	24	

18. Tuberkuloosipiirien parantolatoiminta
Sjukhusverksamheten av tuberkulosdistrikten
Beds and hospital days in sanatoria by tuberculosis district

Tub.piiri N:o Tub.district Nr. TB district No.	Keskusparantolat ¹⁾ Centralsanatorier ¹⁾ Central sanatoria ¹⁾	Sairaansijoja Sjuk- platser Beds	Hoito- päiviä ²⁾ Vård- dagar ²⁾ Hospital days ²⁾	Tub.piiri N:o Tub.district Nr. TB district No.	Keskusparantolat ¹⁾ Centralsanatorier ¹⁾ Central sanatoria ¹⁾	Sairaansijoja Sjuk- platser Beds	Hoito- päiviä ²⁾ Vård- dagar ²⁾ Hospital days ²⁾
1	Helsingin kaupungin tub.piiri — Helsingfors stads tub. distrikt	778	202 537	11	Pohjois-Karjalan tub.piiri	261	97 721
	Laakson sairaala	554	158 800		Kontioniemen parantola	261	95 181
	Kiljavan parantola	152	29 803		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	2 540
	Mjölballstad sanatorium	72	13 742	12	Pohjois-Savon tub.piiri	242	89 549
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	192		Tarinaharjun parantola	240	87 433
2	Turun kaupungin tub.piiri — Åbo stads tub. distrikt	212	62 639		Kontioniemen parantola	2	1 090
	Turun kaupungin tub.parantola ...	105	24 223		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 026
	Varsinais-Suomen parantola	107	38 416	13	Keski-Suomen tub.piiri	461	143 697
3	Tampereen kaupungin tub.piiri	257	85 070		Kinkomaan parantola	461	142 784
	Kaupin parantola	114	41 046		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	913
	Pikonlinnan parantola	143	44 024	14	Etelä-Pohjanmaan tub.piiri	318	100 090
4	Raaseporin tub.piiri — Raseborgs tub. distrikt	185	59 222		Härmän parantola	298	90 208
	Mjölballstad sanatorium	185	59 007		Kinkomaan parantola	20	6 295
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	215		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	3 587
5	Uudenmaan tub.piiri — Nylands tub. distrikt	158	57 472	15	Vaasan tub.piiri — Vasa tub. distrikt	277	81 122
	Kiljavan parantola	145	52 198		Östanlid sanatorium	211	} 78 810
	Mjölballstad sanatorium	13	4 459		Högåsens sanatorium	66	
6	Varsinais-Suomen tub.piiri — Egentliga Finlands tub. distrikt	285	81 403		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	2 312
	Varsinais-Suomen parantola	258	67 690	16	Keski-Pohjanmaan tub.piiri	284	108 655
	Kalevanniemen lastenparantola ...		10 979		Oulaisten parantola	284	102 529
	Satalinnan parantola	27	2 734		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	6 126
7	Satakunnan tub.piiri	573	163 925	17	Pohjois-Pohjanmaan tub.piiri	335	113 407
	Satalinnan parantola	573	163 925		Päivärinteen parantola	318	91 915
8	Keski-Hämeen tub.piiri	256	87 204		Tarinaharjun parantola	10	3 652
	Pikonlinnan parantola	256	86 558		Kontioniemen parantola	7	4 685
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	646		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	13 155
9	Kanta-Hämeen tub.piiri	344	115 788	18	Lapin tub.piiri	459	163 583
	Ahveniston parantola	335	112 408		Muurolan parantola	459	161 860
	Pikonlinnan parantola	1	592		Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 723
	Kiljavan parantola	8	1 648	19	Ahvenanmaan tub.piiri — Ålands tub. distrikt	50	11 322
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 140		Ålands centralsanatorium	50	11 322
10	Kymen—Mikkelin tub.piiri	467	158 707				
	Tiuruniemen parantola	400	} 157 867				
	Kuusankosken parantola	64		342			
	Kinkomaan parantola	3					
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoito- laitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	498				
					Yhteensä — Summa — Total	6 202	1 983 113

¹⁾ Piirin keskusparantola on mainittu ensimmäisenä, sen jälkeen keskusparantolat, joissa piiri omistaa sairaansijoja. — Distriktets centralsanatorium har nämnts först, därefter de centralsanatorier, däri distriktet äger sjukplatser. — The central sanatorium of district is mentioned first, then the central sanatoria, where the district owns beds.

²⁾ Piirin potilaiden käyttämät hoitopäivät. — De av distriktets patienter begagnade vårddagarna. — Hospital days occupied by patients of district.

³⁾ Piirin potilaiden käyttämät hoitopäivät muissa keskusparantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa. — De av distriktets patienter begagnade vårddagarna i övriga centralsanatorier och sjukhusanstalter. — Hospital days in other central sanatoria and hospitals occupied by patients of district.

19. Tuberkuloosiparantolat

Tuberkulossanatorier

Services rendered by sanatoria of tuberculosis

Tub. piiri N:o Tub. distrikt Nr. TB district No.	Parantola Sanatorium Sanatorium	Sairaansijojen Sjukplatser 31. 12. ¹⁾ Beds 31. 12. ¹⁾	Otetettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days	Keskim. hoitoaika ²⁾ Medelvårdtid ²⁾ Average stay per case ²⁾	Kunormitus % Beläggning % Beds occupied %	Potilaille tehtyjä toimenpiteitä Åt patienterna gjorda behandlingar Treatment applied to patients												
							Pneumectomia Lobectomy Resectio segmenti	Thoracoplastia	Muita rinnansisäisiä leikk. Övriga intrathoracala oper. Other intrathoracal operat.	Bronchosopia	Bronchographia	Keskik. toimintakyvyn määtitys Spirometria	Sydänkatetrissatio Hjärtkatetrissation Cardiac cathetrization						
	1. Keskusparantolat — Centralsanatorier																		
	<i>Central sanatoria</i>	6 202	11 110	1 983 113	180	88.8	644	124	43	2 725	2 200	2 681	24						
1	Laakson sairaala (Helsinki)	554	1 264	158 800	167	78.3	51	16	10	556	220	1 055	14						
2	Turun kaupungin tub.parantola	105	203	24 223	86	63.0	—	—	—	—	—	—	—						
3	Kaupin parantola (Tampere)	114	402	42 044	82	100.8	—	—	—	49	37	3	—						
4	Mjölbollstad sanatorium (Karjaan mlk.) ..	270	620	78 260	134	79.2	51	26	6	346	145	298	10						
5	Kiljavan parantola (Nurmijärvi)	305	471	84 733	192	75.9	53	5	8	105	73	100	—						
6	Varsinais-Suomen parantola (Paimio) Kalevanniemen lasten parantola (Naantalin mlk.)	365	797	122 607	156	91.8	27	8	1	140	74	261	—						
7	Satalinnan parantola (Harjavalta)	600	1 163	180 334	157	82.1	52	1	5	384	399	218	—						
8	Pikonlinnan parantola (Kangasala)	400	704	134 688	226	92.0	44	—	—	218	229	201	—						
9	Ahveniston parantola (Vanaja)	335	459	112 559	247	91.8	18	3	—	73	3	41	—						
10	Tiuruniemen parantola (Joutseno) Kuusankosken parantola	464	794	158 071	188	93.1	15	—	1	74	11	—	—						
11	Kontioniemen parantola (Kontiolahti) ..	270	538	100 956	197	102.1	45	17	5	112	195	94	—						
12	Tarinaharjun parantola (Siilinjärvi)	250	495	91 184	187	99.6	20	13	—	57	42	83	—						
13	Kinkomaan parantola (Muurame)	484	734	155 276	221	87.7	40	—	1	113	98	71	—						
14	Härmän parantola (Alahärmä)	298	557	90 208	209	106.3	20	10	—	55	20	—	—						
15	Östanlid sanatorium (Pietarsaari) Högåsens sanatorium (Kristiinankau- kaupunki)	277	451	80 526	202	79.4	25	—	4	134	106	61	—						
16	Oulaisten parantola	284	394	103 547	261	99.6	51	15	—	13	170	—	—						
17	Päivärinteen parantola (Muhos)	318	422	91 915	148	89.0	89	7	2	—	242	176	—						
18	Muurolan parantola (Rovaniemen mlk.) ..	459	567	161 860	159	96.3	41	3	—	296	136	19	—						
19	Ålands centralsanatorium (Maarian- hamina)	50	75	11 322	141	61.8	2	—	—	—	—	—	—						
	2. Muut parantolat — Övriga sanatorier																		
	<i>Other sanatoria</i>	240	471	70 888	149	80.7	12	2	2	7	2	1	—						
	Sjukhusens i Borgå Kfs sanatorium	58	158	17 989	114	84.8	4	2	2	2	2	1	—						
	Forssan parantola	55	71	16 972	246	84.4	—	—	—	—	—	—	—						
	Kurikan parantola	30	67	8 867	125	80.7	—	—	—	1	—	—	—						
	Lapinjärven parantola	27	25	6 233	201	63.0	—	—	—	—	—	—	—						
	Ruoveden parantola	22	30	4 966	187	61.8	—	—	—	—	—	—	—						
	Teuvan parantola	18	33	6 171	184	93.9	2	—	—	—	—	—	—						
	Vaasan kaupungin tub.parantola	30	87	9 690	113	88.3	6	—	—	4	—	—	—						
	Kaikki tub.parantolat — Alla tub.sanato- rier — All TB sanatoria	6 442	11 581	2 054 001	178	87.1	661	126	45	2 732	2 202	2 682	24						

¹⁾ Tilapäiset sairaansijat mukaanluettuna. — Innefattar även de tillfälliga sjukplatserna. — Includes also provisional beds.

²⁾ Vuoden aikana poistettujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika. — Medelvårdtiden av de under året utskrivna patienterna. — Average stay of discharges.

20. Tuberkuloosipiirien keskusparantoloiden ja keskusmielisairaaloitten käyttötalousmenot
 Driftskostnader för tuberkulosdistriktens centralsanatorier och centralsinnessjukhus
 Operation costs of central sanatoria of tuberculosis districts and central mental hospitals

Vuosi År Year	Menot hoitopäivää kohden — Utgifter per vårdag — Costs per hospital day														
	Palkkaukset Avstämningar Salaries	Ruokatalous Kosthållning Provisions	Hoitotarvikkeet Vårdmaterial Drugs and dressings	Lämpö ja valo Värme o. lyse Fuel and light	Kunnossapito Underhåll Maintenance	Pesu ja siivous Tvätt o. städning Laundry and cleaning	Sekalaiset menot Diversa utgifter Miscellaneous	Koulumenot Skolutgifter Costs of schools	Vakuutukset ja eläkkeet Försäkringar o. pensioner Insurances and pensions	Hallinto Förvaltning Administration	Velkakannukset Läneståndar Costs of debts	Poistot Avskrivningar Depreciations	Vuokrat Hyror Rent	Muu toiminta Övrig verksamhet Other expenditure	Yhteensä Summa Total
	Mk														

Tuberkuloosikeskusparantolat — Tuberkuloseentralsanatorier — Central tuberculosis sanatoria

1955	366	162	50	86	75	9	18	1	36	6	7	0	11	1	828
1956	463	186	61	96	76	10	22	0	43	7	13	0	13	1	991
1957	511	206	85	105	69	10	24	1	50	8	13	0	14	1	1 097
1958	575	213	109	113	88	11	31	1	61	9	13	0	26	0	1 250
1959	629	212	170	107	96	12	33	2	67	10	13	0	28	0	1 379
1960	727	220	185	102	85	17	33	2	66	8	12	0	46	1	1 504

Keskusmielisairaalat — Centralsinnessjukhus — Central mental hospitals

1955	350	115	15	67	47	5	13	—	35	6	4	0	0	2	699
1956	489	132	21	82	53	6	14	—	39	5	3	0	—	—	844
1957	533	146	26	88	63	6	18	—	41	5	6	0	1	1	934
1958	575	153	34	94	64	7	21	—	50	6	5	0	1	2	1 012
1959	619	156	42	83	75	9	22	—	56	6	26	0	1	1	1 096
1960	721	170	56	77	65	13	22	—	67	6	23	—	2	—	1 222

21. Mielisairaaloihin ensimmäisen kerran otetut sairauden laadun ja iän mukaan

På sinnessjukhus för första gången intagna efter sjukdomens art och ålder

First admissions to mental hospital by type of disease and age

N:o	Tauti Sjukdom Disease	Sukupuoli Kön Sex	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, years							Yhteensä Summa Total	%
			Alle 15 Under 15	15—24	25—34	35—44	45—54	55—64	65—		
300	Schizophrenia	M	11	272	387	219	144	46	9	1 088	26.1
		N-Kv-F	9	258	345	303	203	73	31		
301	Psychosis manico-depressiva	M	—	27	36	54	50	25	11	203	4.6
		N-Kv-F	—	14	28	55	52	40	16		
302—309	Muut psykoosit ¹⁾ — Övriga psyko- ser ¹⁾ — Other psychoses ¹⁾	M	2	39	93	127	146	160	215	782	21.5
		N-Kv-F	2	16	43	103	268	223	467		
310—318	Psychoneuroses	M	28	94	159	165	144	35	5	630	17.2
		N-Kv-F	12	139	242	227	148	97	26		
320	Psychopathia	M	9	34	48	53	42	16	6	208	4.1
		N-Kv-F	3	39	38	43	15	8	8		
322	Alcoholismus	M	—	5	84	81	65	18	1	254	3.0
		N-Kv-F	—	—	3	6	3	—	1		
325	Vajaamielisyyden — Psykisk efterbli- venhet — Mental deficiency	M	37	56	43	31	33	17	9	226	5.1
		N-Kv-F	25	45	52	31	36	26	9		
	Kaatumatauti — Epilepsi — Epi- lepsy	M	16	31	28	14	15	15	3	122	2.7
		N-Kv-F	17	36	23	21	12	5	4		
	Muut — Övriga — Other	M	109	70	107	158	163	121	61	789	15.7
		N-Kv-F	46	83	94	107	119	77	68		
Yhteensä — Summa — Total		S:a	326	1 258	1 853	1 798	1 658	1 002	950	8 845	100.0
		M	212	628	985	902	802	453	320	4 302	48.6
		N-Kv-F	114	630	868	896	856	549	630	4 543	51.4

¹⁾ Psychosis ex involuione. Paranoia et status paranoides. Psychosis senilis. Psychosis praesenilis. Psychosis cum arteriosci. cerebri. Psychosis alcoholica. Psychosis e causa alia indicabili. Psychoses aliae s. non definitae.

22. Mielisairaaloissa 31. 12. 1960 hoidettavana olevat sairauden laadun ja hoitoajan pituuden mukaan
Patienterna på sinnessjukhus den 31. 12. 1960 efter sjukdomens art och vårdtidens längd
Patients at mental hospitals on 31. 12. 1960 by type of disease and duration of care

N:o	Tauti Sjukdom Disease	Sukupuoli Kön Sex	Hoitoaika, vuosia — Vårdtid, år — Duration of care, years					Yhteensä Summa Total	%
			0—	1—	2—	5—	10—		
300	Schizophrenia	M	1 100	454	861	825	1 569	4 809	62.4
		N-Kv-F	1 182	397	785	779	1 568	4 711	
301	Psychosis manico-depressiva	M	89	16	21	14	21	161	2.4
		N-Kv-F	108	16	34	20	24	202	
302—309	Muut psykoosit — Övriga psykoser — Other psychoses	M	329	82	145	64	79	699	13.9
		N-Kv-F	559	214	347	154	138	1 412	
310—318	Psychoneuroses	M	113	6	15	2	3	139	2.5
		N-Kv-F	196	17	24	9	11	247	
320	Psychopathia	M	102	29	36	25	42	234	2.7
		N-Kv-F	76	10	30	29	31	176	
322	Alcoholismus	M	40	—	3	—	1	44	0.3
		N-Kv-F	4	2	—	—	—	6	
325	Vajaamielisyys — Psykisk efter- blivenhet — Mental deficiency ..	M	132	64	146	135	336	813	9.5
		N-Kv-F	124	51	139	90	235	639	
	Kaatumatauti — Epilepsi — Epilepsy	M	48	14	46	34	69	211	2.3
		N-Kv-F	42	11	22	11	58	144	
	Muut — Övriga — Other	M	142	30	44	37	95	348	4.0
		N-Kv-F	114	26	39	23	53	255	
Yhteensä — Summa — Total		S:a	4 500	1 439	2 737	2 251	4 323	15 250	100.0
		M	2 095	695	1 317	1 136	2 215	7 458	48.9
		N-Kv-F	2 405	744	1 420	1 115	2 108	7 792	51.1

23. Mielisairaanhuoltotoimiston kirjoissa olevat ja uudet tapaukset
I sinnessjukvårdbyråerna registrerade och nya fall
New cases and registered cases at mental health centres

Mielisairaanhuoltopiiri Sinnessjukvårdsdistrikt Mental health district	Väkiluku Folk- mängden Population 31. 12.	Huolto- toimistoja Vård- byråer Mental health centres	Toimistojen kirjoissa I vårdbyråernas register Registered at mental health centres 31. 12.				Uudet tapaukset vuoden aikana Nyregistrerade fall under året New cases during the year			
			Mieli- sairaita Sinnes- sjuka Psychotics (300—309)	Vajaa- mielisiä Psykiskt efterblivna Mentally deficients (325)	Muita ¹⁾ Övriga ¹⁾ Other ¹⁾	Yhteensä Summa Total	Mieli- sairaita Sinnes- sjuka Psychotics (300—309)	Vajaa- mielisiä Psykiskt efterblivna Mentally deficients (325)	Muita ¹⁾ Övriga ¹⁾ Other ¹⁾	Yhteensä Summa Total
1. Helsingin kaupungin ..	457 603	1	..	1 211	..	4 387	360	250	—	610
2. Turun kaupungin	125 450	1	1 110	73	10	65	148
3. Södra Finlands	200 040	4	1 276	896	963	3 135	216	306	455	977
4. Uudenmaan	250 170	1	1 407	402	—	1 809	106	17	110	233
5. Varsinais-Suomen	151 330	1	964	519	521	2 004	99	25	96	220
6. Vakka-Suomen	108 575	—	824	287	275	1 386	88	80	19	187
7. Länsi-Satakunnan	162 885	1	1 058	782	1 048	2 888	144	136	138	418
8. Itä-Satakunnan	83 443	—	636	574	541	1 478
9. Pohjois-Hämeen	285 977	1	2 077	1 282	1 425	4 784	254	180	455	889
10. Etelä-Hämeen	263 009	1	1 515	882	843	3 240	346	124	355	825
11. Etelä-Savon	246 575	1	6	6	51	63
12. Kaakkois-Suomen	342 084	2	1 898	258	1 005	3 161	945	153	394	1 492
13. Pohjois-Karjalan	209 775	—
14. Pohjois-Savon	286 386	1	1 570	876	952	3 398	55	30	175	260
15. Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen	504 066	2	²⁾ 2 739	175	75	157	³⁾ 407
16. Svenska Österbottens .	167 682	1	740	149	518	1 407	274	127	285	686
17. Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin	617 972	1	2 972	2 161	1 415	6 548	856	931	638	2 425
18. Ahvenanmaa	21 633	—	142	56	—	198
Yhteensä — Summa — Total	4 484 655	19

¹⁾ Psychoneuroses, Psychopathia, Alcoholismus, Epilepsia etc.

²⁾ Koskee vain Etelä-Pohjanmaata. — Gäller endast Etelä-Pohjanmaa. — Concerns Etelä-Pohjanmaa only.

³⁾ Koskee vain Keski-Suomea. — Gäller endast Keski-Suomi. — Concerns Keski-Suomi only.

24. Mielisairaanhuoltopiirien sairaalatoiminta
Sjukhusverksamheten av sinnessjukvårdsdistrikten
Facilities for mental hospital care by mental health district

Piiri District	Mielisairaalat Sinnessjukhus Mental hospitals	A- Sairaansijoja Sjukplatser Beds	B- Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Piiri District	Mielisairaalat Sinnessjukhus Mental hospitals	A- Sairaansijoja Sjukplatser Beds	B- Sairaansijoja Sjukplatser Beds
1	Helsingin kaupungin mielisairaanhuoltopiiri	¹⁾ 1 753	283		Lahden kaupungin sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	11	—
	Hesperian sairaala	325	—		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
	Hesperian sairaalan Kammion osasto	100	—		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Nikkilän sairaala	1 100	—		Harjavallan piirisairaala	2	—
	Nikkilän sairaalan Salon B-osasto	—	63		Kellokosken sairaala	59	—
	Nummelan B-mielisairaala	—	171		Seinäjoen piirisairaala	68	—
	Pukinmäen hoitokoti	—	19			—	—
	Punainen tupa	—	30	11	Etelä-Savon mielisairaanhuoltopiiri	538	115
	Psykiatrinen vastaanotto-osasto	35	—		Mikkelin piirimielisairaala	538	—
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—		Pieksämäen B-mielisairaala	—	95
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Savonlinnan tilapäinen B-sairaala	—	20
	Centralsinnessjukhuset i Ekenäs	57	—	12	Kaakkois-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	888	333
	Kellokosken sairaala	101	—		Rauhan sairaala	814	—
2	Turun kaupungin mielisairaanhuoltopiiri	466	173		Iitin kunnan mielisairaala	—	68
	Kupittaa sairaala	364	—		Joutsenrannan sairaala	—	132
	Turun kaupungin B-mielisairaala	—	141		Nikelin sairaala	—	133
	Kunnallinen B-mielisairaala	—	32		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Halikon piirisairaala	71	—
	Halikon piirisairaala	36	—		Kellokosken sairaala	3	—
	Vakka-Suomen piirisairaala	66	—	13	Pohjois-Karjalan mielisairaanhuoltopiiri	245	90
3	Södra Finlands sinnessjukvårdsdistrikt	546	104		Paiholan sairaala	245	—
	Centralsinnessjukhuset i Ekenäs	546	—		Pielisjärven B-mielisairaala	—	90
	Akers B-sjukhus	—	32			—	—
	Pargas kommunalhems sinnessjukavdelning	—	42	14	Pohjois-Savon mielisairaanhuoltopiiri	583	403
	Pernå kommunalhems sinnessjukavdelning	—	30		Harjämäen sairaala	581	—
		—	—		Julkulan sairaala	—	355
4	Uudenmaan mielisairaanhuoltopiiri	506	123		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
	Kellokosken sairaala	477	—		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Paloniemen sairaala	—	123		Paiholan sairaala	2	—
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—		Pieksämäen B-mielisairaala	—	25
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Sisä-Suomen sairaala	—	23
	Halikon piirisairaala	23	—	15	Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	513	1 235
	Seinäjoen piirisairaala	6	—		Seinäjoen piirisairaala	513	—
5	Varsinais-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	300	160		Alavuden B-mielisairaala	—	120
	Halikon piirisairaala	300	—		Juurikkaniemen sairaala	—	264
	Halikon B-sairaala	—	160		Järvisseudun B-mielisairaala	—	96
		—	—		Kangasvuoren sairaala	—	150
		—	—		Seinäjoen B-sairaala	—	200
6	Vakka-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	333	—		Sisä-Suomen sairaala	—	254
	Vakka-Suomen piirisairaala	333	—		Teuvan B-mielisairaala	—	151
7	Länsi-Satakunnan mielisairaanhuoltopiiri	380	—	16	Svenska Österbottens sinnessjukvårdsdistrikt	507	—
	Harjavallan piirisairaala	380	—		Svenska Österbottens distriktssinnessjukhus	475	—
8	Itä-Satakunnan mielisairaanhuoltopiiri	196	153		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
	Tyrvään piirisairaala	196	—		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Tyrvään B-mielisairaala	—	153		Järvisseudun B-mielisairaala	24	—
		—	—		Seinäjoen piirisairaala	8	—
9	Pohjois-Hämeen mielisairaanhuoltopiiri	²⁾ 1 338	—	17	Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin mielisairaanhuoltopiiri	994	895
	Pitkäniemen sairaala	744	—		Oulun keskusmielisairaala	911	—
	Hatanpään mielisairaala	429	—		Heikinharjun sairaala	—	322
	Pitkäniemen vastaanottoasema	16	—		Lapin B-mielisairaala	—	222
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—		Salmijärven B-sairaala	—	191
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Visalan sairaala	—	160
	Seinäjoen piirisairaala	149	—		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
		—	—		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
10	Etelä-Hämeen mielisairaanhuoltopiiri	³⁾ 725	481		Harjämäen sairaala	42	—
	Hattelmalan sairaala	585	—		Seinäjoen piirisairaala	41	—
	Hollolan B-mielisairaala	—	32	18	Ahvenanmaa — Åland	73	—
	Jalkarannan sairaala	—	129		Grelsby sjukhus	73	—
	Pappilanniemen sairaala	—	320			—	—

¹⁾ Näistä 35 vastaanottoaseman sairaansijoja. — Därav 35 mottagningsanstaltens sjukplatser. — Of which 35 beds of observation station.

²⁾ Näistä 16 vastaanottoaseman sairaansijoja. — Därav 16 mottagningsanstaltens sjukplatser. — Of which 16 beds of observation station.

³⁾ Näistä 11 vastaanottoaseman sairaansijoja. — Därav 11 mottagningsanstaltens sjukplatser. — Of which 11 beds of observation station.

25. Mielisairaalat
Sinnessjukhus
Services rendered by mental hospitals

Sairaala Sjukhus Hospital	Mielisairaanhuopijopiiri N:o Sinnessjukvårdsdistrikt Nr. Mental health district No.	Sairaansijojia 31. 12 Sjukplåsar 31. 12 Beds 31. 12	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vårdagar Hospital days	Keskim. hoitoaika ¹⁾ Medelvårdtid ¹⁾ Average stay per case ¹⁾	Perhehoitoon siirretty Överfönda till familjevård Transferred to family boarding care	Perhehoiton hoitopäiviä Familjevårds vårdagar Hospital Days in the family boarding care
1. Valtion — Statens — State hospitals		496	76	166 642	1 094.2	—	366
Mustasaaren sairaala — Korsholms sjukhus		108	23	40 076	559.6	—	—
Niuvanniemen sairaala (Kuopio)		336	51	108 052	1 329.7	—	—
Seilin sairaala (Nauvo) — Sjählö sjukhus (Nagu)		52	2	18 514	..	—	366
2. A-mielisairaalat — A-sinnessjukhus — Mental hospitals, type A		10 886	14 117	3 831 331	270.5	291	213 573
Ekenäs centralsinnessjukhus	3	603	523	216 853	267.2	11	4 082
Grelsby sjukhus (Åland)	18	73	58	24 547	248.2	—	—
Halikon piirisairaala	5	430	410	150 461	212.1	—	2 168
Harjamäen sairaala (Siilinjärvi)	14	623	1 308	228 926	149.8	—	—
Harjavallan piirisairaala	7	382	464	141 070	298.1	—	—
Hatanpään mielisairaala (Tampere)	9	429	273	145 234	370.9	1	589
Hattelmalan sairaala (Hämeenlinna)	10	585	725	179 470	182.9	—	—
Helsingin kaupungin keskusmielisairaala — Helsingfors stads centralsinnessjukhus	1	1 525	2 384	555 426	282.5	231	163 021
Hesperian sairaala — Hesperia sjukhus	1	325	1 393	110 737	76.5	—	—
Hesperian sairaalan Kammion osasto — Hesperia sjukhus, Kammio avdeln.	1	100	355	42 398	104.7	—	—
Nikkilän sairaala — Nickby sjukhus	1	1 100	636	402 291	1 035.2	231	163 021
Helsingin yliopistollisen keskussairaalan psykiatrian klinikka (Lapinlahden sairaala) — Helsingfors universitetscentralsjukhus, psykiatriska kliniken (Lappviks sjukhus)		123	861	38 599	45.0	—	—
Kellokosken sairaala (Tuusula)	4	640	421	230 794	448.4	20	26 785
Kupittaa sairaala (Turku) — Kupis sjukhus (Åbo)	2	364	551	120 464	294.6	—	10 189
Mikkelin piirimielisairaala	11	538	477	171 714	319.6	—	—
Oulun keskusmielisairaala	17	911	1 946	315 289	175.4	—	—
Paiholan sairaala (Kontiolahdi)	13	247	206	90 484	315.0	—	—
Pitkämäen sairaala (Nokia)	2	744	936	270 886	217.1	28	6 739
Rauhan sairaala (Joutseno)	12	814	602	301 184	326.6	—	—
Seinäjoen piirisairaala	15	785	890	262 430	614.8	—	—
Svenska Österbottens distriktssinnessjukhus (Vasa)	16	475	578	173 061	189.2	—	—
Tyrvään piirisairaala (Vammala)	8	196	203	69 644	248.4	—	—
Vakka-Suomen piirisairaala (Uusikaupunki)	6	399	301	144 795	753.7	—	—
3. B-mielisairaalat — B-sinnessjukhus — Mental hospitals, type B		4 572	2 927	1 473 528	199.9	—	—
Alavuden B-mielisairaala	15	120	57	45 700	314.4	—	—
Halikon B-sairaala	5	160	93	57 082	173.8	—	—
Heikinharjun sairaala (Oulujoki)	17	322	359	99 664	106.9	—	—
Hollolan B-mielisairaala	10	32	18	11 671	457.7	—	—
Iitin kunnan mielisairaala	12	68	25	25 641	145.1	—	—
Jalkarannan sairaala (Lahti)	10	129	41	46 039	266.7	—	—
Joutsenrannan sairaala (Joutseno)	12	132	30	45 939	274.4	—	—
Julkulan sairaala (Kuopio)	14	355	67	126 662	235.0	—	—
Juurikkaniemen sairaala (Keuruu)	15	264	126	95 686	242.4	—	—
Järviseudun B-mielisairaala (Vimpeli)	15	120	49	44 505	221.9	—	—
Kangasvuoren sairaala (Jyväskylä)	15	150	158	46 688	100.1	—	—
Lapin B-mielisairaala (Rovaniemi)	17	222	214	72 738	104.0	—	—
Nikelin sairaala (Kymi)	12	133	343	47 727	78.3	—	—
Nikkilän sairaalan Salon B-osasto — Nickby sjukhus Salo B-avdeln.	1	63	14	22 933	1 078.1	—	—
Nummelan B-sairaala — Nummela B-sjukhus	1	171	63	61 319	419.8	—	—
Paloniemen sairaala (Lohja)	4	123	94	40 118	128.1	—	—
Pappilanniemen sairaala (Hattula)	10	320	142	114 967	240.3	—	—
Pargas kommunalhems sinnessjukavdelning	3	42	5	15 470	..	—	—
Pernå kommunalhems sinnessjukavdelning	3	30	13	10 928	..	—	—
Pieksämäen B-mielisairaala ²⁾	14	120	120	14 261	55.0	—	—
Pielisjärven B-mielisairaala (Lieksa)	13	90	57	37 202	150.5	—	—
Pukinmäen hoitokoti (Helsinki) — Bocksbacka vårdhem (Helsingfors)	1	19	29	6 951	..	—	—

¹⁾ Poistettujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika. — Medelvårdtiden av de under året utskrivna patienterna. — Average stay of discharges.

²⁾ Avattu 5. 8. 60. — Öppnad 5. 8. 60. — Opened 5. 8. 60.

25. **Mielisairaalat** (jatk.)
Sinnessjukhus (forts.)
Services rendered by mental hospitals (continued)

Sairaala Sjukhus Hospital	Mielisairaanhuoltopiiri N:o Sinnessjukvårdsdistrikt Nr. Mental health district No.	Sairaansijojä Sjukplatser Beds	Otetuttuja potilaita Inläggningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days	Keskim. hoitoaika Medelvårdtid Average stay per case	Perhehoitoon siirretty Överförda till familjevård Transferred to family boarding care	Perhehoidon hoitopäiviä Familjevårdens vård dagar Hospital days in the family boarding care
- Punainen tupa (Kauniainen).....	1	30	43	10 998	..	—	—
- Salmijärven B-sairaala (Kajaanin mlk.).....	17	191	79	61 578	452.8	—	—
- Savonlinnan tilap. B-sairaala	11	20	72	6 980	51.6	—	—
- Seinäjoen B-sairaala ¹⁾	15	200	215	36 131	60.2	—	—
- Sisä-Suomen sairaala (Suolahti)	15	277	171	97 800	278.5	—	—
- Teuvan B-mielisairaala	15	151	71	54 455	280.4	—	—
- Turun kaupungin B-mielisairaala	2	141	} 78	55 960	323.2	—	—
- Kunnallinen B-mielisairaala (Turku)	2	32					
- Tyrvään B-mielisairaala	8	153	43	54 957	374.9	—	—
- Visalan sairaala (Ylivieska) ²⁾	17	160	—	—
- Åkers B-sjukhus (Esbo) ³⁾	3	32	38	4 778	..	—	—
4. Sielullisesti sairaiden vastaanottoasemat — Mottagningsanst. för psykiskt sjuka — Observation station for mentally ill		62	1 623	23 230	14.3	—	—
Helsinki	1	35	1 230	14 562	11.8	—	—
Lahti	10	11	139	3 507	23.7	—	—
Pitkämäki (Nokia)	9	16	254	5 161	20.7	—	—
Yhteensä — Summa — Total		16 016	18 743	5 494 731	246.2	291	213 939

¹⁾ Avattu 7. 6. 60. — Öppnad 7. 6. 60. — Opened 7. 6. 60.

²⁾ Avattu 17. 11. 60. — Öppnad 17. 11. 60. — Opened 17. 11. 60.

³⁾ Avattu 1. 7. 60. — Öppnad 1. 7. 60. — Opened 1. 7. 60.

26. **Kriminaalipotilaat mielisairaaloissa vuoden lopussa**
Kriminalpatienter på sinnessjukhusen vid slutet av året
Criminal patients at mental hospitals at the end of the year

Vuosi År Year	Pitkämäki		Niuvanniemi		Mustasaari		Seili		Vanki- mielisairaala		Yhteensä Summa Total		
	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Yht. Summa Total
1956.....	156	11	163	31	67	5	—	17	7	—	393	64	457
1957.....	167	5	171	43	64	4	—	15	6	—	408	67	475
1958.....	174	3	179	42	67	8	—	18	6	—	426	71	497
1959.....	148	3	220	38	64	8	—	¹⁾ 19	5	—	437	68	505
1960.....	146	5	229	39	65	7	—	20	4	—	444	71	515

¹⁾ Niistä yksi perhehoidossa. — Därav en i familjevård. — Of which one in family boarding care.

27. Lääkintöhallituksen antamat mielentilalausunnot ryhmiteltyinä tutkimuksen tuloksen mukaan
 Av medicinalstyrelsens avgivna utlåtanden angående sinnesbeskaffenhet efter undersökningens resultat
 Reports by the State Medical Board concerning mental condition of patients examined, according to result of examination

	1958				1959				1960			
	Lääkintöhallituksen lausunto Medicinalstyrelsens utlåtande Statement of State Medical Board		Lääkäriin lausunto- ehdotus Läkarens förslag till utlåtande Physician's pro- posal for statement		Lääkintöhallituksen lausunto Medicinalstyrelsens utlåtande Statement of State Medical Board		Lääkäriin lausunto- ehdotus Läkarens förslag till utlåtande Physician's pro- posal for statement		Lääkintöhallituksen lausunto Medicinalstyrelsens utlåtande Statement of the State Medical Board		Lääkäriin lausunto- ehdotus Läkarens förslag till utlåtande Physician's pro- posal for statement	
	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females
Ymmärrystä vailla olevia — I avsknad av förståndet — <i>Pully incompetent</i>	31	6	34	6	20	6	21	6	25	7	25	7
Täyttä ymmärrystä vailla olevia — I avsknad av för- ståndets fulla bruk — <i>Inadequate per- sonality</i>	76	6	69	6	71	8	68	8	64	8	63	8
Täydessä ymmärryk- sessä olevia — Vid förståndets fulla bruk — <i>Mentally competent</i>	6	—	10	—	10	1	12	1	18	—	19	—
Yht. — Summa — Total	113	12	113	12	101	15	101	15	107	15	107	15

28. Kouluhammaslääkärien toiminta
 Skoltandläkarverksamhet
 School dental services

Lääni Län Province	Kunnat, joissa on koulu- hammaslääkäri Kommuner med skoltand- läkare Communes with school dentist		Kouluhammaslääkärit Skoltandläkare School dentists	Kansakouluopp. kunnissa, joissa on kouluhammaslääkäri Folkskolever i kommuner med skoltandläkare School children in communes with school dentist	Tarkastetut oppilaat Undersökta elever School children examined		Hoidon tarpeessa olevat I behov av vård Treatment necessary	Hoidettu valmiiksi Stubbbehandlade Complete treatment	100 hoidettua lasta kohti Per 100 behandlade barn Per 100 children treated				Oppilaita kouluhammaslääk. Elever per skoltandläkare School children per school dentist	Hoidettuja kouluhammaslääk. Vårdade per skoltandläkare Treated children per school dentist
	Luku Antal Number	%			Luku Antal Number	%			%	hampaan täyttämisiä tandryllningar filling of teeth	juurihoitoja rotbehandlingar root treatment	mailoampaan poistoja temporära tänder extra- heringar deciduous teeth extracted		
Syyslukukausi 1959 — Hösttermin 1959 — Autumn term 1959														
Uudenmaan — Nylands ..	44	95.6	135	76 810	43 228	56.3	74.2	23 941	273	13	67	11	568	177
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	104	88.9	147	80 941	40 406	49.9	73.5	23 322	240	14	76	12	550	158
Ahvenanmaa — Åland
Hämeen — Tavastehus	56	87.5	106	73 375	41 972	57.2	74.7	19 054	281	24	72	13	692	179
Kymen — Kymmene	30	85.7	67	40 494	15 950	39.3	67.0	8 948	210	16	85	26	604	133
Mikkelin — S:t Michels	24	75.0	37	25 666	11 869	46.2	75.6	5 909	271	19	98	18	693	159
Kuopion — Kuopio	32	76.2	47	60 590	21 619	35.6	80.8	8 398	264	24	120	70	1 289	178
Vaasan — Vasa	77	81.9	96	83 147	37 489	45.1	77.2	20 757	215	15	84	33	866	216
Oulun — Uleåborgs	34	60.7	43	51 469	13 857	26.9	97.4	7 273	217	22	161	120	1 196	169
Lapin — Lapplands	20	76.9	30	27 959	8 665	31.0	82.7	4 965	202	10	182	54	931	165
Yhteensä — Summa — Total	421	82.2	708	520 452	235 055	45.1	76.6	122 567	247	17	89	29	735	173
Kevätlukukausi 1960 — Värtermin 1960 — Spring term 1960														
Uudenmaan — Nylands ..	44	97.8	131	82 223	41 031	49.9	81.4	32 151	309	16	61	11	627	245
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	100	85.5	146	81 139	42 738	52.7	77.2	29 596	266	18	67	11	555	202
Ahvenanmaa — Åland ¹⁾ ...	16	100.0	5	2 598	2 507	96.5	72.7	1 814	520	363
Hämeen — Tavastehus	52	82.5	102	71 988	32 271	44.8	84.8	25 747	311	24	65	13	705	252
Kymen — Kymmene	28	80.0	66	40 021	16 723	41.8	75.6	11 777	224	18	73	13	606	178
Mikkelin — S:t Michels	24	75.0	31	29 435	10 843	36.8	88.0	8 891	250	18	82	16	949	286
Kuopion — Kuopio	16	52.3	25	53 624	9 908	18.5	81.9	5 460	322	30	132	58	2 145	218
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	16	64.0	16	23 524	4 620	19.6	85.2	4 098	313	35	160	74	1 469	256
Vaasan — Vasa	60	75.0	78	57 806	27 037	46.8	89.0	19 879	223	15	72	39	741	254
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	23	71.9	35	31 005	13 534	43.6	83.7	7 906	269	24	87	33	885	225
Oulun — Uleåborgs	34	61.8	43	53 985	16 566	30.6	88.7	9 854	266	25	183	108	1 255	229
Lapin — Lapplands	18	69.2	25	28 015	7 204	25.7	90.9	5 870	278	11	158	69	1 120	234
Yhteensä — Summa — Total	431	78.6	703	555 363	224 982	40.5	82.9	163 043	276	20	83	28	790	232

¹⁾ Sisältää myös syyslukukauden 1959. — Innefattar även höstterminen 1959 — Includes also autumn term 1959

29. Sairaalat ja sairaansijat sairaalatyypin ja omistajan mukaan vuoden lopussa
Sjukhus och sjukplatser efter sjukhustyp och ägare vid slutet av året
Hospitals and beds by type and ownership at the end of the year

Sairaalat Sjukhus Hospitals	Omistaja — Ägare — Ownership								Yhteensä Summa Total
	Valtio Statens State	Kaupungit Städer Urban communes 1st class	Kauppalaat Köpingar Urban communes 2nd class	Maalaiskunnat Landskommuner Rural communes	Yliopistolliset keskussairaallaitot Förbunden för universitetscentral-sjukhusen — University central hospital federations	Kuntayhtymät Kommunalförbund Federations of communes	Yksityiset Privata Private	Ahvenanmaan maakunta Landskapet Åland Ålänndomarna	
Sairaalat — Sjukhus — Hospitals									
Yleissairaalat — Lasarett — General hospitals	12	44	8	113	2	49	35	2	265
Valtion — Statens — State hospitals	12	—	—	—	—	—	—	—	12
Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetscentral-sjukhus — University central hospitals	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Keskussairaalat — Centralsjukhus — Central hospitals	—	—	—	—	—	6	—	1	7
Aluesairaalat — Kretssjukhus — Regional hospitals ..	—	—	—	—	—	9	—	—	9
Paikallissairaalat — Lokalsjukhus — Local hospitals	—	36	6	87	—	31	—	—	160
Kunnalliset sairaalat ilman sairaalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — Communal hospitals outside hospital law	—	8	2	26	—	3	—	1	40
Yksityiset — Privata — Private	—	—	—	—	—	—	35	—	35
Mielisairaalat — Sinnessjukhus — Mental hospitals	3	13	—	3	—	37	—	1	57
Valtion — Statens — State hospitals	3	—	—	—	—	—	—	—	3
A-mielisairaalat — A-sinnessjukhus — Mental hospitals, type A	—	3	—	—	—	16	15	1	19
B-mielisairaalat — B-sinnessjukhus — Mental hospitals, type B	—	8	—	4	—	21	—	—	32
Vastaanotto-osastot — Mottagningsanstalter — Observation stations	—	2	—	—	—	1	—	—	3
Tuberkuloosiparantolat — Tuberkulossanatorier — Tuberculosis sanatoria	—	4	—	4	—	17	—	1	26
Keskusparantolat — Centralsanatorier — Central sanatoria	—	3	—	—	—	15	—	1	19
Muut parantolat — Övriga sanatorier — Other sanatoria	—	1	—	4	—	2	—	—	7
Yhteensä — Summa — Total	15	61	8	120	2	103	35	4	348
Sairaansijat — Sjukplatser — Beds									
Yleissairaalat — Lasarett — General hospitals	2 108	3 683	246	2 627	2 475	4 755	2 570	105	18 569
Valtion — Statens — State hospitals	2 108	—	—	—	—	—	—	—	2 108
Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetscentral-sjukhus — University central hospitals	—	—	—	—	2 475	—	—	—	2 475
Keskussairaalat — Centralsjukhus — Central hospitals	—	—	—	—	—	2 124	—	100	2 224
Aluesairaalat — Kretssjukhus — Regional hospitals	—	—	—	—	—	1 140	—	—	1 140
Paikallissairaalat — Lokalsjukhus — Local hospitals	—	3 316	207	2 171	—	1 328	—	—	7 022
Kunnalliset sairaalat ilman sairaalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — Communal hospitals outside hospital law	—	367	39	456	—	163	—	5	1 030
Yksityiset — Privata — Private	—	—	—	—	—	—	2 570	—	2 570
Mielisairaalat — Sinnessjukhus — Mental hospitals	496	3 119	—	190	123	12 015	—	73	16 016
Valtion — Statens — State hospitals	496	—	—	—	—	—	—	—	496
A-mielisairaalat — A-sinnessjukhus — Mental hospitals, type A	—	2 318	—	—	123	8 372	—	73	10 886
B-mielisairaalat — B-sinnessjukhus — Mental hospitals, type B	—	755	—	190	—	3 627	—	—	4 572
Vastaanotto-osastot — Mottagningsanstalter — Observation stations	—	46	—	—	—	16	—	—	62
Tuberkuloosiparantolat — Tuberkulossanatorier — Tuberculosis sanatoria	—	803	—	97	—	5 492	—	50	6 442
Keskusparantolat — Central sanatorier — Central sanatoria	—	773	—	—	—	5 379	—	50	6 202
Muut parantolat — Övriga sanatorier — Other sanatoria	—	30	—	97	—	113	—	—	240
Yhteensä — Summa — Total	2 604	7 605	246	2 914	2 598	22 262	2 570	228	41 027
Laitossairaaloitten sairaansijat — Inrättningsarnas sjukplatser — Beds at special institutions									
Kunnalliskotien — Kommunalhemmens — Of communal infirmaries	—	—	—	—	—	—	—	1) 2 109	—
Puolustusvoimien — Försvarsväsendets — Military	—	—	—	—	—	—	—	2) 5 377	7 486
Vankiloiden — Fängelsernas — Of prisons	—	—	—	—	—	—	—	1) 681	—
Muut — Andra — Other	—	—	—	—	—	—	—	2) 1 136	1 817
Yhteensä — Summa — Total	—	—	—	—	—	—	—	1) 275	—
	—	—	—	—	—	—	—	2) 281	556
	—	—	—	—	—	—	—	1) 70	—
	—	—	—	—	—	—	—	2) —	70
Yhteensä — Summa — Total	—	—	—	—	—	—	—	9 929	9 929
Sairaansijoja kaikkiaan — Sjukplatser inalles — All beds	50 956								50 956

1) Laitossairaaloitteen merkittävissä sairaansijoissa. — Sjukplatser, som ingår i inrättningsarnas sjukhusförteckning — Beds included in the list of special institutions.

2) Laitossairaaloitteen merkittävissä sairaansijoissa. — Sjukplatser, som icke ingår i inrättningsarnas sjukhusförteckning. — Beds excluded in the list of special institutions.

30. Yleissairaaloiden sairaansijat lääketieteen erikoisalojen mukaan lääneittäin vuoden lopussa ¹⁾
 Lasarettens sjukplatser efter läkarvetenskapens specialområden länsvis vid slutet av året ¹⁾
 Beds at general hospitals according to specialities, by province, at the end of the year ¹⁾

Erikoisala Specialområde Speciality	Lääni — Län — Provinces												Yhteensä Summa Total
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-B:borgs	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	
Sisätaudit — Inremedicin — <i>Medicine</i> ...	1 250	566	38	531	234	433	253	99	173	96	269	45	3 987
Niistä — Därav — <i>Of which</i>													
Reumataudit — Reumatiska sjukdomar — <i>Rheumatic diseases</i>	—	—	—	—	—	317	—	—	—	—	—	—	317
Allergia — Allergi — <i>Allergy</i>	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
Kirurgia — Kirurgi — <i>Surgery</i>	1 341	479	34	533	218	149	242	115	288	176	222	118	3 915
Yleiskirurgia — Allmän kirurgi — <i>General surgery</i>	570	479	34	533	218	149	242	115	288	96	222	100	3 046
Ortopedia — Ortopedi — <i>Orthopedics</i> ..	475	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	555
Rintakirurgia — Thoraxkirurgi — <i>Thorax surgery</i>	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97
Neurokirurgia — Neurokirurgi — <i>Neurosurgery</i>	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55
Plastikkirurgia — Plastik kirurgi — <i>Plastic surgery</i>	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Lapsikirurgia — Barnkirurgi — <i>Child surgery</i>	114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	132
Synnytys — Förlösning — <i>Maternity</i>	436	279	14	270	173	113	150	119	199	137	175	105	2 170
Naistentaudit — Kvinnosjukdomar — <i>Gynaecology</i>	361	75	14	43	63	23	51	33	26	32	45	29	795
Lastentaudit — Barnsjukdomar — <i>Pediatrics</i>	513	127	—	59	63	55	44	56	58	44	67	117	1 203
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit — Öron-, näs- o. strupsjukdomar — <i>Ear, nose and throat diseases</i>	151	38	—	—	15	10	26	21	14	23	27	13	338
Silmätaudit — Ögonsjukdomar — <i>Ophthalmology</i>	148	44	—	62	15	17	24	25	32	15	42	—	424
Iho- ja sukupuolitaudit — Hud- o. köns- sjukdomar — <i>Skin and venereal diseases</i>	184	57	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	281
Sädehoito — Strålbehandling — <i>Radiotherapy</i>	159	22	—	40	25	—	—	—	—	25	40	—	311
Neurologia — Neurologi — <i>Neurology</i>	147	28	—	—	—	—	²⁾ 212	—	—	—	—	—	387
Tartuntataudit — Epidemiska sjukdomar <i>Communicable diseases</i>	47	95	—	194	63	68	62	56	48	49	49	23	754
Jakamattomat — Odelade — <i>Non specialized</i>	867	356	5	294	295	273	195	219	433	284	469	314	4 004
Yhteensä — Summa — Total	5 604	2 166	105	2 026	1 164	1 141	1 259	743	1 271	881	1 445	764	18 569

¹⁾ Lukuunottamatta laitossairaaloita. — Exkl. inrättningsanstaltens sjukhus. — *Excl. hospitals at special institutions.*

²⁾ Kaatumataudin sairaansijoja. — Sjukplatser för fallandesjuka. — *Beds for epileptics.*

31. Yleissairaalat
Lasarett
General hospitals

Sairaala Sjukhus Hospital	Lääni ¹⁾ Län ¹⁾ Province ¹⁾	Sairaansijojen Sjukplatser Beds 31. 12.	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
1. Valtion — Stats — State hospitals		2 108	58 555	690 133
A. Läänin- ja yleiset — Läns- och allmänna — Provincial and public		1 744	50 577	605 620
Hämeenlinnan lääninsairaala	H	120	3 575	37 949
Kajaanin yleinen sairaala	O	100	2 385	37 892
Kemin yleinen sairaala	L	144	3 910	42 979
Lapin lääninsairaala (Rovaniemi)	L	110	3 973	40 171
Mikkelin lääninsairaala	M	154	4 475	62 298
Oulun lääninsairaala	O	380	12 014	131 825
Porin yleinen sairaala	T-P	275	8 045	95 498
Tampereen yleinen sairaala	H	175	5 110	66 122
Tornion yleinen sairaala	L	61	1 514	19 145
Vaasan lääninsairaala (Seinäjäki) — Vasa läns sjukhus	V	225	5 576	71 741
B. Muut valtion — Övriga stats — Other state hospitals		364	7 978	84 513
Jyväskylän ortopediasairaala	K-S	80	432	16 985
Kätilöopiston sairaala (Helsinki) — Barnmorskeinstitutets sjukhus (Helsingfors)	U	284	7 546	67 528
2. Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetscentralsjukhus — University central hospitals		2 475	64 453	829 919
Helsingin yliopistollinen keskussairaala — Helsingfors universitetscentralsjukhus	U	²⁾ 1 922	43 651	619 136
I Sisätautien klinikka — I Medicinska kliniken		99	1 817	31 839
II Sisätautien klinikka — II Medicinska kliniken		88	1 683	29 961
I Kirurgian klinikka (ortopedia ja traumatologia) — I Kirurgiska kliniken (ortopedi o. traumatologi)		170	2 880	51 994
II Kirurgian klinikka — II Kirurgiska kliniken		141	3 737	47 196
III Kirurgian klinikka (rintakirurgia) — III Kirurgiska kliniken (thoraxkirurgi)		97	1 453	26 439
IV Kirurgian klinikka — IV Kirurgiska kliniken		62	751	10 837
V Kirurgian klinikka (neurokirurgia) — V Kirurgiska kliniken (neurokirurgi)		55	1 586	21 897
I Naistentautien ja synnytysklinikka — I Gynekologiska o. förlossningskliniken		204	6 320	66 359
II Naistentautien ja synnytysklinikka — II Gynekologiska o. förlossningskliniken		201	6 448	65 389
Silmätautien klinikka — Ögonkliniken		126	2 797	41 714
I ja II Iho ja sukupuolitautilien klinikka — I och II Syfilodermatologiska kliniken		184	3 116	55 138
Lastentautien klinikka — Barnkliniken		270	5 942	93 425
Korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikka — Kliniken för öron-, näs- och strupsjukdomar		110	3 559	40 137
Sädehoitoklinikka — Strålbehandlingskliniken		43	898	13 630
Kroonisten hengityshalvauspotilaiden hoitokeskus — Vårdcentralen för kroniskt andningsförämlade patienter		15	3	4 766
Neurologian klinikka (Lapinlahden sairaala) — Neurologiska kliniken (Lappviks sjukhus)		57	661	18 415
Psykiatrian klinikka ³⁾ — Psykiatriska kliniken ³⁾		—	—	—
Turun yliopistollinen keskussairaala — Åbo universitetscentralsjukhus	T-P	553	20 802	210 783
Sisätautien klinikka — Medicinska kliniken		148	6 098	60 120
Kirurgian klinikka — Kirurgiska kliniken		150	6 144	63 135
Naistentautien klinikka — Gynekologiska kliniken		24	1 301	9 804
Synnytysklinikka — Förlossningskliniken		27	1 467	10 867
Silmätautien klinikka — Ögonkliniken		24	707	9 529
Iho- ja sukupuolitautilien klinikka — Syfilodermatologiska kliniken		57	1 135	16 563
Lastentautien klinikka — Barnkliniken		70	1 802	20 641
Korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikka — Kliniken för öron-, näs- o. strupsjukdomar		25	1 491	8 615
Neurologian klinikka — Neurologiska kliniken		28	657	11 509
3. Keskussairaalat — Centralsjukhus — Central hospitals		2 224	66 238	799 340
Etelä-Saimaan keskussairaala (Lappeenranta)	Ky	336	10 110	120 178
Keski-Suomen keskussairaala (Jyväskylä)	K-S	375	12 745	145 513
Kuopion keskussairaala	Ku	450	13 840	173 923
Pohjois-Karjalan keskussairaala (Joensuu)	P-K	403	12 551	145 645
Savonlinnan keskussairaala	M	248	6 819	87 326
Centralsjukhuset i Vasa — Vaasan keskussairaala	V	312	8 432	101 375
Ålands Centralsjukhus (Jomala)	A	100	1 741	25 380

¹⁾ Lääni kts. s. 4. — Län se s. 4. — Province see p. 4.

²⁾ 2 045 sairaansijaa psykiatrian klinikka mukaan luettuna (taulukko 25). — 2 045 sjukplatser inkl. psykiatriska kliniken (tabellen 25). — 2 045 beds incl. mental hospital (table 25).

³⁾ Kts. mielisairaalat. — Se sinnessjukhus. — See mental hospital.

Sairaala Sjukhus Hospital	Lääni Län Province	Sairaansijoja Sjukplatser Beds 31. 12.	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
4. Aluesairaalat — Kretssjukhus — Regional hospitals		1 140	37 998	369 804
Iisalmen aluesairaala	Ku	93	3 923	34 842
Loimaan seudun sairaala	T-P	133	4 928	44 843
Malmska sjukhuset i Jakobstad	V	125	2 999	35 923
Pohjois-Kymen sairaala (Kuusankoski)	Ky	187	6 652	62 223
Rauman seudun kunnallinen keskussairaala	T-P	138	4 693	46 751
Salon seudun sairaala	T-P	118	3 696	35 236
Valkeakosken sairaala	H	110	5 011	44 887
Varkauden seudun sairaala ⁴⁾	Ku	120	3 561	29 402
Västra Nylands sjukhus (Ekenäs)	U	116	2 535	35 697
5. Paikallissairaalat — Lokala sjukhus — Local hospitals		7 022	195 772	2 338 838
A. Kaupunkien — Städernas — Of urban communes, 1st class		3 316	73 004	1 099 078
Auroran sairaala (Helsinki) — Aurora sjukhus (Helsingfors)	U	409	7 570	128 011
Haminan kaupungin sairaala	Ky	47	1 432	14 850
Hangö kommunala sjukhus — Hangon kunnallissairaala	U	33	804	9 587
Hatanpään sairaala (Tampere)	H	218	6 744	86 886
Heinolan kaupungin sairaala	M	54	1 176	15 478
Hyvinkään kaupungin sairaala	U	72	3 160	29 725
Hämeenlinnan kaupungin sairaala	H	40	678	9 374
Hämeenlinnan kaupungin synnytysairaala	H	24	1 200	7 791
Joensuun kaupungin sairaala	P-K	42	948	13 465
Kajaanin kaupungin sairaala	O	24	790	9 560
Kemin kaupungin sairaala	L	36	187	8 449
Kivelän sairaala (Helsinki) — Stengårds sjukhus (Helsingfors)	U	477	6 595	139 530
Kokkolan kaupungin synnytyslaitos — Gamlakarleby stads förlossningsanstalt	V	15	588	4 986
Kokkolan kaupungin tartuntatautiin sairaala — Gamlakarleby stads epidemisjukhus	V	18	459	6 467
Kotkan kaupungin sairaala	Ky	217	5 373	73 930
Kuopion kaupungin sisätautisairaala	Ku	81	1 722	23 324
Kuopion kaupungin synnytysairaala	Ku	40	950	9 635
Lahden kaupungin kirurginen sairaala	H	83	2 458	27 805
Lahden kaupungin lasten ja tartuntatautiin sairaala	H	80	1 315	19 203
Lahden kaupungin naistensairaala	H	71	2 240	26 327
Lahden kaupungin sisätautiin sairaala	H	145	1 195	53 842
Lappeenrannan kaupungin sairaala	Ky	27	832	8 516
Libeckin sairaala (Kokkola) — Libecks sjukhus (Gamlakarleby)	V	32	1 282	10 786
Malmi sairaala (Helsinki) — Malms sjukhus (Helsingfors)	U	99	3 268	55 723
Marian sairaala (Helsinki) — Maria sjukhus (Helsingfors)	U	372	7 369	126 258
Mikkelin synnytyslaitos	M	30	1 226	10 356
Nykarleby sjukhus	V	22	838	9 149
Porin kaupungin sairaala	T-P	124	3 164	36 843
Pyynikin sairaala (Tampere)	H	120	2 370	42 601
Rovaniemen kaupungin tartuntatautiin sairaala	L	9	66	1 272
Savonlinnan kaupungin sairaala	M	23	299	6 139
Seinäjoen kaupungin synnytyslaitos	V	15	785	5 215
Tornion kaupungin tartuntatautiin sairaala	L	14	22	205
Turun kaupungin sisätautisairaala — Åbo stads inremedicinska sjukhus	T-P	80	1 833	29 012
Turun kaupungin synnytyslaitos — Åbo stads förlossningsanstalt	T-P	55	2 037	16 646
Turun kaupungin tartuntatautiin sairaala — Åbo stads epidemisjukhus	T-P	68	1 679	22 132
B. Kauppaloitten — Köpingarnas — Of urban communes, 2nd class		207	8 090	80 607
Imatran kauppalansairaala	Ky	22	713	16 024
Imatran kauppalan tartuntatautiin sairaala	Ky	30	21	261
Kaakkois-Saimaan sairaala (Tiuruniemi)	Ky	55	1 966	18 913
Nokian kauppalansairaala	H	71	2 583	23 440
Varkauden sairaala ⁵⁾	Ku	(80)	1 512	11 376
Äänekosken kauppalansairaala	K-S	29	1 295	10 593
C. Maalaiskuntien — Landskommunernas — Of rural communes		2 171	72 414	739 940
Alajärven kunnansairaala	V	19	483	5 373
Alavuden kunnansairaala	V	30	1 306	10 855
Asikkalan kunnansairaala	H	22	966	8 821
Elimäen kunnansairaala	Ky	21	618	5 863
Enon kunnansairaala	P-K	23	1 132	8 716
Espeen kunnansairaala	U	46	704	14 317
Evijärven kunnansairaala	V	17	588	5 466
Haapajärven kunnansairaala	O	20	956	7 609
Haapaveden kunnansairaala	O	8	193	2 459
Hartolan kunnansairaala	M	30	1 084	10 250

¹⁾ Avattu 8. 5. 60. — Öppnat den 8. 5. 60. — Opened 8. 5. 60.

²⁾ Lopetettu 7. 5. 60. — Stängt den 7. 5. 60. — Closed 7. 5. 60.

Sairaala Sjukhus Hospital	Lääni Län Province	Sairaansijoja Sjukplatser Beds 31. 12.	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
Heinäveden kunnansairaala	M	18	521	5 294
Hirvensalmen kunnansairaala	M	16	410	4 074
Hyvinkään mlk:n kunnansairaala	U	12	488	5 338
Hämeenkyrön kunnansairaala	T-P	21	986	10 530
Iitin kunnansairaala	Ky	36	1 388	14 330
Ikaalisten kunnansairaala	T-P	20	776	5 989
Ilomantsin kunnansairaala	P-K	21	718	7 604
Ilomantsin synnytyslaitos	P-K	9	340	2 597
Ingå kommunalsjukhus — Inkoon kunnansairaala	U	12	128	3 070
Isojoen kunnansairaala	V	14	481	6 195
Jalasjärven kunnansairaala	V	26	854	8 288
Janakkalan kunnansairaala	H	30	592	9 304
Joroisten kunnansairaala	M	14	277	5 005
Joutsan kunnansairaala	K-S	21	960	8 307
Juankosken kunnansairaala	Ku	16	685	5 433
Juuan kunnansairaala	P-K	20	1 140	9 253
Juvan kunnansairaala	M	40	1 306	13 221
Jyväskylän maalaiskunnan synnytyslaitos	K-S	21	607	5 439
Jämsän kunnansairaala	K-S	42	1 183	10 009
Jämsänkosken kunnansairaala	K-S	19	301	3 826
Kaavin kunnansairaala	Ku	21	717	6 259
Kangasniemen kunnansairaala	M	31	1 563	11 435
Kannuksen kunnansairaala	V	22	702	8 592
Kauhajoen kunnansairaala	V	32	1 102	11 501
Keiteleen kunnansairaala	Ku	15	496	5 977
Kerimäen kunnansairaala	M	12	313	4 521
Keuruun kunnansairaala	K-S	47	1 504	15 808
Kihniön kunnansairaala	T-P	23	591	4 954
Kiteen kunnansairaala	P-K	16	751	6 175
Kiuruveden kunnansairaala	Ku	30	1 550	13 672
Kokemäen kunnansairaala	T-P	18	529	4 140
Konneveden kunnansairaala	K-S	20	670	6 237
Kuhmoisten kunnansairaala	H	15	435	4 526
Kurikan kunnansairaala	V	29	1 341	10 845
Laitilan kunnansairaala	T-P	20	563	7 439
Lammin kunnansairaala	H	15	426	5 129
Lappajärven kunnansairaala	V	32	892	8 149
Lapuan kunnansairaala	V	36	778	12 354
Lapuan synnytyslaitos	V	19	894	6 722
Laukaan kunnansairaala	K-S	47	1 253	15 895
Leppävirran kunnansairaala	Ku	60	1 913	19 126
Liperin kunnansairaala	P-K	26	515	5 319
Lopen kunnansairaala	H	14	668	6 350
Merikarvian kunnansairaala	T-P	12	184	2 378
Mäntyharjun kunnansairaala	M	17	646	7 107
Nivalan kunnansairaala	O	32	1 306	12 991
Nurmijärven kunnansairaala	U	20	736	8 231
Kommunalsjukhuset i Närpes	V	36	736	11 221
Orimattilan kunnansairaala	U	61	1 924	20 670
Oriveden kunnansairaala	H	38	1 264	14 153
Padasjoen kunnansairaala	H	11	554	4 482
Parikkalan kunnansairaala	Ky	14	511	4 255
Parkanon kunnansairaala	T-P	32	1 372	12 171
Perniön kunnansairaala	T-P	46	975	14 140
Pielaveden kunnansairaala	Ku	28	879	8 624
Pielisjärven kunnan sisä- ja tartuntatautien sairaala (Mähkön sairaala)	P-K	22	410	4 119
Pihtiputaan kunnansairaala	V	15	908	7 458
Puumalan kunnansairaala	M	16	623	6 329
Rantasalmen kunnansairaala	M	24	543	7 843
Rautalammin kunnansairaala	Ku	18	648	6 760
Reisjärven kunnansairaala	O	15	532	4 747
Ristijärven kunnansairaala	O	28	802	7 422
Ruoveden kunnansairaala	H	33	836	7 868
Saarijärven kunnansairaala	K-S	38	1 222	11 944
Someron kunnansairaala	H	38	1 137	12 546
Suonenjoen kunnansairaala	Ku	23	867	7 690
Sysmän kunnansairaala	M	12	761	6 217
Taivalkosken kunnansairaala	O	24	434	2 835
Tervolan kunnansairaala	L	18	216	5 482
Toholammin kunnansairaala	V	20	685	5 989
Urjalan kunnansairaala	H	11	325	4 290
Vihdin kunnansairaala	U	42	1 182	14 775
Viitasaaren kunnansairaala	K-S	30	1 786	15 739
Virolahden kunnansairaala	Ky	14	422	4 832
Virtain kunnansairaala	V	32	1 106	13 179

Sairaala Sjukhus Hospital	Lääni Län Province	Sairaansijoja Sjukplatser Beds 31. 12.	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
Ylitornion kunnansairaala	L	14	648	5 293
Ylivieskan kunnansairaala	O	56	2 185	24 255
Ähtärin kunnansairaala	V	17	712	7 945
D. Kuntayhtymien — Kommunalförbundens — Of federations of communes		1 328	42 264	419 213
Sjukhusens i Borgå kfs lokalsjukhus	U	115	2 897	37 886
Eva Ahlströmin sairaala (Noormarkku)	T-P	32	1 168	11 616
Gellmanin kunnallissairaala (Raahe)	O	53	1 049	12 916
Hollolan ja Nastolan sairaala	H	15	582	5 398
Huittisten seudun sairaala	T-P	32	1 417	12 744
Kainuun synnytyslaitos	O	24	1 438	9 739
Kalajoen sairaala	O	46	1 882	17 840
Kalajokilaakson lastensairaala	O	30	298	4 659
Karhulan sairaala	Ky	22	660	7 145
Karstulan seudun sairaala	K-S	19	863	8 585
Kemijärven kunnansairaala	L	18	866	4 991
Keski-Kymen sairaala (Sippola, Myllykoski)	Ky	65	2 418	21 833
Kivijärven sairaala	K-S	19	701	6 504
Kymin—Karhulan naistensairaala ja synnytyslaitos	Ky	23	910	7 323
Lieksan sairaala	P-K	61	2 411	20 771
Lohjan seudun sairaala	U	59	2 174	20 258
Lounais-Hämeen sairaala (Forssa)	H	85	2 337	24 398
Interkommunala sjukhuset i Lovisa	U	76	1 358	17 491
Mäntän sairaala	H	84	2 206	24 018
Nurmeksen seudun sairaala	P-K	49	1 461	14 514
Oulaisten ja Vihannin kuntainliiton sairaala	O	28	1 311	10 540
Pieksämäen seudun sairaala	M	52	1 363	13 137
Pohjois-Satakunnan sairaala (Kankaanpää)	T-P	33	893	8 443
Pöytyän ym. kuntain sairaala	T-P	28	626	6 345
Riihimäen seudun sairaala	H	75	2 468	25 951
Sydösterbottens sjukhus (Kristinestad)	V	29	943	9 575
Uudenkaupungin seudun sairaala	T-P	30	1 198	10 665
Vammalan seudun sairaala	T-P	32	1 550	13 894
Vetelin ym. kuntien sairaala	V	30	1 247	11 168
Åbolands sjukhus (Åbo)	T-P	48	1 255	13 705
Kommunala sjukhuset i Övermark	V	16	314	5 161
6. Kunnalliset sairaalat ilman sairaalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — Communal hospitals outside Hospital Law		1 030	26 594	306 746
A. Pohjois-Suomen entiset aluesairaalat — Norra Finlands forna krets-sjukhus — Former Regional hospitals in Northern Finland		403	17 134	134 304
Enontekiön kunnansairaala	L	7	61	629
Hyrnsälmen kunnansairaala	O	20	678	5 406
Inarin kunnansairaala	L	26	811	7 119
Kittilän kunnansairaala	L	22	960	6 665
Kolarin kunnansairaala	L	14	625	5 486
Kuhmon kunnansairaala	O	36	1 488	14 021
Kuusamon kunnansairaala	O	35	2 211	15 442
Muonion ja Enontekiön kunnansairaala	L	27	633	6 786
Pelkosenniemen ja Savukosken kunnansairaala	L	26	754	6 073
Pellon kunnansairaala	L	20	847	8 216
Posion kunnansairaala	L	25	1 061	7 297
Pudasjärven kunnansairaala	O	28	1 208	9 873
Puolangan kunnansairaala	O	30	1 188	10 335
Ranuan kunnansairaala	L	6	549	3 102
Sallan sairaala	L	23	1 315	8 196
Sodankylän kunnansairaala	L	26	1 290	7 726
Suomussalmen kunnansairaala	O	28	1 429	11 717
Utsjoen sairausmaja	L	4	26	215
B. Muut sairaalat — Övriga sjukhus — Other hospitals		627	9 460	172 442
Juuan tartuntatautien sairaala	P-K	8	51	404
Jyväskylän tartuntatautien sairaala	K-S	40	492	7 731
Karkkilan kauppalan sairaala	U	12	175	3 207
Kauhavan synnytyslaitos	V	10	201	1 583
Kumlinge sjukstuga	A	5	53	1 561
Kuopion mik:n tartuntatautien sairaala	Ku	25	45	1 008
Kuusjärven tartuntatautien sairaala	P-K	10	—	—
Lapin lastensairaala (Rovaniemi)	L	110	2 239	39 855
Mikkelin tartuntatautien sairaala	M	21	302	7 756
Oulun kunnallissairaala	O	102	654	29 075
Oulun sairaskoti	O	50	55	16 599
Oulun synnytyslaitos	O	36	1 469	15 010

Sairaala Sjukhus Hospital	Lääni Län Province	Sairaansijoja Sjukplatser Beds 31. 12.	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
Pudasjärven tartuntatautien sairaala	O	10	9	186
Pyhäselän tartuntatautien sairaala	P-K	6	43	185
Rauman tartuntatautien sairaala	T-P	27	73	3 183
Ristiinan tartuntatautien sairaala	M	12	253	2 993
Tampereen synnytyslaitos	H	61	2 814	23 186
Tuusulan tartuntatautien sairaala	U	16	220	4 728
Vaasan tartuntatautien sairaala	V	30	246	6 971
Varkauden tartuntatautien sairaala	Ku	27	41	6 419
Viitasaaren tartuntatautien sairaala	K-S	9	25	802
7. Yksityiset — Privata — Private		2 570	41 428	781 068
Aivovammaisten hoito- ja tutkimuslaitos (Helsinki) — Hjärnininvalid- kliniken (Helsingfors)	U	90	1 020	29 904
Allergiasairaala (Helsinki) — Allergisjukhus (Helsingfors)	U	40	258	7 085
Boijen sairaala (Helsinki) — Boijes sjukhus (Helsingfors)	U	29	2 084	9 464
Dalsbruks sjukhus (Dragsfjärd) — Taalintehtaan sairaala	T-P	12	283	3 251
Eira sjukhus (Helsingfors) — Eiran sairaala (Helsinki)	U	64	1 644	14 032
Oy Finlayson-Forssa Ab:n tehtaan sairaala (Tampere)	H	26	579	6 511
Helsingin diakonissalaitoksen sairaala — Diakonissanstaltens i Hel- singfors sjukhus	U	194	4 979	65 612
Invalidisäätiön kuntouttamislaitoksen sairaala (Helsinki) — Invalid- stiftelsens efterbehandlingsinstitutets sjukhus (Helsingfors)	U	305	2 601	93 874
Kaakkois-Suomen sädehoitokoti (Lappeenranta)	Ky	25	487	6 404
Kaukaan sairaala (Lauritsala) — Kaukas sjukhus	Ky	23	551	6 644
Kaunialan huoltolaitos (Kauniainen) — Kauniala vårdinrättning (Grankulla)	U	93	95	24 102
Keski-Suomen hoitokoti (Jyväskylä)	K-S	25	597	6 451
Konkordia sjukhus (Helsingfors) — Konkordia sairaala (Helsinki)	U	22	834	4 925
Käpylän kuntouttamislaitos (Helsinki)	U	70	241	17 273
Lahden diakonissalaitoksen sairaala	H	124	2 291	38 722
Lahden yksityissairaala	H	15	858	5 961
Sairaala Mehiläinen (Helsinki)	U	132	3 918	28 977
Tri Lars Nyqvistin sairaala (Helsinki) — Dr Lars Nyqvists sjukhus (Helsingfors)	U	22	363	4 749
Oulun diakonissalaitoksen sairaala	O	202	5 265	70 183
Outokummun sairaala (Kuusjärvi)	P-K	27	633	5 017
Pargas sjukhus — Paraisten sairaala	T-P	16	257	2 861
Pirkanmaan sädehoitokoti (Tampere)	H	40	252	10 001
Porin diakonissalaitoksen sairaala	T-P	80	1 237	25 029
Reumasäätiön sairaala (Heinola)	M	317	1 549	114 023
Sairaskoti Radium (Helsinki) — Sjukhemmet Radium (Helsingfors)	U	93	2 210	27 962
Salus sairaala (Helsinki)	U	31	1 001	7 522
Sanerva sairaala (Helsinki) — Sanerva sjukhus (Helsingfors)	U	30	689	8 962
Suomen Punaisen Ristin plastiikkasairaala (Helsinki) — Finlands Röda Kors plastiks sjukhus (Helsingfors)	U	30	551	9 160
Tampereen seudun yksityissairaala	H	17	1 133	4 602
Turun radiumkoti	T-P	22	445	5 933
Työterveyslaitoksen sairaala (Helsinki) — Institutets för arbetshygien sjukhus (Helsingfors)	U	35	766	13 593
Vaajasalon parantola (Kuopion mlk.)	Ku	212	26	72 439
Veikkolan parantola (Kirkkonummi)	U	55	347	18 048
Virkkalan sairaala (Lohja) — Virkby sjukhus (Lojo)	U	14	274	4 328
Åbo sjukhem — Turun sairaskoti	T-P	38	1 110	7 464
Yhteensä — Summa — Total		18 569	491 038	6 115 848

32. Yleissairaaloiden erikoissairaansijat
Lasarettens specialsjukplatser
Specialized beds at general hospitals

Sairaala Sjukhus Hospital	Sisätaudit Inremedicin Medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Synnytyks- Förlösnings Maternity		Näisten taudit Kvinnosjukdomar Gynaecology	Lastentaudit Barusjukdomar Pediatrics	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- o. strupsjukdomar Ear, nose and throat diseases	Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	Iho- ja sukupuolitaudit Hud- o. könsjukdomar Skin and venereal diseases	Sädehoito Strålbehandling Radiotherapy	Neurologia Neurologi Neurology	Tartuntaudit Epidemiska sjukdomar Communicable diseases	Jakamattomat sairaansijat Allmänna sjukplatser Undivided beds
			A ¹⁾	B ²⁾									
1. Valtion — Statens — State hospitals	436	907	231	11	200	173	40	20	40	—	—	—	50
Hämeenlinnan lääninsairaala	40	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jyväskylän ortopediasairaala	—	80 ³⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kajaanin yleinen sairaala	25	65	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Kemin yleinen sairaala	29	44	15	—	18	25	13	—	—	—	—	—	—
Kätilöopiston sairaala — Barn- morskeinstitutets sjukhus	—	—	145	—	105	34	—	—	—	—	—	—	—
Lapin lääninsairaala	16	56	27	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin lääninsairaala	54	70	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
Oulun lääninsairaala	85	128	28	—	35	37	27	—	40	—	—	—	—
Porin yleinen sairaala	84	127	16	—	21	27	—	—	—	—	—	—	—
Tampereen yleinen sairaala	50	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tornion yleinen sairaala	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	50
Vaasan lääninsairaala	53	132	—	—	—	20	—	20	—	—	—	—	—
2. Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetseentralsjukhus — University central hospitals	350	719	202	—	231	296	135	150	241	66	85	—	—
Helsingin yliopistollinen keskus- sairaala — Helsingfors uni- versitetseentralsjukhus	202 ⁴⁾	569	175	—	207 ⁵⁾	226	110	126	184	66	57	—	—
Turun yliopistollinen keskus- sairaala — Åbo universitets- centralsjukhus	148	150	27	—	24	70	25	24	57	—	28	—	—
3. Keskussairaalat — Centralsjuk- hus — Central hospitals	581	665	294	—	190	254	109	108	—	—	—	—	23
Etelä-Saimaan keskussairaala	93	91	46	—	29	47	15	15	—	—	—	—	—
Keski-Suomen keskussairaala	96	96	46	—	32	44	23	15	—	—	—	—	23
Kuopion keskussairaala	109	166	48	—	33	44	26	24	—	—	—	—	—
Pohjois-Karjalan keskussairaala	99	115	54	—	33	56	21	25	—	—	—	—	—
Savonlinnan keskussairaala	62	79	32	—	23	25	10	17	—	—	—	—	—
Vaasan keskussairaala	84	84	54	—	26	38	14	12	—	—	—	—	—
Ålands centralsjukhus	38	34	14	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Aluesairaalat — Kretssjukhus — Regional hospitals	396	431	168	25	70	15	—	—	—	—	—	35	—
Iisalmen aluesairaala	29	32	24	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Loimaan seudun sairaala	61	35	26	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmiska sjukhuset i Jakobstad	36	72	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pohjois-Kymen sairaala	61	59	33	—	14	—	—	—	—	—	—	20	—
Rauman seudun kunnallinen keskussairaala	29	70	20	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Salon seudun sairaala	53	53	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valkeakosken sairaala	35	31	26	—	8	—	—	—	—	—	—	10	—
Varkauden seudun aluesairaala	44	44	22	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Västra Nylands sjukhus	48	35	—	13	—	15	—	—	—	—	—	5	—
5. Paikallissairaalat — Lokal sjuk- hus — Local hospitals	1 463	742	230	804	55	343	41	22	—	—	—	451	2 871
Auroran sairaala	119 ⁶⁾	70	—	—	—	220	—	—	—	—	—	—	—
Sjukhusens i Borgå Kf:s lokal- sjukhus	41	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	57
Hatanpään sairaala	72	117	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Hyvinkään kaupunginsairaala	20	22	—	12	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Hämeenlinnan kaupunginsai- raala	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—

¹⁾ Erikoislääkärin hoitamia. — Med specialläkare. — *With specialist.*

²⁾ Yleislääkärin hoitamia. — Utan specialläkare. — *Without specialist.*

³⁾ Ortopedian sairaansijoja. — Ortopediska sjukplatser. — *Orthopedic Beds.*

⁴⁾ Näistä 170 ortopedian, 97 rintakirurgian, 55 neurokirurgian ja 44 lapsikirurgian sairaansijaa. — Därav 170 ortopediska, 97 thoraxkirurgiska, 55 neurokirurgiska o. 44 barnkirurgiska sjukplatser. — *Of those 170 were for orthopedic cases, 97 for chest-surgery, 55 for neuro-surgery and 44 for pediatric surgery.*

⁵⁾ Näistä 20 kardiologian sairaansijaa. — Därav 20 kardiologiska sjukplatser. — *Incl. 20 cardiological beds.*

⁶⁾ Lapsikirurgian sairaansijoja. — Barnkirurgiska sjukplatser. — *Beds for pediatric surgery.*

Sairaala Sjukhus Hospital	Sisätaudit Innemedicin Medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Synnytys Förlösning Maternity		Naistentaudit Kvinnosjukdomar Gynaecology	Lastentaudit Barnsjukdomar Pediatrics	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- o. strupsjukdomar Ear, nose and throat diseases	Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	Iho- ja sukunpölitaudit Hud- o. könsjukdomar Skin and venereal diseases	Sädehoito Stråbehandling Radiotherapy	Neurologia Neurology Neurology	Tartuntataudit Epidemiska sjukdomar Communicable diseases	Jakamattomat sairaansijat Allmänna sjukplatser Unassigned beds
			A ¹⁾	B ²⁾									
Hämeenlinnan kaupungin synnytykslaitos	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keski-Kymen sairaala	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51
Kivelän sairaala	414	—	—	—	—	—	41	22	—	—	—	—	—
Kotkan kaupunginsairaala	7) 80	68	20	—	20	16	—	—	—	—	—	13	—
Kuopion kaupungin sisätauti- sairaala	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
Kuopion kaupungin synnytys- sairaala	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kymin—Karhulan naistensai- raala ja synnytyslaitos	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lahden kaupungin kirurginen sairaala	—	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lahden kaupungin lasten- ja tartuntatautiin sairaala	18	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	32	—
Lahden kaupungin naistensai- raala	—	—	36	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—
Lahden kaupungin sisätautiin sairaala	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lounais-Hämeen sairaala	30	35	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmin sairaala	58	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marian sairaala	172	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mäntän sairaala	35	25	—	15	—	—	—	—	—	—	—	9	—
Nokian kauppalsairaala	24	37	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Porin kaupunginsairaala	64	44	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyynikin sairaala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—
Riihimäen seudun sairaala	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51
Turun kaupungin sisätautiin- sairaala	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun kaupungin synnytyslaitos	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun kaupungin tartuntatauti- in sairaala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68	—
Åbolands sjukhus	—	—	18	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
Jakamattomat sairaalat — Ode- lade sjukhus — <i>Non Spe-</i> <i>cialized hospitals</i>	—	—	—	690	—	—	—	—	—	—	—	179	2 712
6. Kunnalliset sairaalat ilman sai- raalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — <i>Commu-</i> <i>nal hospitals outside hospital law</i>	125	18	97	89	—	92	—	—	—	—	—	268	341
Lapin lastensairaala	—	18	—	—	—	92	—	—	—	—	—	—	—
Oulun kunnallissairaala	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—
Oulun sairaskoti	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun synnytyslaitos	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tampereen synnytyslaitos	—	—	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jakamattomat sairaalat — Ode- lade sjukhus — <i>Non Spe-</i> <i>cialized hospitals</i>	—	—	—	89	—	—	—	—	—	—	—	241	341
7. Yksityiset — Privata — <i>Private</i>	636	433	10	9	49	30	13	124	—	245	302	—	719
Aivovammaisten hoito- ja tutki- muslaitos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	—	—
Allergiasairaala	8) 40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Boijen sairaala	—	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—
Eira sjukhus	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54
Helsingin diakonissalaitoksen sairaala	105	69	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—
Invalidisäätiön kuntouttamislai- toksen sairaala	—	9) 305	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaakkois-Suomen sädehoitokoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—
Keski-Suomen hoitokoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—

⁷⁾ Näistä 40 kroonisten tautien sairaansijaa. — Därav 40 kroniska sjukplatser. — *Incl. 40 beds for chronic diseases.*

⁸⁾ Allergian sairaansijoja. — Allergiska sjukplatser. — *Beds for allergic diseases.*

⁹⁾ Ortopedian sairaansijoja. — Ortopediska sjukplatser. — *Beds for orthopedics.*

	Sisätaudit Inremedien Medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Synnytys Förlossning Maternity		Naisentaudit Kvinnosjukdomar Gynaecology	Lastentaudit Barnsjukdomar Pediatrics	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- o. strupsjukdomar Ear, nose and throat diseases	Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	Iho- ja sukupuolitaudit Hud- o. könssjukdomar Skin and venereal diseases	Sädehoito Strålbehandling Radiotherapy	Neurologia Neurology Neurology	Tartuntataudit Epidemiska sjukdomar Communicable diseases	Jakamattomat sairaansijat Allmänna sjukplatser Undivided beds
			A ¹⁾	B ²⁾									
Lahden diakonissalaitoksen sairaala	62	—	—	—	—	—	—	62	—	—	—	—	—
Oulun diakonissalaitoksen sairaala	34	29	—	—	—	30	—	42	—	40	—	—	27
Pirkanmaan sädehoitokoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—
Porin diakonissalaitoksen sairaala	47	—	—	—	—	—	13	20	—	—	—	—	—
Reumasäätiön sairaala	¹⁰⁾ 317	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sairaskoti Radium — Sjukhemmet Radium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93	—	—	—
Salus sairaala	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suomen Punaisen Ristin plastiikkasairaala	—	¹¹⁾ 30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun Radiumkoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—
Vaajasalon parantola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹²⁾ 212	—	—
Jakamattomat sairaalat — Odelade sjukhus — Non Specialized hospitals	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	638
Yhteensä — Summa — Total	3 987	3 915	1 232	938	795	1 203	338	424	281	311	387	754	4 004

¹⁰⁾ Reumatautien sairaansijoja. — Reumatiska sjukplatser. — Beds for rheumatic patients.

¹¹⁾ Plastiikkakirurgian sairaansijoja. — Plastik kirurgiska sjukplatser. — Beds for plastic surgery.

¹²⁾ Kaatumataudin sairaansijoja. — Sjukplatser för fallandesjuka. — Beds for epileptics.

33. Sairaansijat, otetut potilaat ja hoitopäivät hoitoalan mukaan sairaaloissa vuosina 1920—60¹⁾
Sjukplatser, intagningar och vård dagar efter vårdform vid sjukhusen åren 1920—60¹⁾
Beds, admissions and hospital days at hospitals by type of care in 1920—60¹⁾

Vuosi År Year	Yleissairaan- hoito Lasarettvård General hospi- tal care	Mielisairaan- hoito Sinnes- sjukvård Mental diseases care	Synnytyshoito Förlösnings- vård Maternity care	Tuberkuloosi- hoito Tuberkulos- vård Tuberculosis care	Iho- ja suku- puolitautien hoito Vård av hud- o. könssjuk- domar Skin and vene- real diseases care	Tartunta- tautien hoito Epidemivård Care of infecti- ous diseases	Yhteensä Summa Total
Sairaansijoja — Sjukplatser <i>Beds</i>							
1920	4 409	2 743	410	755	1 069	1 027	10 413
1930	6 267	6 273	586	2 645	887	926	17 584
1938	8 417	8 679	892	5 292	772	1 586	25 638
1945	9 171	8 640	1 266	5 791	350	3 777	28 995
1950	10 512	8 846	1 627	6 001	370	2 332	29 688
1955	13 441	10 333	1 955	6 375	285	1 272	33 661
1960	15 396	16 016	2 170	6 380	281	722	40 965
Otettuja potilaita — Intagningar — Admissions							
1920	54 472	1 969	10 968	1 942	6 981	5 160	81 492
1930	98 559	4 315	17 579	5 549	5 602	5 170	136 774
1938	164 547	5 802	27 649	10 181	3 861	10 612	222 652
1945	197 633	7 553	52 122	12 125	3 085	29 673	302 191
1950	245 975	9 352	61 831	10 118	3 567	24 289	355 132
1955	312 183	11 069	75 143	10 723	2 559	10 468	422 145
1960	393 857	18 717	83 944	11 581	4 453	8 784	521 336
Hoitopäiviä — Vård dagar — Hospital days							
1920	1 252 043	1 017 994	92 518	191 783	253 194	99 608	2 907 140
1930	1 935 502	2 181 604	154 457	828 003	183 977	121 137	5 404 680
1938	2 704 889	3 294 575	264 192	1 759 453	144 024	260 491	8 427 624
1945	3 097 108	2 861 695	432 674	2 016 940	78 596	637 794	9 124 807
1950	3 349 992	3 254 141	500 188	2 110 425	90 838	260 364	9 565 948
1955	4 256 088	3 777 320	593 126	2 247 948	64 926	145 801	11 085 210
1960	5 197 490	5 494 731	686 123	2 054 001	79 761	152 474	13 664 580
Kesk. hoitoaika — Medelvårdtid — Average stay per case							
1920	23.0	..	8.4	102.4	36.0	19.1	35.7
1930	19.0	..	8.8	154.9	32.8	24.0	39.7
1938	15.6	..	9.6	176.5	37.2	24.4	37.9
1945	15.2	..	8.3	175.6	25.6	21.4	30.3
1950	13.4	..	8.1	207.3	25.3	10.8	27.0
1955	13.5	..	7.8	209.9	25.1	13.9	26.3
1960	13.1	²⁾ 253.8	8.2	177.6	17.9	23.4	26.2
Sairaansijoja 10 000 asukasta kohti — Sjukplatser per 10 000 invånare — Beds per 10 000 inhab.							
1920	14.0	8.7	1.3	2.4	3.4	3.3	33.1
1930	18.2	18.2	1.7	7.6	2.6	2.7	50.8
1938	23.0	23.7	2.4	14.4	2.1	4.3	69.8
1945	24.4	23.0	3.3	15.3	0.9	10.0	76.7
1950	26.2	22.1	4.0	14.9	0.9	5.8	73.7
1955	31.7	24.4	4.6	14.9	0.7	3.0	78.9
1960	34.3	35.7	4.8	14.2	0.6	1.6	91.3
Otettuja potilaita keski- lukuun 10 000 henkeä kohti Intagningar per 10 000 personer av medelfolk- mängden — Admissions per 10 000 mean popula- tion							
1920	173.9	6.3	35.0	6.2	22.3	16.5	260.1
1930	285.5	12.5	50.9	16.1	16.2	15.0	396.2
1938	450.0	15.9	75.6	27.8	10.6	29.0	609.0
1945	526.0	20.1	138.7	32.3	8.2	78.9	804.1
1950	613.5	23.3	154.2	25.0	8.9	60.6	885.9
1955	736.1	26.1	177.2	25.3	6.0	24.7	995.4
1960	881.6	41.9	187.9	25.9	10.0	19.7	1 166.9

¹⁾ Laitossairaaloiden sairaansijat, otetut potilaat sekä hoitopäivät eivät sisälly tähän — Inrättningsarnas sjukplatser, intagningar och vård dagar ingå icke här — Beds, admissions and hospital days at special institutions excluding.

²⁾ Poistettujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika. — Medelvårdtiden av de under året utskrivna patienterna. — Average stay of discharged patients.

Vuosi År Year	Yleissairaanhoido Lasarettvård General hospital care	Mielisairaanhoido Sinnes- sjukvård Mental diseases care	Synnytyshoito Förlossningsvård Maternity care	Tuberkuloosihoido Tuberkulosvård Tuberculosis care	Iho- ja sukupuolitautilien hoito Vård av hud- o. könssjukdomar Skin and venereal diseases care	Tartuntautien hoito Epidemivård Care of infectious diseases	Yhteensä Summa Total
Hoitopäiviä keskipäiväkiluvun 10 000 henkeä kohti — vårdagar per 10 000 personer av medelfolkmängden — Hospital days per 10 000 mean population							
1920	3 996.6	3 249.5	295.3	612.2	808.2	317.9	9 279.7
1930	5 606.9	6 319.8	447.8	2 400.7	533.4	351.2	15 656.7
1938	7 398.1	9 010.9	722.6	4 812.2	393.9	712.5	23 050.2
1945	8 241.4	7 614.9	1 151.3	5 367.1	209.1	1 697.2	24 281.0
1950	8 356.4	8 117.3	1 247.7	5 264.3	226.6	649.5	23 861.8
1955	10 035.8	8 906.9	1 398.6	5 300.6	153.1	343.8	26 138.8
1960	11 633.5	12 298.8	1 535.7	4 597.4	178.5	341.3	30 585.3

34. Sairaaloiden henkilökunta 31. 12.

Personalen vid sjukhusen

Personnel at hospitals

Toimityypit Type of vacancies	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Niistä Därav Of which		Mielisairaalat Sinnessjukhus Mental hospitals	Tuberkuloosiparantolat Tuberkulosanatorier Tuberculosis sanatoria	Yhteensä Summa Total	Vakanstyper
		Yliopistolliset keskussairaalat Universitetscentralsjukhus University central hospitals	Keskussairaalat Centralsjukhus Central hospitals				
Lääkärit — Physicians	1 379	379	152	182	110	1 671	Läkare
Sairaanhoidajat — Nurses	4 810	1 013	669	718	432	5 960	Sjuksköterskor
Kättilöt — Midwives	740	56	118	—	—	740	Barnmorskor
Koulutettu apuhoitohenkilökunta — Trained auxiliary nursing personnel	2 788	460	405	2 732	366	5 886	Skolad hjälpvårdpersonal
Apuhoitajat — Practical nurses	1 715	245	190	4	306	2 025	Hjälpsköterskor
Lastenhoitajat — Childrens nurses .	1 018	210	215	5	57	1 080	Barnsköterskor
Mielisairaanhoidajat — Psychiatric attendants	55	5	—	2 723	3	2 781	Sinnessjukvårdare
Laboratorioapulaiset — Laboratory technicians	204	43	55	9	14	227	Laboratoriebiträden
Röntgenapulaiset — X-ray technicians	197	47	37	4	8	209	Röntgenbiträden
Psykologit — Psychologists	9	1	—	17	—	26	Psykologer
Lääkitysvoimistelijat — Physiothera- pists	110	19	16	8	12	130	Sjuktymnaster
Askartelutyönohjaajat — Occupational therapists	24	2	1	90	5	119	Sysselsättningsarbetsledare
Talous- ja toimistohenkilökuntaa — Domestic staff	8 112	1 469	1 137	2 607	1 490	12 209	Ekonomi- och kontorspersonal
Muut — Other	1 402	116	220	533	116	2 051	Övriga
Yhteensä — Total	19 775	3 605	2 810	6 900	2 553	29 228	Summa

100 sairaansijaa kohti — Per 100 sjukplatser
Per 100 beds

Lääkärit — Physicians	7.4	15.3	6.8	1.1	1.7	4.1	Läkare
Sairaanhoidajat ja kättilöt — Nurses and midwives	29.9	43.2	35.4	4.5	6.9	16.4	Sjuksköterskor och barnmorskor
Koulutettu apuhoitohenkilökunta — Trained auxiliary nursing personnel	15.2	18.6	18.2	17.0	5.8	14.4	Skolad hjälpvårdpersonal
Henkilökunta yhteensä — Total per- sonnel	106.5	145.7	126.3	43.1	40.0	71.3	Hela personalen

35. Apteekit
Apotek
Pharmacies

Lääni ja vuosi Province and year	Apteekkeja ¹⁾ Apotek ¹⁾ Pharmacies ¹⁾	Lääke- varastoja Läkemedels- förråd Subsidiary pharmacies	Lääke- kaappeja Medicinskåp Medicine supplies	Lääke- määräyksiä Receipt Prescriptions	Kokonais- myynti ²⁾ Brutto- försäljning ²⁾ Total sale ²⁾	Asukkaita apteekkia kohti ¹⁾ Antal invä- nare per apotek ¹⁾ Inhabitants per pharmacy ¹⁾	Myynti asu- kasta kohti ²⁾ Försäljning per invånare ²⁾ Sale per inhabitant ²⁾	Län och år
				1 000	1 000 000 mk	mk		
1956	521	36	287	9 063.1	8 048.7	8 275	1 867	1956
1957	520	42	348	9 871.3	10 166.2	8 375	2 334	1957
1958	525	45	406	9 553.5	11 198.2	8 405	2 561	1958
1959	529	51	467	10 011.9	12 522.4	8 418	2 820	1959
1960	532	59	482	10 322.3	13 576.4	8 429	3 041	1960
Uudenmaan	83	8	23	2 337.9	3 764.6	10 132	4 476	Nylands
Turun-Porin	92	16	41	1 569.2	1 998.8	7 211	3 012	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ...	4	—	10	43.0	..	5 408	..	Åland
Hämeen	72	11	26	1 491.7	1 842.9	8 126	3 149	Tavastehus
Kymen	38	3	31	783.1	947.8	9 002	2 770	Kymmene
Mikkelin	31	1	32	486.9	548.7	7 608	2 326	S:t Michels
Kuopion	34	3	17	621.2	693.0	7 998	2 548	Kuopio
Pohjois-Karjalan	23	1	24	403.4	488.6	9 120	2 329	Norra Karelen
Vaasan	61	4	96	944.2	1 160.6	7 367	2 582	Vasa
Keski-Suomen ..	29	6	13	454.6	557.3	8 497	2 261	Mellersta Fin- lands
Oulun	44	4	91	797.3	1 088.7	9 321	2 654	Uleåborgs
Lapin	21	2	78	389.8	485.4	9 896	2 335	Lapplands
Helsinki	45	3	2	1 576.2	2 806.2	10 147	6 145	Helsingfors
Turku	12	2	3	422.2	571.8	10 454	4 558	Åbo
Tampere	12	2	—	442.9	551.6	10 683	4 302	Tammerfors
Muut kaupungit — Other towns	99	23	2	2 974.8	3 706.3	7 550	5 003	Övriga städer
Kauppalat — Market towns	40	5	7	917.0	1 157.6	6 614	4 376	Köpingar
Maalaiskunnat — Rural communes	324	24	468	3 989.2	4 782.9	8 526	1 732	Landskommuner

¹⁾ Lukuunottamatta sotilaspapteekkeja. — Exkl. militärapoteket. — Excl. military pharmacy.

²⁾ Lukuunottamatta Ahvenanmaata. — Exkl. Åland. — Excl. Åhvenanmaa province.

36. Apteekien tarkastukset
Apoteksvisitationer
Inspections of pharmacies

Vuosi År Year	Apteekintarkastajien toimittamat tarkastukset Av apoteksvisitationer gjorda visitationer State inspections of pharmacies						Apteekitalouden tarkas- tajien toimittamat tar- kastukset Av apoteksekonominspek- tören gjorda visitationer State inspections of pharmacy accounts	Läänilääkärien toimit- tamät tarkastukset Av länsläkare gjorda visitationer Inspections by provincial health officers
	Apteekit Apotek Pharmacies	Lääkevarastot ja lääkekaapit Läkemedelsför- råd och medi- cinskåp Subsidiary pharmacies and medicine supplies	Sairaaloiden apteekkitava- rain keskusvar. Sjukhusens centrallager för apoteksvaror Pharmaceutical depots in hos- pitals	Apteekkitava- ratehtaat ja -kaupat Apoteksvaru- fabriker och -handel Manufactures and wholesalers of pharma- ceutical products	Myrkyjen valmistusta ja kauppaa koske- vat tarkastuk- set Visitationer som beröra till- verkning av gifter och gifthandel	Kaikkiaan Summa Total		
1956	193	18	11	39	9	270	13	5
1957	142	7	8	39	8	204	—	2
1958	199	18	—	49	4	270	19	2
1959	180	19	13	51	7	270	16	1
1960	170	23	6	54	8	261	28	1

37. Lääkintöhallituksen käsittelemät kastroimista, sterilisoimista ja raskauden keskeyttämistä koskevat asiat
Av medicinalstyrelsens behandlade ärenden angående kastrering, sterilisering och avbrytande av havandeskap
Cases concerning castration, sterilization and abortions settled by State Medical Board

Vuosi År Year	Kastroiminen Kastrering Castration				Sterilisoiminen Sterilisering Sterilization				Raskauden keskeyttäminen Avbrytande av havandeskap Abortions					
	Esityksiä Framställningar Petitions	Kastroitavaksi määrätty Kastrering förordnad Castration ordered			Lääkintöhallitukselle jätetty esitys Till med. styr. inlämnade framställningar Petitions to State Medical Board	Niistä Därav Of which		Niistä Därav Of which		Lääkintöhallitukselle jätetty anomuksia Till med styr. inlämnade ansökningar Petitions to State Medical Board	Niistä Därav Of which		Määrätty samalla steriili- soitavaksi I samband med sterilisering Combined with sterilization	
		Yhteensä Summa Total	Niistä Därav Of which			Hyväksytty Godkänd Approved	Hylätty Avslagen Rejected	Hyväksytty Godkänd Approved	Määrätty samalla steriili- soitavaksi I samband med sterilisering Combined with sterilization					
			Korkeimman Oikeuden päätöksellä kumottu Upphävda av Högsta Domstolen Rescinded by the High Court of Justice	Suoritettu Utförd Induced							Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females		Miehiä Män Males
1966	133	7	3	3	283	41	228	1	13	277	208	75.1	138	66.3
1967	152	5	3	2	469	54	396	1	18	355	266	74.9	164	61.7
1968	147	1	—	1	614	62	526	3	23	331	270	81.6	170	63.0
1969	143	—	—	—	736	84	617	6	29	370	289	78.1	212	73.4
1960	154	1	—	—	929	80	806	1	42	472	383	81.1	265	69.2

38. Suoritetut sterilisoimiset
Verkställda steriliseringar
Sterilizations induced

Ikä Ålder Age	Lääkintöhallituksen päätöksen perusteella Enligt medicinalstyrelsens beslut Authorization of the State Medical Board														Kahden lää- kärin luvalla Med tillstånd av två läkare Authoriza- tion of two physicians		Hätäapaukset Nödfall Emergency	Yhteensä Summa Total	
	Eugeninen peruste Eugenisk indikation						Sosiaalinen peruste Socialindikation				Ruumiillinen sairaus t. vamma Kroppslig sjukdom l. lyte Somatic disease or defect		Yhteensä Summa Total						
	Mielisairaus Sinnessjukdom Mental disease		Vajaamielisyys Psykisk efter- blivenhet Mental deficiency		Vaikea ruumiil- linen sairaus t. vamma Svår kroppslig sjukdom l. lyte Severe somatic disease or defect		M		N — Kv — F		N — Kv — F		N — Kv — F						
	M	N — Kv — F	M	N — Kv — F	M	N — Kv — F	M	N — Kv — F	M	N — Kv — F	M	N — Kv — F	M	N — Kv — F					
a		b ¹⁾		a		b ¹⁾		a		b ¹⁾		a		b ¹⁾		b ¹⁾			
—19 ..	—	—	3	3	23	8	—	—	—	20	—	—	—	57	1	3	—	61	
20—24 ..	—	15	11	—	28	9	2	1	4	1	27	—	4	1	103	15	37	—	155
25—29 ..	4	26	20	3	18	9	1	16	11	4	49	2	20	1	184	73	211	1	469
30—34 ..	5	32	28	2	33	16	—	15	7	3	89	11	41	5	287	183	478	1	949
35—39 ..	6	38	29	—	14	6	—	12	7	3	74	4	29	5	227	233	573	1	1 034
40—44 ..	4	12	11	1	9	2	1	1	4	2	24	3	7	1	82	100	302	—	484
45— ..	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	4	9	18	—	31
Tunte- maton — Okänd — Unknown	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	6	2	9	—	17
Yhteensä Summa Total	20	123	103	9	125	51	4	45	34	13	288	20	102	13	950	616	1 631	3	3 200

¹⁾ Raskauden keskeyttämisen yhteydessä. — Med avbrytande av havandeskap. — *With abortion.*

40. Suoritettut lailliset sterilisoinnit ja raskauden keskeyttämiset asianomaisen asuinpaikan mukaan
 Verkställda legala steriliseringar och avbrytanden av havandeskap enligt vederbörandes bostadsort
 Legal sterilizations and abortions induced according to domicile of the patient

Lääni Län Province	Sterilisoinnit Steriliseringar Sterilizations		Raskauden keskeyttämiset Avbrytanden av havandeskap Abortions					
	Luku Antal Number	Keskiväkil. 10 000 henk. kohti Per 10 000 personer av medelfolk- mängden Per 10 000 mean popu- lation	Ilman steril. Utan steril. Without steril.	Steril. kera Med steril. With steril.	Yhteensä Summa Total	Naisten keskiväkil. 10 000 henk. kohti Per 10 000 personer av den kvinnl. medelfolk- mängden Per 10 000 mean popu- lation of women	1 000 syn- nyttäjää kohti På 1 000 föderskor Per 1 000 maternities	
	1956	1 582	3.7	4 090	18.3	45.9
	1957	1 728	4.0	4 553	20.2	52.3
	1958	2 208	5.0	3 792	1 482	5 274	23.2	64.9
	1959	2 597	5.9	4 114	1 659	5 773	25.1	69.3
1960								
Uudenmaan — Nylands	575	6.9	2 208	444	2 652	58.7	183.1	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	374	5.6	586	285	871	25.1	80.6	
Ahvenanmaa — Åland	4	1.8	3	1	4	3.6	12.2	
Hämeen — Tavastehus	380	6.5	658	241	899	29.1	92.2	
Kymen — Kymmene	359	10.5	319	150	469	26.8	82.0	
Mikkelin — S:t Michels	152	6.4	89	67	156	13.0	36.6	
Kuopion — Kuopio	299	11.0	60	137	197	14.3	37.5	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	280	13.3	32	108	140	13.4	32.0	
Vaasan — Vasa	204	4.5	157	136	293	12.7	37.4	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	140	5.7	86	74	160	12.9	34.6	
Oulun — Uleåborgs	275	6.7	68	151	219	10.9	23.2	
Lapin — Lapplands	144	7.0	53	53	106	10.6	20.2	
Ulkomaat — Utlandet — <i>Aliens</i>	3	.	9	3	12	.	.	
Tuntematon — Okänd — <i>Unknown</i>	11	.	7	3	10	.	.	
Yhteensä — Summa — Total	3 200	7.2	4 335	1 853	6 188	26.8	75.3	
Helsinki — Helsingfors	282	6.2	1 553	225	1 778	70.1	230.2	
Turku — Åbo	68	5.5	221	64	285	41.9	140.4	
Tampere — Tammerfors	47	3.7	109	33	142	20.3	60.6	
Muut kaupungit ja kauppalat — Övriga städer o. köpingar — <i>Other urban communes</i>	949	9.5	1 167	572	1 739	32.8	90.0	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	1 840	6.6	1 269	953	2 222	16.0	43.8	
Ulkomaat — Utlandet — <i>Aliens</i>	3	.	9	3	12	.	.	
Tuntematon — Okänd — <i>Unknown</i>	11	.	7	3	10	.	.	

41. Oikeuslääkeoppilliset ruumiinavaukset ja -tarkastukset
Rättsmedicinska obduktioner och likbesiktningar
Medico-legal autopsies and examinations after death

Lääni Län Province	Kuolemansyy — Dödsorsak — Causa mortis											Ehdotettu toimittavaksi ruumiinavaus Obduktion föreslagen Obduktion necesse est.	Yhteensä Summa Total	
	Itsemurhat Selvmord Suicidia	Murhat, tapot ja pahoinpitelyt Mord, dråp och misshandel Homicidia, injuriæ	Tapaturmat Olycksfall Traumata	Tauti tai muu syy Slukdom eller annan orsak Morbus s. causa alia	Alkoholirykytys Alkoholöförgiftning Veneficium alcoholi	Kuolemansyy tuntematon Dödsorsak okänd Causa mortis ignota	Sikiöt ja vastasyntyneet Foster och nyfödda Fetus et neonati							Kuolemansyy tuntematon Dödsorsak okänd Causa mortis ignota
							Lapsenmurhat Barnmord Infanticidia	Hoidon puute Utan vård Ezhaustio ex expositione	Ennenaikaisuus, heikk. kehitysvirh. Förtidsbörd, svaghet, outvecklade Prænaaritas, debilitas, malfor- mationes congenitæ	Kuolleena syntynyt. Kuolemansyyt ennen synnytystä tai sen aikana Dödfödda. Dödsorsaker före eller under fötlossningen Infans natus mortuus. Causæ mortis ante vel intra partum.	Kuolemansyy tuntematon Dödsorsak okänd Causa mortis ignota			
Täydellinen ruumiinavaus — Fullständig obduktion — Complete autopsy	298	74	470	701	84	13	7	5	—	10	2	—	1 664	
Uudenmaan — Nylands ..	176	24	232	462	30	5	—	1	—	3	—	—	933	
Helsinki — Helsingfors ..	139	17	183	366	26	3	—	1	—	2	—	—	737	
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	29	2	41	24	8	3	1	1	—	2	—	—	111	
Ahvenanmaa — Åland	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	4	
Hämeen — Tavastehus	37	15	42	61	11	—	1	—	—	—	1	—	168	
Kymen — Kymmene	18	11	57	73	3	2	4	1	—	—	—	—	169	
Mikkelin — S:t Michels	4	2	9	4	2	—	—	1	—	—	—	—	22	
Kuopion — Kuopio	4	6	4	8	1	1	—	—	—	1	—	—	25	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	2	1	11	7	6	—	—	—	—	1	—	—	28	
Vaasan — Vasa	12	4	22	19	5	—	1	1	—	—	1	—	65	
Keski-Suomen — Mellersta Finland	4	5	19	10	8	—	—	—	—	—	—	—	46	
Oulun — Uleåborgs	11	4	29	31	8	2	—	—	—	2	—	—	87	
Lapin — Lapplands	1	—	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	6	
Kuolemansyyntoteamusruu- miinavaus — Obduktion för fastställande av döds- orsaken — Post-mortem examination	31	14	113	128	7	1	1	—	—	5	—	—	300	
Uudenmaan — Nylands ..	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Helsinki — Helsingfors ..	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	10	4	57	67	1	1	—	—	—	2	—	—	142	
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hämeen — Tavastehus	5	2	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	28	
Kymen — Kymmene	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
Mikkelin — S:t Michels	2	3	15	14	4	—	1	—	—	1	—	—	40	
Kuopion — Kuopio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vaasan — Vasa	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Keski-Suomen — Mellersta Finland	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Oulun — Uleåborgs	4	—	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
Lapin — Lapplands	7	5	17	26	2	—	—	—	—	2	—	—	59	
Ulkonainen ruumiintarkas- tus — Yttre likbesiktning — External inspection after death	61	1	62	46	1	9	—	—	—	—	1	20	201	
Uudenmaan — Nylands ..	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	10	12	
Helsinki — Helsingfors ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	18	—	28	23	—	1	—	—	—	—	1	2	73	
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hämeen — Tavastehus	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	
Kymen — Kymmene	10	—	7	7	—	5	—	—	—	—	—	1	30	
Mikkelin — S:t Michels	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3	11	
Kuopion — Kuopio	9	1	2	14	1	1	—	—	—	—	—	1	29	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Vaasan — Vasa	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Keski-Suomen — Mellersta Finland	3	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1	9	
Oulun — Uleåborgs	4	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	1	10	
Lapin — Lapplands	6	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	1	11	
Yhteensä — Summa — Total	390	89	645	875	92	23	8	5	—	15	3	20	2 165	

42. Lääkärit, hammaslääkärit ja apteekkien henkilökunta vuoden lopussa ¹⁾Läkare, tandläkare och apotekspersonal vid slutet av året ¹⁾Physicians, dentists, and pharmaceutical personnel at the end of the year ¹⁾

Lääni Län Province	Väkiluku vuoden lopussa Folk- mängd vid slutet av året Population at the end of the year	Lääkäreitä Läkare Physicians		Hammaslääkäreitä Tandläkare Dentists		Apteekkien henkilökunta Apotekspersonal Pharmaceutical personnel				
		Luku- määrä Antal Number	10 000 asuk. kohden På 10 000 inv. Per 10 000 population	Luku- määrä Antal Number	10 000 asuk. kohden På 10 000 inv. Per 10 000 population	Apteek- kareita Apotekare Pharma- cists, pro- prieters	Proviiso- reita Provisorer Masters of pharma- ceutics	Farma- sentteja Farma- ceuter Bachelors of pharma- ceutics	Oppilaita Elever Apprentices	
	1956	4 334 373	2 455	5.7	1 603	3.7	486	315	1 658	387
	1957	4 375 340	2 558	5.8	1 657	3.8	489	343	1 779	355
	1958	4 412 631	2 599	5.9	1 702	3.9	500	351	1 822	331
	1959	4 453 073	2 727	6.1	1 751	3.9	505	361	1 951	401
1960		4 484 655	2 827	6.3	1 806	4.0	509	353	1 844	483
Uudenmaan — Nylands ..	840 972	1 294	15.4	765	9.1	81	100	489	110	
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	663 453	394	5.9	218	3.3	87	44	293	74	
Ahvenanmaa — Åland	21 633	14	6.5	10	4.6	3	1	9	3	
Hämeen — Tavastehus	585 110	257	4.4	251	4.3	71	46	272	69	
Kymen — Kymmene	342 084	140	4.1	109	3.2	37	20	135	30	
Mikkelin — S:t Michels	235 861	92	3.9	62	2.6	30	13	76	23	
Kuopion — Kuopio	271 949	126	4.6	59	2.2	30	23	104	30	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	209 775	73	3.5	37	1.8	23	15	53	16	
Vaasan — Vasa	449 430	159	3.5	114	2.5	60	28	148	51	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	246 416	98	4.0	79	3.2	27	16	83	18	
Oulun — Uleåborgs	410 141	119	2.9	61	1.5	40	32	124	40	
Lapin — Lapplands	207 831	61	2.9	41	2.0	20	15	58	19	
Miehiä — Män — Males ..	2 164 830	2 191	.	418	.	279	140	74	17	
Naisia — Kvinnor — Females	2 319 825	636	.	1 388	.	230	213	1 770	466	
Helsinki — Helsingfors	456 639	1 102	24.1	632	13.8	44	69	340	84	
Tampere — Tammerfors	128 200	77	6.0	93	7.3	12	12	71	25	
Turku — Åbo	125 450	212	16.9	79	6.3	10	14	80	17	
Muut kaupungit ja kauppa- lat — Andra städer och köpingar — Other towns and market towns	1 012 086	837	8.3	601	5.9	126	129	691	151	
Maalaiskunnat — Landskom- muner — Rural communes	2 762 280	599	2.2	401	1.5	317	129	662	206	

¹⁾ Suomessa toimivat. — I Finland verksamma. — Excl. those abroad.

43. Lääkärit ja hammaslääkärit iän ja sukupuolen mukaan

Läkare och tandläkare efter ålder och kön

Physicians and dentists by age and sex

Ryhmä Grupp Group	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, years														Yht. Sum Total
	-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	
Lääkärit — Läkare —															
Physicians	3	381	495	409	398	314	286	210	170	133	65	33	13	5	2 915
Miehet — Män — Males	3	284	365	296	288	246	246	177	134	118	60	30	9	5	2 261
Naiset — Kvinnor — Females	—	97	130	113	110	68	40	33	36	15	5	3	4	—	654
Niistä ulkomailla — Därav i utlandet — Of which abroad	—	8	13	15	17	13	9	6	3	3	1	—	—	—	88
Miehet — Män — Males	—	5	8	13	12	11	8	6	3	3	1	—	—	—	70
Naiset — Kvinnor — Females	—	3	5	2	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	18
Hammaslääkärit — Tand- läkare — Dentists	14	260	227	194	208	253	321	107	97	91	44	11	4	2	1 833
Miehet — Män — Males	2	59	70	39	49	47	73	20	9	33	15	7	2	1	426
Naiset — Kvinnor — Females	12	201	157	155	159	206	248	87	88	58	29	4	2	1	1 407
Niistä ulkomailla — Därav i utlandet — Of which abroad	—	1	3	—	4	8	7	2	—	—	1	1	—	—	27
Miehet — Män — Males	—	—	1	—	—	2	2	2	—	—	—	1	—	—	8
Naiset — Kvinnor — Females	—	1	2	—	4	6	5	—	—	—	1	—	—	—	19

44. Erikoislääkärioikeudet vuoden lopussa
Specialläkarrättigheter vid slutet av året
Specialist's rights at the end of the year

Erikoisala Specialitet Speciality	Lääni — Län — Province														Yhteensä Summa Total		
	Uudenmaan Nylands	Siitä — Därav — Of which Helsinki Helsingfors	Turun-Porin Åbo-Björneborgs	Siitä — Därav — Of which Turku Åbo	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Siitä — Därav — Of which Tampere Tammerfors	Kymen Kymene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands	Ulkomailla I utlandet Abroad
Anestesiologia — Anestesiologi — <i>Anaesthesiology</i>	16	16	2	2	—	3	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	24
Epidemiologia — Epidemiologi — <i>Epidemiology</i>	13	13	2	2	—	2	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	21
Farmakologia — Farmakologi — <i>Pharmacology</i>	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Hammastaudit — Tandsjukdomar — <i>Dental diseases</i>	10	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	14
Hermo- ja mielisairaudet — Nerv- o. sinnessjukdomar — <i>Nervous and mental diseases</i>	62	52	21	15	—	10	2	1	3	2	1	6	3	4	2	5	120
Iho- ja sukupuolitaudit — Hud- o. könssjukdomar — <i>Skin and venereal diseases</i>	22	22	5	5	—	4	2	2	—	—	1	—	1	—	—	1	36
Keuhkosairaudet — Lungsjukdomar — <i>Lung diseases</i>	46	38	15	3	2	19	5	9	4	5	5	11	8	8	1	1	134
Kirurgiset taudit — Kirurgiska sjukdomar — <i>Surgical diseases</i>	107	97	19	6	1	24	10	14	10	13	5	10	7	5	3	—	218
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit — Öron-, näs- o. strupsjukdomar — <i>Oto-, rhino- and laryngology</i>	29	29	8	7	—	6	3	2	1	2	1	1	2	3	—	1	56
Laboratoriotutkimukset — Laboratorieundersökningar — <i>Laboratory examinations</i>	2	1	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	5
Lasten sielulliset häiriöt — Barnpsykiatri — <i>Children's psychic disorders</i>	9	9	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12
Lastentaudit — Barnsjukdomar — <i>Children's diseases</i>	64	61	16	14	—	5	4	4	2	5	4	2	3	2	2	1	110
Naistentaudit ja synnytukset — Kvinnessjukdomar o. förlossningar — <i>Gynaecology and obstetrics</i>	58	58	12	9	2	9	4	7	2	5	2	2	6	3	1	1	110
Oikeuslääketiede — Rättsmedicin — <i>Forensic medicine</i>	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Patologia — Patologi — <i>Pathology</i>	9	9	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	14
Puhe- ja äänihäiriöt — Röst- o. talrubbingar — <i>Disorders of speech and voice</i>	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Röntgentutkimus ja -hoito — Röntgendiagnostik o. -behandling — <i>X-ray diagnostics and therapeutics</i>	56	53	11	8	—	6	3	5	2	4	2	2	2	3	1	3	97
Serobakteriologia — Serobakteriologi — <i>Serobacteriology</i>	5	5	3	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	10
Silmätaudit — Ögonsjukdomar — <i>Ophthalmology</i>	32	32	9	8	—	7	5	3	1	2	2	2	2	2	1	2	65
Sisätaudit — Internalt sjukdomar — <i>Internal diseases</i>	139	133	24	14	1	12	1	7	4	8	2	7	5	3	1	5	218
Työlääketiede — Arbetshygien — <i>Occupational health</i>	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Yhteensä — Summa — Total	692	648	151	98	6	110	43	57	29	50	27	46	40	34	13	23	1 278
Erikoislääk. lukumäärä — Antal av specialläkare — Number of specialists	621	578	144	92	6	105	42	52	29	48	25	43	38	34	13	23	1 181
Miehiä — Män — <i>Males</i>	488	451	113	69	6	83	33	44	24	36	18	35	30	30	11	19	937
Naisia — Kvinnor — <i>Females</i>	133	127	31	23	—	22	9	8	5	12	7	8	8	4	2	4	244

45. Läänin- ja apulaislääninlääkärit, kaupunginlääkärit sekä kauppaloiden ja maalaiskuntien kunnanlääkärit
Läns- och biträdande länsläkare, stadsläkare och köpingarnas och landskommunernas kommunalläkare
Provincial and assistant provincial health officers and communal health officers in urban and rural communes

Virat Vacancies	Lääni — Län — Province													Tjänster
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Björns	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin St. Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karens	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Yhteensä Summa Total	
Virat — Tjänster — Vacancies														
Läänin- ja apulaislääninlääkäri- virat — Posts of provincial and assistant provincial offi- cers	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	18	Läns- o. biträdande läns- läkartjänster
Kaupunginlääkäri- virat — Posts of communal health officers in urban communes, 1st class	6	8	1	8	4	3	3	2	10	2	4	5	56	Stadsläkartjänster
Kauppaloiden kunnanlääkäri- virat — Posts of communal health officers in urban communes, 2nd class	7	5	—	6	7	1	2	3	—	2	—	1	34	Köpingarnas kommunal- läkartjänster
Maalaiskuntien kunnanlääkäri- virat — Posts of communal health officers in rural com- munes	33	76	3	43	22	29	31	23	55	31	47	21	414	Landskommunernas kommunalläkartjänster
Yhteensä — Total	48	91	5	59	34	34	37	29	67	36	53	29	522	Summa
Niistä täyttämättä — Därav obesatta — Of which vacant														
Läänin- ja apulaislääninlääkäri- virkoja	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	Läns- o. biträdande läns- läkartjänster
Kaupunginlääkäri- virkoja	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	4	Stadsläkartjänster
Kauppaloiden kunnanlääkäri- virkoja	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3	Köpingarnas kommunal- läkartjänster
Maalaiskuntien kunnanlääkäri- virkoja	4	9	—	2	1	—	3	4	8	5	9	4	49	Landskommunernas kommunalläkartjänster
Yhteensä — Total	4	10	—	3	1	—	3	5	11	5	10	5	57	Summa
Toimessa olevat — I tjänst — In service														
Läänin- ja apulaislääninlääkärit	2	2	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	17	Läns- o. biträdande läns- läkare
Kaupunginlääkärit	6	8	1	8	4	3	3	2	8	2	3	4	52	Stadsläkare
Kauppaloiden kunnanlääkärit .	7	4	—	5	7	1	2	2	—	2	—	1	31	Köpingarnas kommunal- läkare
Maalaiskuntien kunnanlääkärit	29	67	3	41	21	29	28	19	47	26	38	17	365	Landskommunernas kommunalläkare
Yhteensä — Total	44	81	5	56	33	34	34	24	56	31	43	24	465	Summa

46. Terveysisaret, kiertävät sairaanhoitajat ja diakonissat sekä kättilöt
 Hälsoysstrar, ambuleringe sjuksköterskor och diakonissor samt barnmorskor
 Public health nurses, district nurses, deaconesses, and midwives

Lääni Län Province	Terveysisaria Hälsoysstrar Public health nurses								Kiertäviä hoitajia Ambulerande sköterskor District nurses	Diakonissoja Diakonissor Deaconesses	Kättilöitä Barnmorskor Midwives								
	Yhteensä Summa Total	Kunnallisia Kommunala Communal	Teoll.- ym. laitosten palkkaamia Avl. av industriföretag o. s. v. Employed by industrial and other institutions	Läänin- ja johtavia terveys- isaria Läns och ledande hälsoysstrar P.H.N. supervisors	Lain edellyttämiä toimia Tjänster enl. lag Posts stipulated by law			Niistä täytetty Därav besatta Of which occupied			Vajaus Obesatta Vacant	Toimia Tjänster Posts	Niistä täytetty Därav besatta Of which occupied	Vajaus Obesatta Vacant	Toimia Tjänster Posts	Niistä täytetty Därav besatta Of which occupied	Vajaus Obesatta Vacant	Lääninkättilöitä Länsbarnmorskor Provincial midw. supervisors	Muita — Övriga — Other
					1 153	1 040	9.8												
1956	1 394	1 222	154	18	1 153	1 040	9.8	171	443	1 613	745	661	11.3	1 000	912	8.8	9	31	
1957	1 562	1 228	315	19	1 189	1 060	10.8	110	422	1 664	778	701	9.9	1 009	922	8.6	9	32	
1958	1 525	1 289	210	26	1 197	1 116	6.8	101	428	1 760	805	764	5.1	1 011	947	6.3	10	39	
1959	1 585	1 319	239	27	1 217	1 147	5.8	63	466	1 818	863	832	3.6	1 013	956	5.6	10	20	
1960	1 726	1 370	328	28	1 232	1 182	4.0	¹⁾ 101	533	1 841	878	834	5.0	1 017	963	5.3	12	32	
Uudenmaan																			
Nylands ...	311	201	102	8	125	125	—	¹⁾ 59	98	352	210	201	4.3	121	118	2.5	1	32	
Turun-Porin																			
Åbo-Bborgs	277	219	54	4	201	199	1.0	3	95	259	105	103	1.9	160	155	3.1	1	—	
Ahvenanmaa																			
Åland	15	12	2	1	16	12	18.7	—	3	17	5	5	—	15	11	26.7	1	—	
Hämeen —																			
Tavastehus .	253	185	64	4	141	139	1.4	4	45	207	98	98	—	110	108	1.8	1	—	
Kymen —																			
Kymmene ..	112	89	22	1	85	81	4.7	8	42	135	71	69	2.8	66	65	1.5	1	—	
Mikkelin —																			
S:t Michels .	75	70	4	1	72	66	8.3	1	34	93	44	41	6.8	55	51	7.3	1	—	
Kuopion —																			
Kuopio	77	70	6	1	73	63	13.7	1	38	119	59	56	5.1	67	62	7.5	1	—	
Pohj.-Karja- lan — Norra																			
Karelen ...	78	67	10	1	70	65	7.1	2	28	113	57	55	3.5	57	57	—	1	—	
Vaasan —																			
Vasa	179	161	16	2	155	147	5.2	7	54	162	51	47	7.8	122	114	6.4	1	—	
Keski-Suo- men — Mel- lersta Fin- lands	97	76	20	1	74	72	2.7	5	28	113	54	52	3.7	62	60	3.2	1	—	
Oulun —																			
Uleåborgs ..	164	144	17	3	145	139	4.1	8	45	167	76	67	11.9	115	99	13.9	1	—	
Lapin —																			
Lapplands ..	88	76	11	1	75	74	1.3	3	23	104	48	40	16.7	67	63	6.0	1	—	

¹⁾ Näistä 57 kotisairaanhoitajaa Helsingissä. — Därav 57 hemsjuksköterskor i Helsingfors. — Of which 57 nurses for domiciliary care in Helsinki.

47. Lääkärien, hammaslääkärien ja apteekkihenkilökunnan koulutus
 Utbildning av läkare, tandläkare och apotekspersonal
 Training of physicians, dentists, and pharmaceutical personnel

Vuosi Ar Year	Lääket. kand. tutkinto Med. cand. examen Degree of cand. of medicine			Lääket. lis. tutkinto Med. lic. examen Degree of lic. of medicine			Odont. kand. tutkinto Odont. cand. examen Degree of cand. of odontology	Odont. lis. tutkinto Odont. lic. examen Degree of lic. of odontology	Proviisoritutkinto Provisorexamen Master of pharmaceuticals' examination	Farmaseuttitutkinto Pharmaceutexamen Bachelor of pharmaceuticals' examination	Farmasianoppilaisiksi hyväksytyt Godkända till farmacielev Apprentices admitted to pharmacies
	Yhteensä Summa Total	Helsingin Yliopisto Helsingfors Universitet University of Helsinki	Turun Yliopisto Åbo Akademi University of Turku	Yhteensä Summa Total	Helsingin Yliopisto Helsingfors Universitet University of Helsinki	Turun Yliopisto Åbo Akademi University of Turku					
1956	153	153	—	100	73	27	63	55	43	247	200
1957	196	113	83	136	87	49	59	63	44	163	225
1958	190	119	71	100	66	34	55	68	42	167	240
1959	167	115	52	158	103	55	64	60	33	134	230
1960	197	124	73	²⁾ 143	100	43	69	67	29	³⁾ 171	255

¹⁾ Niistä 6 Åbo Akademista. — Därav 6 från Åbo Akademi. — Of which 6 from Åbo Academy.

²⁾ Niistä 2 ulkomaista lääkäreitä — Därav 2 utländska läkare — Of which 2 foreign physicians.

³⁾ Niistä 8 Åbo Akademista — Därav 8 från Åbo Akademi — Of which 8 from Åbo Academy.

48. Sairaanhoidohenkilökunnan koulutus
 Utbildning av sjukvårdspersonal
 Training of nursing and auxiliary personnel

Vuosi Ar Year	Sairaanhoidajat valmistui Dimitterade sjuksköterskor Nurses graduated					Kättilöitä valmistui Dimitterade barn- morskor Midwives graduated	Mielisairaanhoidajat valmistui Dimitterade sinnes- sjukvårdare Psychiatric atten- dants graduated		Apuhoidajat valmistui Dimitterade hjälpsköterskor Practical nurses graduated	Lastenhoitajat valmistui Dimitterade barnsköterskor Children's nurses graduated	Röntgenapulaisia valmistui Dimitterade röntgenbiträden X-ray technicians graduated	Laboratorioapulaisia valmistui Dimitterade laboratoribiträden Laboratory technicians graduated	Lääkitysoimisteijöitä valmistui Dimitterade sjukgymnaster Physiotherapists graduated	
	Yhteensä Summa Total	Valtion koulut Statens skolor State schools	Helsingin kaup. koulu Helsingfors stads skola Helsinki municipal school	Diakonissalaitosten koulut skolor Schools of deaconess institutions	Terveystieteidenkoulutuksen saaneita sairaanhoidajia Sjuksköterskor med hälsosyster- utbildning Nurses with public health nursing education		Yhteensä Summa Total	Niistä sairaanhoidajia Därav sjuksköterskor Of which graduated nurses						Michiä Män Males
1956	672	498	59	115	216	84	24	44	150	175	384	36	74	25
1957	1 017	867	51	99	113	116	33	43	160	404	400	41	69	32
1958	841	651	66	124	172	157	34	48	152	407	380	44	80	49
1959	879	679	97	103	126	147	7	64	166	379	385	42	88	45
1960	956	800	69	80	134	125	28	52	148	239	382	40	70	39